

REPORT
3
REUNIÓ

MANCOMUNITAT DE CATALUNYA

MANCOMUNITAT
DE CATALUNYA

REPORT

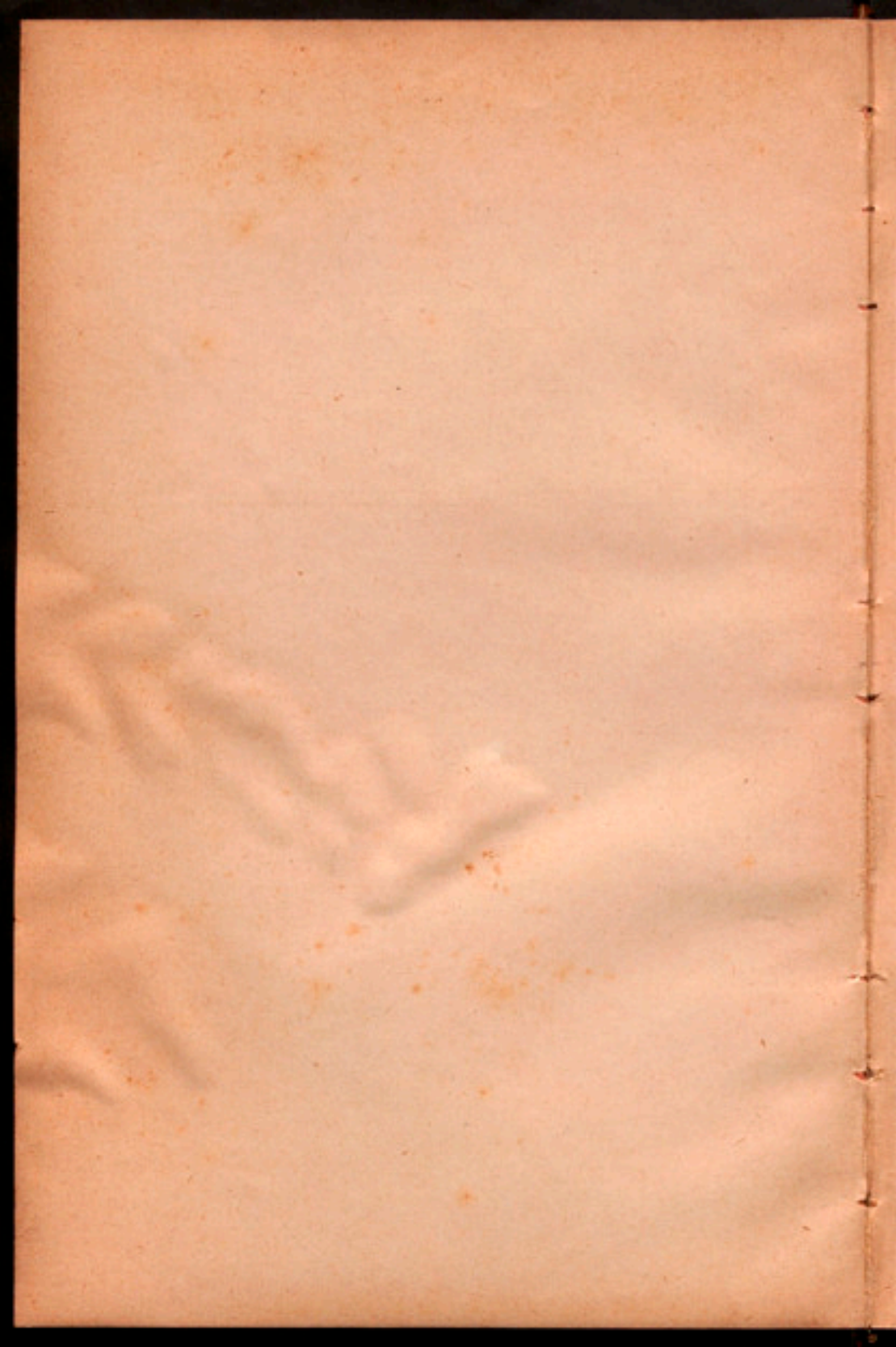
M
3
125

W418

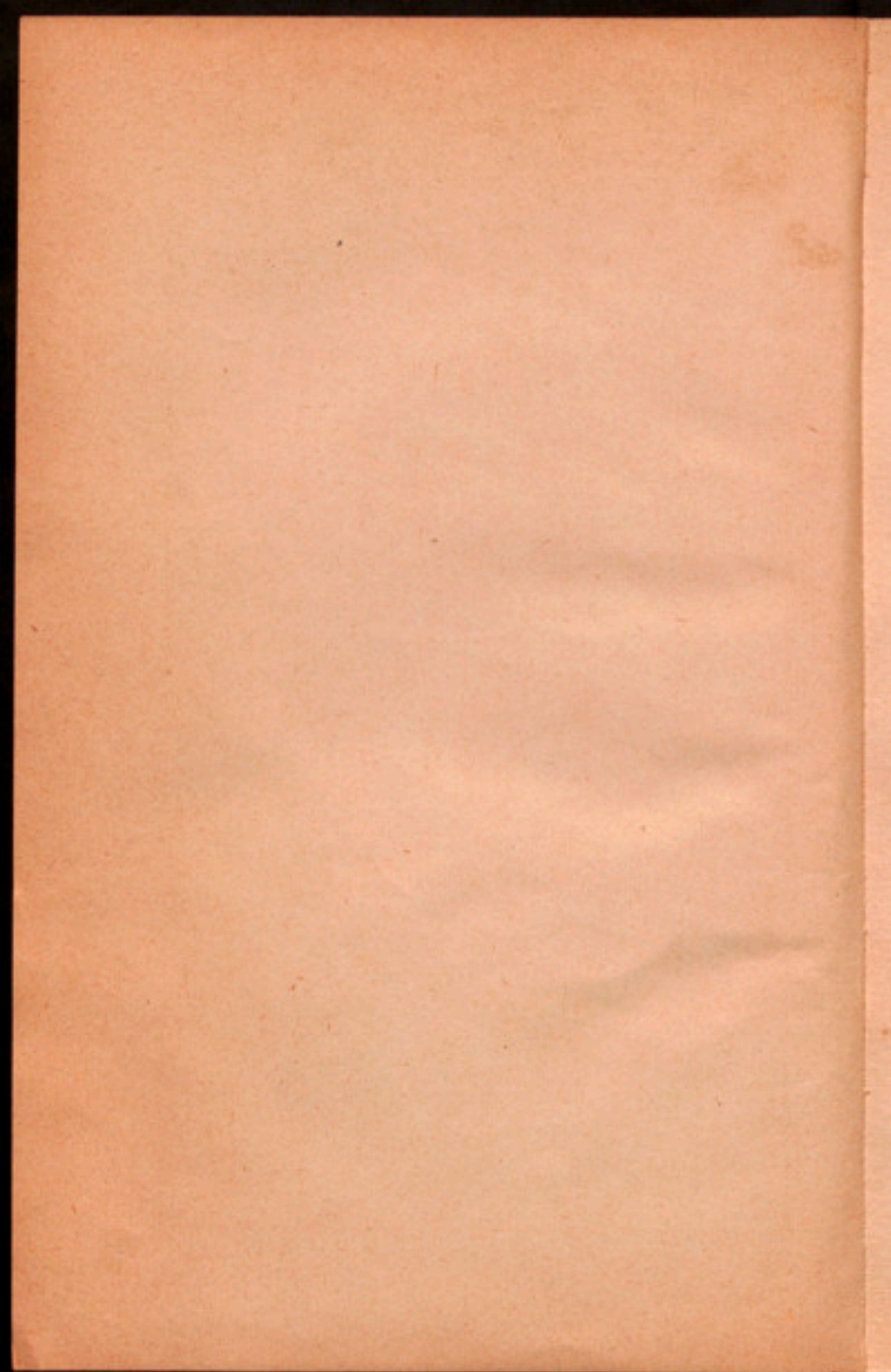
1916

ENCUADERNACIONES
SUBIRANA
BARCELONA

H-3-125

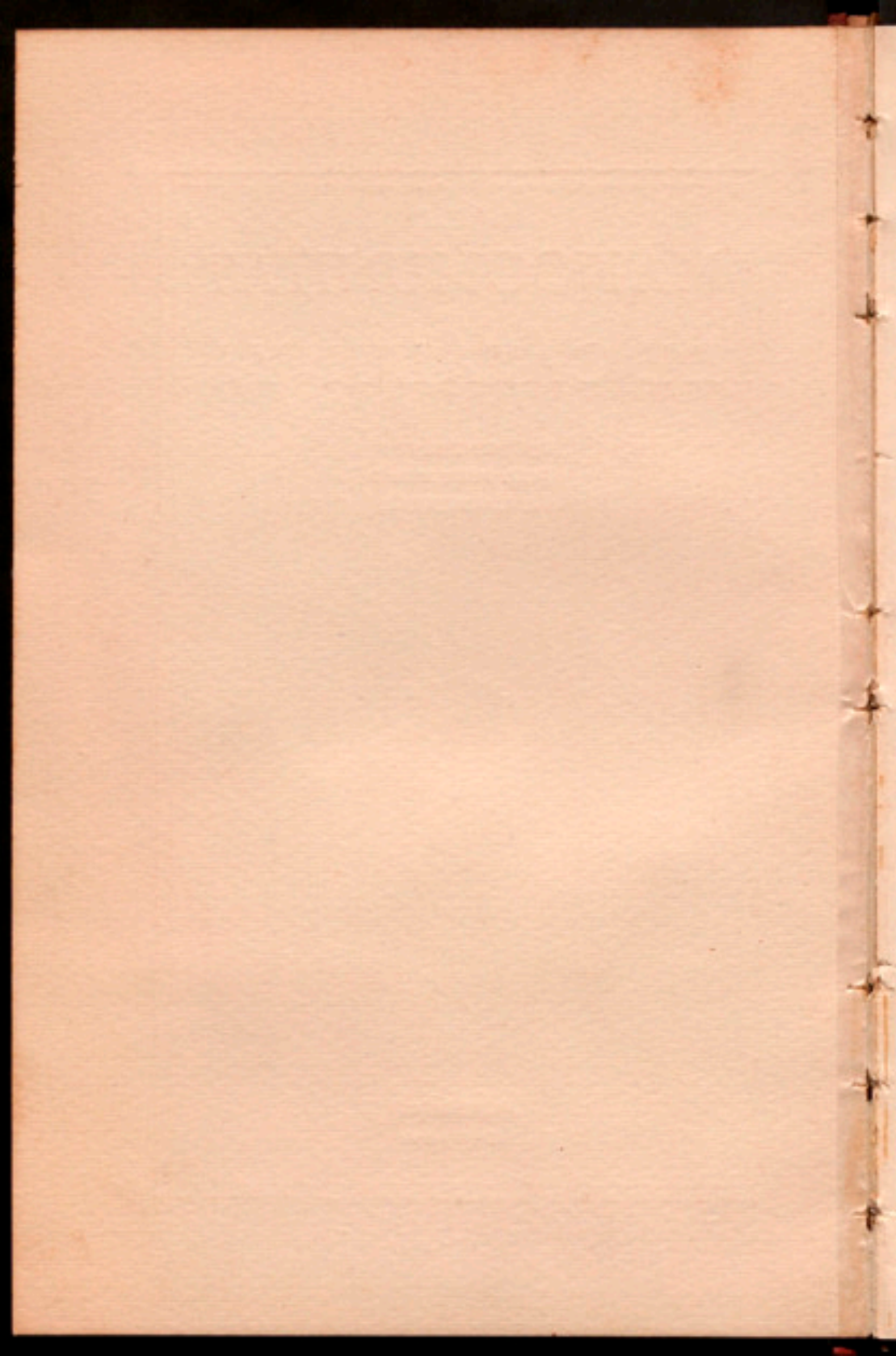

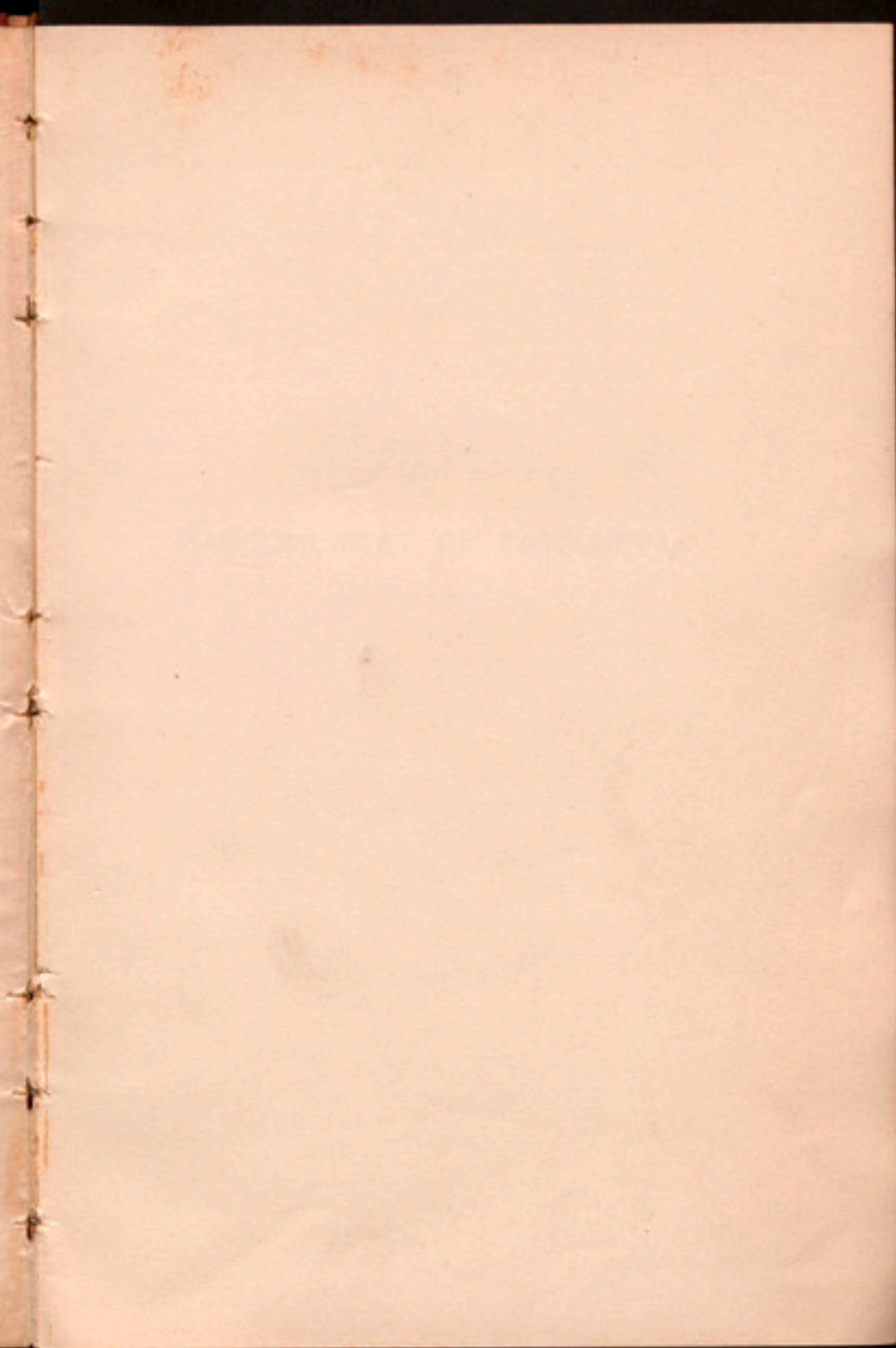
MANCOMUNITAT DE CATALUNYA

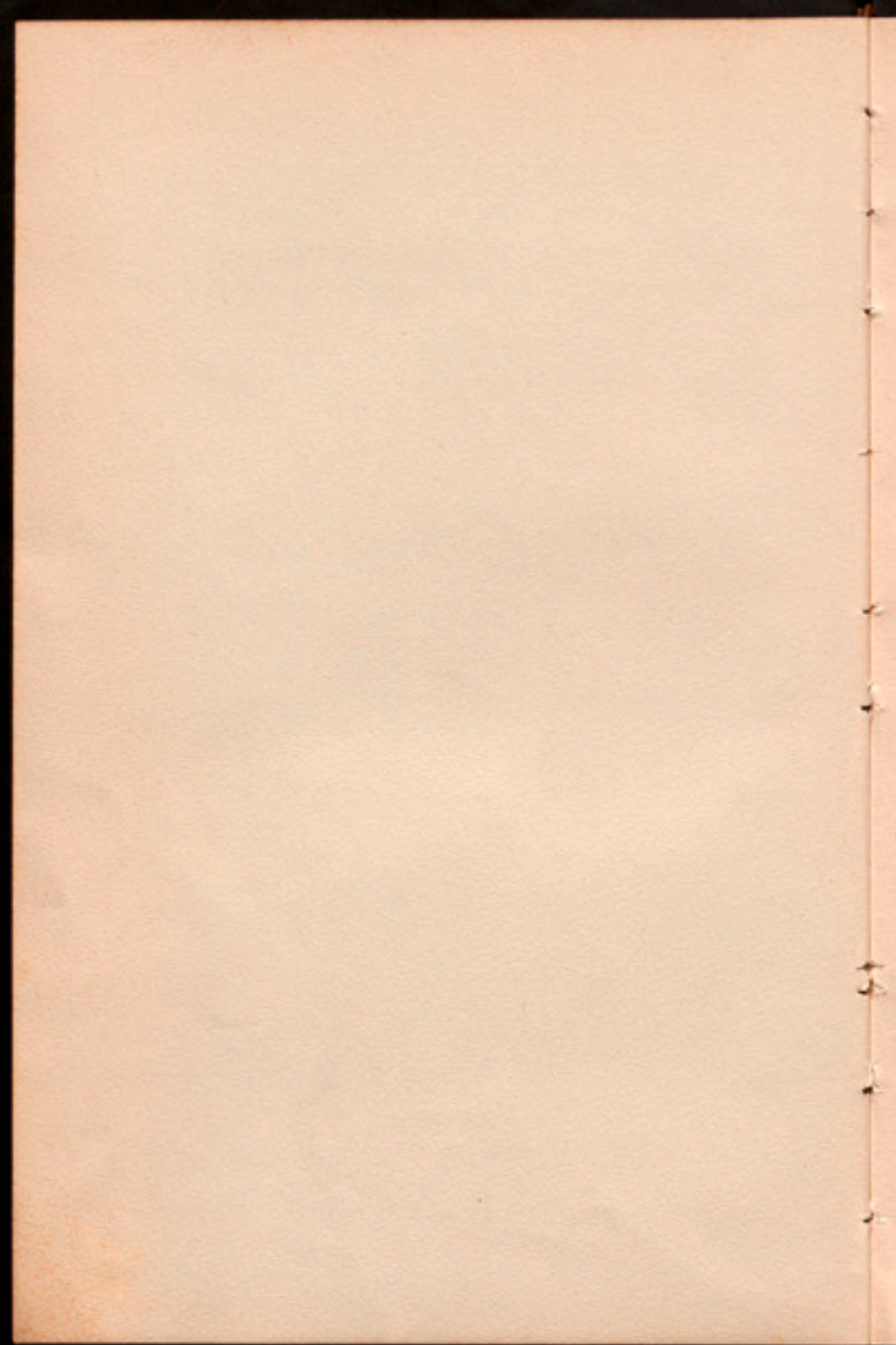
REPORT DEL CON-
SELL PERMANENT
A L'ASSAMBLEA

BARCELONA
: MAIG 1916 :

MANCOMUNITAT DE CATALUNYA

MANUSCRIPT DE CATALUNYA

MANCOMUNITAT DE CATALUNYA

REPORT DEL CON-
SELL PERMANENT
A L'ASSAMBLEA

BARCELONA

: MAIG 1946 :

R. 461

MANCOMUNITAT
DE CATALUNYA

ANUARI DE L'ESTADÍSTICA
DE LA MANCOMUNITAT
DE CATALUNYA

IMPRESA DE LA CASA PROVINCIAL DE CARITAT

REPORT DEL CONSELL
PERMANENT

REPORT DEL CONSIGLIO
PERMANENTE

SENYORS DIPUTATS:

Una vegada més, com en anteriors Assamblees, ens hem de referir al fet extern de la guerra, que condiciona les nostres possibilitats i limita les nostres activitats amb aquella suprema mesura de reserva que seria imprudència ultrapassar.

En invocar aquestes circumstancies excepcionals hem de reiterar el que diguérem en anteriors reports, ja que desgraciadament aquelles manifestacions són encara actuals, per subsistir les mateixes causes que les dictaren aleshores, i hem de significar-vos també

que, si ens hem mantingut en una prudent expectativa, hem curat que la nostra potencial reserva servés el llevat de més completes realitzacions.

§ 1

SERVEI DE CONSERVACIÓ DE CARRETERES
I CAMINS

Els propòsits del Consell referents a aquest tan important servei, i que consten en anteriors reports, es van convertint en realitats amb tanta pressa com permeten els medis econòmics de què disposa.

Incorporat a la Mancomunitat, en 1.ª de gener d'enguany, el servei de Conservació de les Carreteres i camins provincials de Barcelona, aplicà el Consell l'organització especial que per a aquell havia ja estudiat i planejat, considerant-la com a més convenient donada la importància i distribució de l'extensa xarxa de vies que comprèn. Alhora, i fent-se càrrec de llur estat, una mica deficient en bastants d'elles com a conseqüència del pèssim resultat que donà l'arrendament d'aquell servei i que obligà ja a la Diputació de Barcelona a la rescisió del contracte que tenia establert, acordà l'adquisició de la pedra necessària per a cada una d'elles, mitjançant contractes a preu-fet, puix les subhastes

previament celebrades restaren per dues vegades desertes, sense que, malgrat tot, hagi estat precis augmentar els preus unitaris que per a dites subhastes s'havien calculat.

Igualment s'han executat els treballs de Conservació de les Carreteres i camins de Girona, Lleida i Tarragona, essent els més importants i de major cost els corresponents a les vies d'aquesta última, puix l'estat en què es trobaven al fer-se càrrec del servei la Mancomunitat exigeix, en la major part d'elles, treballs de conservació que es poden qualificar d'extraordinaris. Fins ara aquests treballs es porten a cap fent primer, mitjançant subhasta o concurs, la provisió de pedra que es calcula necessaria per a donar al ferm el gruix necessari, i després, per mitjà de les brigades corresponents, es fa la inversió d'aquella, juntament amb l'adob de l'explanació, especialment de passeigs i cunetes. Mes aquest procediment limita en gran manera la quantitat de feina que es pot realitzar, puix si bé s'han adquirit dos corrons de fundició amb tir animal, a més del que fou comprat anteriorment, i dos carros-bótes per al transport de l'aigua, amb destinació a les vies de Tarragona, no es pot donar abast, amb aquest material i el nombre de brigades de què es disposa, a tota la feina que, amb caràcter de conservació extraordinaria, o, millor, de reparació de carreteres, convé executar amb la pressa que el Consell desitja. Per salvar aquest inconvenient, s'ha estudiat la manera de realitzar, en les altres carreteres que convé arranjar i així es farà en les de Tarragona a Pont d'Armentera, Pla de Cabra a Ça Real, etc., no sols el proveïment, sinó també la inversió de la pedra, per contracte mitjançant subhasta, exigint que per a la consolidació d'aquella

s'esmercin corrons del pes necessari, carros-bótes i altre material, la qual adquisició seria en aquests moments costosíssima per a la Mancomunitat.

Pel que fa referència als camins de Girona, els Municipis respectius vénen obligats, com suara ho estaven amb la Diputació Provincial, al compliment dels compromisos que per a la conservació de les dites vies estableixen les «Bases d'auxili als pobles per a la reparació i conservació de camins veïnals» aprovades per aquella Diputació en 18 d'agost de 1903, subrogant-se els drets d'aquesta als efectes d'exigir el compliment dels dits deures. La major part dels Municipis han donat compliment, alguns amb escriure, a aquesta obligació. En aquest cas, i quan les especials condicions i servei de cada camí ho aconsellen, com el de Figueres a Llers i Tarrades, que és de trànsit general, s'ha completat el proveïment de pedra fornida pels Municipis, amb la intervenció de la Mancomunitat i a càrrec seu.

A Lleida, entre altres treballs de conservació importants, se n'ha executat un de molt necessari, i és l'arranjament de la travessia per Les Borges de la carretera que de dita població es dirigeix a Bellpuig per Arbeca i Vilanova. Dit tram de carretera, fins a l'estació del ferrocarril, serveix un trànsit molt important, tant pel nombre de carros que hi passen com per la llur càrrega, el qual fa que el desgast del ferm sigui de gran consideració, havent obligat a una reconstrucció completa d'aquell. Estàn quasi ultimats els estudis per a l'arranjament d'alguns dels quilòmetres primers de la carretera de Mollerusa a Belcaire per Linyola, la conservació de la qual, essent una via de trànsit general de la rica comarca del Pla d'Urgell, és d'una importància extraor-

dinaria, havent de lluitar, per aconseguir-la, amb l'inconvenient del cost molt crescut a què resulta la pedra necessària, motivat per la gran distància a què s'ha de transportar.

§ 11

ESTUDI I CONSTRUCCIÓ DE CARRETERES,
CAMINS I PONTS

Ha seguit el Consell donant gran impuls a tot ço que fa referència a l'estudi, formació i tramitació dels projectes, de les obres de camins veïnals i ponts econòmics del conveni amb l'Estat en virtut del segon Concurs, i també de les obres compreses en la «Relació de les més urgents i necessaries». Molt ha entorpit aquesta feina l'apatia d'alguns Municipis en el compliment dels requisits que té acordats la Mancomunitat com a condició previa per a l'estudi de les obres corresponents, com ja en l'anterior «Report» va fer observar el Consell, retrassant en conseqüència la redacció dels respectius projectes i

obligant a modificar tot sovint el pla de treballs de les brigades encarregades de la presa de dades de camp.

Així i tot, l'estat dels treballs en 18 del present mes de maig, és com segueix:

Obres del conveni amb l'Estat. — Vint-i-nou projectes de camins veïnals aprovats pel Consell, que sumen 115,563'68 metres, i un de pont; vuit projectes de camins veïnals acabats, de 42,193'93 metres de llargada total, i dos de ponts; dotze projectes de camins veïnals que han estat ja estudiats i s'estàn redactant, la llargada aproximada dels quals és de 46,976'11 metres, i dos de ponts.

Dels projectes aprovats pel Consell, n'hi ha nou que ho han estat ja pel Ministeri de Foment, havent-se'n subhastat, o trobant-se en període de subhasta, cinc d'aquests, restant els altres en tramitació.

La desproporció tant gran entre el nombre dels aprovats pel Consell, alguns amb data 1.ª de juliol de 1915, i el dels que fins ara han aconseguit l'aprovació de la Superioritat, amb data 28 de març darrer, sols es pot explicar pels motius que el Consell féu avinents a la darrera Assamblea en el «Report» de novembre passat i que, és d'esperar, deixaràn de subsistir una vegada encarrilat el funcionament d'aquesta nova organització en les Oficines i demés Dependències de l'esmentat Ministeri.

Obres compreses en la «Relació de més urgents i necessaries». — En construcció o subhastats, tres camins que sumen 15,717'78 metres i tres ponts; projectes

aprovats, tres de camins, de 17,357'28 metres de llargada, i un de pont; projectes acabats, tres de camins que sumen 14,799'50 metres i dos de ponts; i, finalment, s'han estudiat i s'estàn redactant els projectes de dos camins la llargada total dels quals és de 22,000 metres, i quatre ponts.

En resum, el nombre de projectes redactats i acabats, pertanyents als dos plans, és de 45 camins, amb una llargada total superior a 200 quilòmetres, i 9 ponts.

Pels motius que s'esmenten en els acords corresponents, que figuren en l'Anexe respectiu, el Consell ha acordat, amb l'autorització de la Direcció General d'Obres Públiques, la substitució dels camins veïnals, del conveni amb l'Estat; de Canejàn a la carretera de Balaguer a la frontera francesa, al qual ha renunciat dit Municipi, demanant que sigui construït com a camí de ferradura, i els de Maià a Besalú, en construcció per l'Estat, pels de Salardú a Montgarri, (tros segón), i d'Oix a Castellfullit, ambdós camins aquests últims que, en compliment de la condició 1.ª de l'esmentat conveni, ja figuraven entre els proposats per la Mancomunitat en el segón Concurs.

Amb aquesta tasca, previa a la construcció de les obres, executada quasi tota en poc més d'un any, malgrat ésser molt enfeïnadora, (puix s'ha de tenir en compte que de cada projecte se n'han de fer tres exemplars redactats i formulats amb subjecció a les disposicions vigents i formularis oficials per a poder-se tramitar degudament), pot el Consell empendre, i ho farà amb tota activitat, ço que se'n podria dir part pràctica de la mateixa, convertint en realitat el que s'ha projectat, sense, emperò, descuidar els estudis de les noves obres de carreteres, camins i ponts, per

aconseguir, en tot moment, tenir feina preparada en relació amb els medis econòmics disponibles per a portar-la a terme.

§ III

TELÈFONS

Dèiem en el darrer «Report» que, havent creat el fet legal de la concessió del Servei Telefònic a la Mancomunitat, la nostra tasca, per a l'esdevenidor, havia d'ésser de crear el fet real de la seva instauració.

Calia, per iniciar la realització del nostre pla, cercar l'auxili d'una persona tècnica, amb la deguda competència per a l'estudi i execució d'un servei tant complexe com el que projectàvem instaurar. Fundàrem, a l'efecte, una plaça d'Enginyer major de la Secció de Telèfons, i obrírem, per a la provisió d'aquest càrrec, el concurs corresponent, amb subjecció a les bases el text de les quals figura en els Annexes del nostre Report.

El bon èxit del concurs superà les esperances del Consell, no solament per la valua dels senyors enginyers que acudiren a la crida i el mèrit de cada una de les Memòries presentades en competència (alguna de les quals, en justa compensació del treball executat, acordà el Consell remunerar), sinó pel resultat definitiu del referit concurs, que ha tingut com a aflagadora conseqüència el fet d'inscriure, entre el personal que presta servei en les nostres Oficines, el nom prestigiós de l'enginyer industrial, doctor en

ciències exactes i físiques i catedràtic de la Universitat de Barcelona, D. Esteve Terrades, que, entre altres títols que controlen la seva excepcional categoria científica i competència tècnica, és membre de la Secció de Ciències de l'Institut d'Estudis Catalans i dels de Madrid i Coimbra, membre del «Circolo Matematico di Palermo», de la «Deutsche Mathematiker Vereinigung», de la «Institution of electrical Engineers», etc., i que, dintre els mèrits especials de telefonia, és autor d'una pila de treballs que li han valgut una merescuda anomenada, així en les selectes esferes de la nostra intel·lectualitat com en les més altes de la intel·lectualitat estrangera.

Aquesta remarcable adquisició ens ha permès començar, amb l'eficàcia i el bon zel que revelen les dades que segueixen, la instauració del servei Telefònic a què ens referíem en el «Report» anterior.

De mitjans de març a mitjans de maig d'enguany han estat fets els estudis previs i anunciades les subhastes de les interurbanes Barcelona-Granollers, Granollers-Vich, Igualada-Vallfogona; s'han fet els estudis de les línies Balaguer-Tremp i Vich-Ripoll; s'ha començat la instal·lació del grup urbà d'Urgell; s'apleguen materials per a construir les interurbanes Cervera-Tàrraga i Cervera-Vallfogona; i es tenen fets els estudis de traçat del grup de Granollers. S'ha començat, doncs, la instauració amb tota la pressa que les actuals circumstàncies permeten: circumstàncies veritablement difícils, puix exhaust el mercat local i nacional de tot material telefònic, amb greus dificultats per adquirir-lo a fóra; fins amb augments de 40 i 100 per 100, i a terminis llargs d'entrega; fins adquirint no el material que es vol, sinó el que es pot la instal·lació ha de revestir necessàriament, en certs casos, caràcter

d'interinitat, o ha d'ésser en altres forçosament ajornada.

En línies generals, el pla adoptat per la Mancomunitat per a la instauració del servei Telefònic consisteix en construir de primer les grans interurbanes Barcelona-Puigcerdà; Puigcerdà, Sèu, Sort, Viella; Lleida, Balaguer, Tremp, Sort; Igualada, Santa Coloma, Cervera, Solsona, Sèu; Solsona, Artesa, Balaguer i Gandesa, Falset, Reus. La major part d'aquestes línies seràn pupinitzades, essent probablement les primeres d'Espanya que portaràn les bobines Pupin.

Juntament amb la construcció de les arteries interurbanes, s'anirà fent els grups urbans que hagin d'ésser relligats per les interurbanes anteriors o per les ja existents, així com el relligament amb Centrals urbanes actuals de pobles a la rodona, en virtut de convenis especials amb els concessionaris. El primer grup urbà que construeix la Mancomunitat és el d'Urgell, amb Centrals a Mollerusa, Bellpuig, Bellvis, estacions a Torregrossa, Juneda, etc., etc., i relligament amb la interurbana per Mollerusa i Les Borges.

La Mancomunitat s'ha trobat davant el difícil problema econòmic de portar el telèfon als pobles a una tarifa baixa. I és ben sabut que el relligament telefònic de pobles apartats exigeix, per a no ésser una ruïna, tarifes altes.

La Mancomunitat ha sentat el següent criteri: *El servei de telèfons no ha d'ésser la ruïna dels cabals de la Mancomunitat, ni tampoc un negoci.* Per la segona part no cal acurar-se. Si fos negoci dur el telèfon a les regions més apartades de Catalunya, al cor del Pirineu, on les borrasques, les nevades, el gebre i els despreniments de terra obliguen a la construcció d'una línia cara i a despeses elevades de renovació, sense que

se'n pugui esperar cap rendiment, ¿no fóra ja explotat per les Companyies particulars? Queda, doncs, a resoldre la primera part, és a dir, que el servei de Telèfons no sigui la ruina dels cabals de la Mancomunitat. Per a posar d'acord aquest criteri amb l'economia difícil de relligar telefònicament els pobles més apartats, s'ha adoptat la solució següent:

Dividir l'explotació del servei Telefònic en dues parts independents: 1.ª, la del servei interurbà, l'economia del qual serà governada pel tarifatge corrent; i 2.ª, la del servei urbà.

I, considerant que el servei interurbà és més acció col·lectiva o de govern, la Mancomunitat regirà i centralitzarà l'explotació d'aquest servei. Mes, pel que fa referència al servei urbà, considerant que serva més immediatament l'interès de l'individu que el de la col·lectivitat, s'ha resolt l'adopció del següent criteri: *L'economia de cada grup serà autònoma i la tarifa variable*; equivalent a la tarifa tècnica que resulti del cost d'instal·lació i explotació del grup telefònic. Per a major facilitat per a la popularització del tel·lón, a l'excedir la tarifa tècnica cert límit, s'ha convingut no fer passar del mateix la tarifa política o real. De la manera de fer el càlcul definitiu informen les Bases impreses sobre el servei Telefònic, Bases que seria ociosos repetir aquí.

CULTURA I INSTRUCCIÓ

L'anormalitat de les circumstancies actuals, que reiteradament ens ha calgut invocar per mantenir la nostra actuació igualment lluny del pessimisme obsessionant i de la precocitat expansiva que la podien malmenar, ens ha alligonat de la força d'aquests moments de concentració, en els quals les virtuts de l'esforç, de l'energia i de la continuïtat, són les valors que guanyen el dret dels pobles a la direcció de llur viure. Aquest dret podem nosaltres anar-lo assolint per l'esforç normal d'un treball de preparació profunda i conscient.

Dins la integritat d'aquesta normalització, que nosaltres hem acceptat la responsabilitat de preparar, es defineix el concepte cordial i expansiu, eficaç i prudent de la cultura.

L'obra del Consell en aquest ordre, clarament definida davant de vosaltres i per voluntat de l'Assamblea, ha estat de fonamentació, de preparació de demà; lligada, per tant, amb ahir, per tal de no trencar la continuïtat que, avançant el punt d'esguard vers les millors possibilitats, enforteix la tradició i consagra les més fermes realitats.

El primer fet que joiosament remarquem cada dia més definit és la compenetració de l'Assamblea amb el Consell, i d'una i altre amb els organismes socials catalans, per completar amb una col·laboració d'afectes i una intel·ligent ordinació de preparacions i de capacitats la creixença de la nostra espiritualitat, que és la millor defensa que podem fer de nosaltres, perquè és ella el nostre patrimoni i el nostre esdevenidor. D'aquesta guisa, la Mancomunitat devé essencialment popular, no per una efimera consagració de l'èxit, sinó per l'articulació de tots els estaments i de totes les activitats de Catalunya.

Expressió vivent d'aquest fet ha estat el compliment de l'acord de la darrera Assamblea, en defensa dels drets públics de la llengua catalana, realitzat pel Consell i ratificat pel vot de tota la terra catalana, que, en defensa del seu idioma, fa un acte de fe en ella mateixa i reclama la vinculació jurídica d'aquesta fe.

La nostra fe, de la qual l'idioma és el senyal visible, es vigoritza en la diversitat de l'acció confiada a la Mancomunitat. Per això la *fem caminar*, i més que l'afirmació teòrica de la sobirania de la llengua catalana, immortalitzada pel respecte estàtic inflexible i invulnerable, volem la irradiació dinàmica del català en totes les manifestacions de la vida catalana: una oficialitat que, malgrat de totes les resistències i oposicions, neixi de la plenitud.

Feta l'afirmació dels drets públics del català, hem cercat les vies d'aquesta plenitud: l'escola i l'educació popular, la catalanització conscient de la nostra vida dins la preparació competent. Així hem completat el darrer concurs per a la concessió d'edificis escolars fent l'adjudicació al poble de Sant Llorenç Savall, de a província de Barcelona, que, per renúncia del poble

afavorit en el concurs general, quedà sense adjudicació; i hem preparat els plecs de condicions facultatives i econòmiques, per a la immediata realització dels projectes, subhastant les obres dels edificis de Torms i Masó, i tenint a punt de subbastar les de Palau Sabardera.

Al costat de l'Escola, la Biblioteca. Que les generacions d'avui no es vegin endarrerides en la preparació que farà ultrapassar les noves generacions. El Consell, complint les deliberacions de l'Assamblea, féu l'adjudicació de les Biblioteques populars als Municipis de Sallent, Sabadell, Olot i Valls, i ha aprovat ja els projectes d'edificis per a Biblioteques, informats pel Consell de Pedagogia.

Per a l'edificació de l'Escola i de la Biblioteca és necessària la competència dels mestres i la formació nostrada dels elements tècnics i directors de les Biblioteques. La participació de la Mancomunitat al Curs Montessori i l'organització del pla d'estudis de l'Escola de Bibliotecaries, respòn a aquesta doble finalitat.

Cap fretura espiritual, però, ha d'ésser pretext d'exclusió d'altres dalers i d'incomprensió d'iniciatives diverses. El Consell, atent a la palpitació conjunta de la vida catalana, ha volgut que les seves iniciatives culturals no defugissin cap intervenció, que la catalanitat sigui igual a les capitals que al camp, entre els homes de professió liberal i els de professió industrial o agrícola, un hàbit de ciutadania i de selecció. Així, ha intensificat i feta notablement extensiva l'obra dels *Curses breus especialitzats d'Agricultura pràctica*; ha cooperat a la celebració del *Congrés Agrícola de Santa Coloma de Farnés*; ha subvencionat estudis de ramaderia catalana, aplicada a les necessitats de les nostres comarques, i ha encomanat a l'Escola Superior

d'Agricultura l'estudi general dels *Medis de millorament de l'Agricultura de Catalunya*, que figura en els Annexes d'aquest «Report». Ha interessat la concessió al Laboratori Provincial de Barcelona de la facultat d'expedir certificats d'anàlisi dels vins, que tant afavoreix el nostre comerç, i ha dut a l'aprovació vostra el projecte de Foment del cooperativisme agrícola de producció.

Interpretant les aspiracions de l'Assamblea i mitjançant un intel·ligenciament amb el Patronat de la Borsa del Treball de Barcelona, el primer pas ha estat donat per fer extensiu a tota Catalunya el servei de la Borsa de Barcelona, harmonitzant-lo amb el de les altres Borses existents, i fent-lo extensiu a les professions liberals. D'aquesta manera, la solidarització vigilant i protectora completarà l'harmonització del treball.

Del treball segur i conscient de les pròspères anyades, engrandides encara pel millorament de la capacitat intel·lectual catalana, resultaria també engrandida la nostra capacitat política i econòmica. Previnint aquest moment venturós, i seguint els desigs de l'Assamblea, el Consell ha demanat a l'Escola de Funcionaris la formació d'un projecte articulat de llei d'Hisendes locals, i ha iniciat els estudis i les informacions preparatories per a la instauració d'una Escola moderna de Comerç.

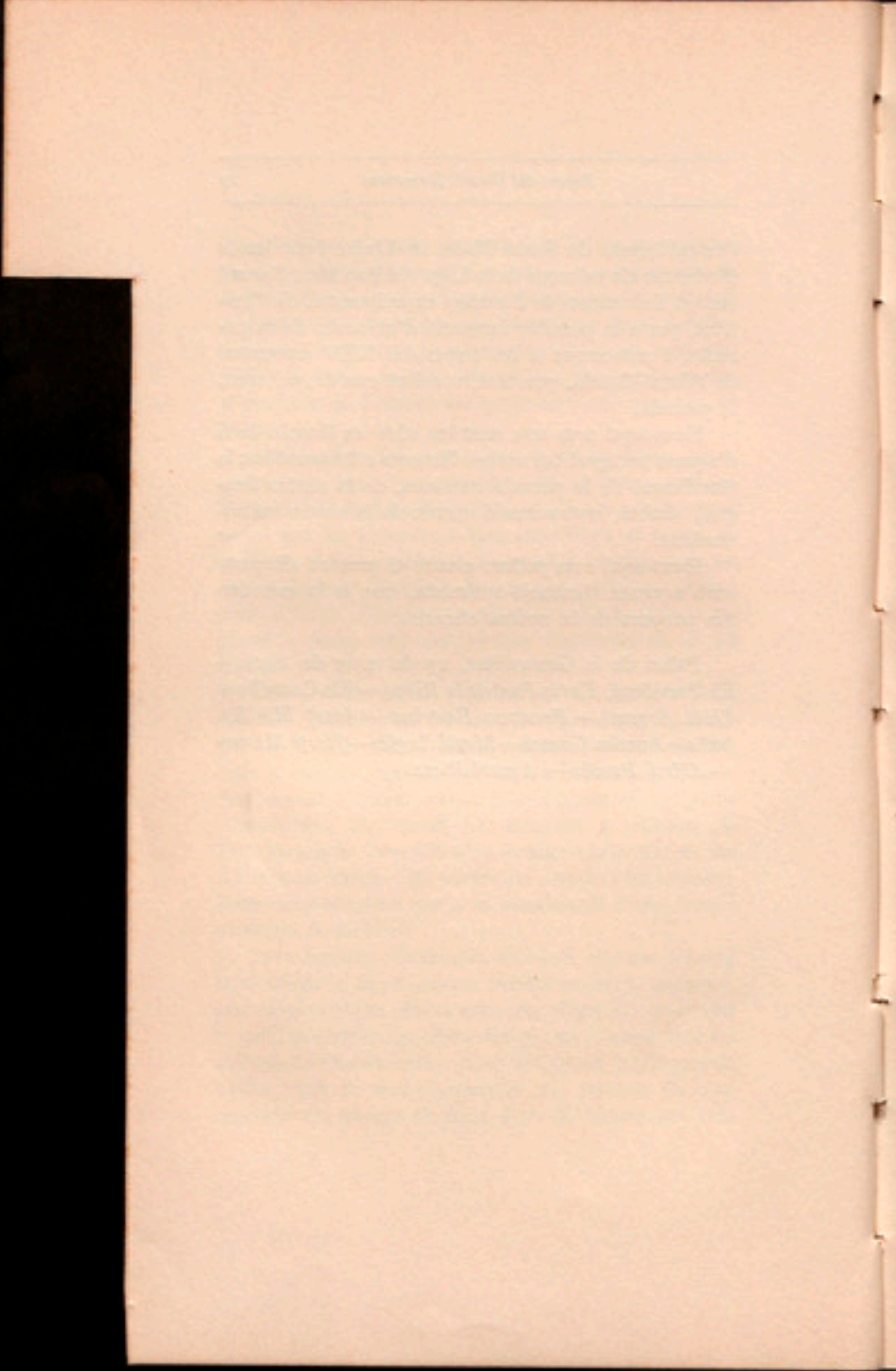
Tota aquesta simultania ascenció, que ens retorna la consciència de la nostra veritat orgànica nacional, ens omple ensems d'una més alta dignitat, per servir la qual protegim les obres del passat i estimulem les collites de l'esdevenidor. Així, el Consell entén que no podia negar la seva cooperació als treballs de conservació del temple de Sant Pere de Montgrony i de

l'ex-col·legiata de Santa Maria de Lladó; i que havia d'orientar els esforços de la Lliga del Bon Mot, d'acord amb el Laboratori de Fonètica experimental, de l'Institut, per a la possible formació d'un arxiu de la paraula, i associar-se a les festes del XXV aniversari de l'Orfeó Català, que tant ha sabut enaltir, pel cant, la paraula.

Heus-aquí com una mateixa idea és l'inici i la fi d'aquest paragraf del nostre «Report» a l'Assamblea: la glorificació de la paraula catalana, de la nostra llengua, símbol, instrument i matriu de la nostra individualitat.

Heus-aquí com podem cloure el present «Report» amb aquesta afirmació optimista, que és la més ferma penyora de la nostra eficacia.

Palau de la Generalitat, 17 de maig de 1916.—
El President, *Enric Prat de la Riba*. — Els Consellers, *Lluís Argemí* — *Francesc Bartrina* — *Josep M.ª España* — *Anselm Guasch* — *Martí Inglès* — *Josep Mestres* — *Alfred Pereña* — *Agustí Riera*.

ANEXES AL REPORT

ANNEXES AL REPORT

TREBALLS PÚBLICS

Anexe
Treballs Públics

ANEXE NÚM. 1

CAMINS VEÏNALS CONVIINGUTS AMB L'ESTAT EN EL SEGÓN
CONCURS

El Consell aprovà els projectes de camins veïnals de Sant Miquel de la Vall a la carretera de Balaguer a la frontera (tros de Llimiana al Pago), i de Guissona a Taltàull per Massoteres, amb ramal a Palau de Torà (tros primer de Guissona a Taltàull), i el de Juncosa de Montmell a la carretera d'Alcover a Santa Creu de Calafell.

(Sessió del dia 8 de desembre de 1915.)

D'acord amb l'informe de la Secció tècnica de Carreteres i camins, s'aprovà la rectificació del projecte de camí veïnal de Sant Miquel de la Vall, per Llimiana, a la carretera de Balaguer a la frontera (tros de Llimiana al Pago), que fou aprovat, en principi, pel Consell, en sessió de 9 de desembre darrer, resultant un pressupost de contracte de 91,340'73 pessetes.

(Sessió del dia 15 de març de 1916.)

El Consell, tenint en compte ço que acordà en sessió de 29 de juliol darrer referent a la petició de l'Ajuntament de Canejàn, i en vista que l'Estat ha adjudicat als

respectius Ajuntaments la subvenció corresponent per a la construcció del camí de Maià a Besalú, acordà, en virtut de la condició primera del plec estipulat entre la Direcció General d'Obres Públiques i la Mancomunitat el dia 21 de novembre de 1914, substituir el traçat del camí veïnal de Canejàn a la carretera de Balaguer a la frontera pel de Salardú a Montgarri (tros segón), en una llargaria de 8 quilòmetres; el de Maià a Besalú pel de Oix a Castellfullit, i el de Figuerola al Pla de Cabra pel de Figuerola a la carretera de Valls, previ l'informe, per a aquest últim, de la Secció tècnica de Carreteres i camins, figurant tots tres en la relació de proposicions presentades al segón concurs de camins veïnals; acordant-se així mateix comunicar-ho d'aquesta guisa a la Direcció General d'Obres Públiques per a son coneixement i efectes oportuns.

(Sessió del dia 16 de desembre de 1915.)

El Consell quedà enterat de l'ofici de la Direcció General d'Obres Públiques autoritzant la substitució del camí veïnal de Canejàn a la carretera de Balaguer a la frontera francesa pel de Salardú a Montgarri (tros segón), i la del de Maià a la carretera de Besalú a Roses pel d'Oix a Castellfullit de la Roca, de conformitat amb la sol·licitut de la Mancomunitat de Catalunya.

(Sessió del dia 27 de gener de 1916.)

De conformitat amb l'informe de l'Enginyer major de la Secció tècnica de Carreteres i camins, acordà el Consell la substitució del camí veïnal, del contracte amb l'Estat, de Tudela a la carretera de Lleida a Puigcerdà pel de Tudela a la carretera d'Artesa a Montblanch; acordant-se també recaptar de la Direcció General d'Obres Públiques l'autorització necessaria per a dur a terme l'esmentada substitució, que, sense perjudicar els interessos de l'Estat, beneficiarà altament els de Tudela de Segre.

(Sessió del dia 5 de gener de 1916.)

De conformitat amb l'informe de la Secció administrativa de Foment, es declarà inacceptable la instància signada per l'Alcalde de Berga recomanant que el traçat del camí veïnal en projecte de Valldà a Llinàs es porti fins a la collada de Santa Magdalena, aprofitant tota la part de l'antic camí que mena de la dita collada a Capolat; i s'acordà fer avinent a l'Ajuntament de Berga que, quan es procedeixi als estudis del trajecte que encara són per fer, es procurarà harmonitzar els seus interessos amb les necessitats de les altres comarques també interessades.

(Sessió del dia 10 de febrer de 1916.)

Fou aprovat el projecte de camí veïnal de Freginals a la carretera de Castelló a Tarragona, formulat, amb data 31 de gener de 1916, pel senyor Enginyer de la Secció de Tarragona, D. Ramón Tarrida; el pressupost de contracte del qual és de 7,006'99 pessetes.

(Sessió del dia 10 de febrer de 1916.)

Foren aprovats, en principi, els següents projectes de camins veïnals subvencionats per l'Estat en virtut del segon concurs, i formulats per la Secció tècnica de carreteres i camins de Riudoms a la carretera de Figueres a Corsà, i de Santa Linya a la carretera de Balaguer a la frontera francesa, per llurs pressupostos de contracte respectius de 11,809'12 pessetes i 39,679'07 pessetes.

(Sessió del dia 17 de febrer de 1916.)

Vist l'ofici de la Jefatura d'Obres públiques de Girona, de data 31 de desembre del prop-passat any 1915, traslladant la resolució de la Direcció General d'Obres Públiques referent al projecte de camí veïnal de Selva de Mar a Port de la Selva, i tenint en compte l'informe de la Secció tècnica de Carreteres i camins, s'aprova el projecte del susdit camí, modificat d'acord amb les instruccions donades per l'esmentada Direcció General, del

qual projecte resulta per a pressupost de contracte de les solucions presentades, 12,147'84 pessetes i 12,003'09 pessetes respectivament; acordant-se donar al referit projecte la tramitació reglamentaria.

(Sessió del dia 27 de gener de 1916.)

Acordà el Consell anunciar la subhasta de les obres per a la construcció del camí veïnal, del contracte amb l'Estat, de Sant Cerni a la carretera d'Artesa a Tremp, el projecte del qual fou aprovat pel Consell Permanent i per la Direcció General d'Obres Públiques.

(Sessió del dia 12 de gener de 1916.)

Foren aprovats els plecs de condicions particulars i econòmiques que, a més de les facultatives dels projectes respectius i de les generals per a les Obres de camins veïnals de 22 de desembre de 1911, i en llur defecte de les generals de Treballs públics de 13 de març de 1903, han de regir en les obres del camí veïnal de Sant Cerni a la carretera d'Artesa a Tremp, passant per Gabet i Fontsa-grada, pel tipus de 49,294 pessetes amb cèntims; acordant-se fer els anuncis que prescriu la instrucció de 24 de gener de 1905.

(Sessió del dia 18 de gener de 1916.)

S'acordà adjudicar definitivament a D. Domènec Sagarra i Lozano la construcció del camí veïnal de Sant Cerni a la carretera d'Artesa a Tremp, per la quantitat de 49,225 pessetes, en virtut de la subhasta verificada al dit objecte.

(Sessió del dia 28 de març de 1916.)

Aprovà el Consell el projecte modificat, de conformitat amb la Reial ordre de la seva aprovació, de data 1.ª de febrer darrer, del camí de Canet d'Adri a la carretera de Girona a Les Planes, amb acord d'anunciar immediatament la subhasta pel seu pressupost de contracte de

34.155'29 pessetes; aprovant-se el plec de condicions particulars i econòmiques que, demés de les generals, regiran en ella.

(Sessió del dia 2 de març de 1916.)

Aprovà el Consell els següents projectes:

Del camí veïnal de Montoliu a la carretera de Lleida a Flix, formulat, amb data 4 d'octubre darrer, per l'Enginyer D. Eduard Peña, el pressupost de contracte del qual és de 2.663'08 pessetes.

Del camí veïnal de Guissona a Taltauil per Massoteres, amb ramal a Palau de Torà (tros corresponent al ramal a Palau de Torà) formulat, amb data 1.ª de febrer, per l'Enginyer D. Eduard Peña, el pressupost de contracte del qual és de 30.739'77 pessetes.

(Sessió del dia 2 de març de 1916.)

Acordà el Consell, en principi, el projecte de camí veïnal de Montbrió de la Marca a la carretera de Montblanch a Santa Coloma de Queralt, formulat, amb data 29 d'octubre de 1915, pel senyor Enginyer de la Secció tècnica de Carreteres i camins, D. Ramón Tarrida, el pressupost de contracte del qual és de 45.479'48 pessetes; acordant-se donar al dit projecte la tramitació reglamentaria.

(Sessió del dia 9 de març de 1916.)

Acordà el Consell anunciar la subhasta dels següents camins veïnals, els projectes dels quals han estat aprovats per la Direcció General d'Obres Públiques:

De Gessa a la carretera de Balaguer a la frontera.

De Torregrossa a l'estació de Juneda.

De Masalcoreig a la carretera de Serós.

D'Almatret a Maials.

(Sessió del dia 12 d'abril de 1916.)

Fou aprovat el projecte de camí veïnal de Donzell a la carretera d'Artesa a Montblanch, formulat, amb data

11 d'abril, per l'Enginyer D. Eduard Peña; el pressupost de contracte del qual és de 20,448'80 pessetes.

(Sessió del dia 13 d'abril de 1916.)

Fou aprovat el projecte de camí veïnal, del conveni amb l'Estat, de Sant Esteve de la Sarga al camí de Guardia a la carretera de Balaguer a la frontera (secció de Guardia a Moró, amb ramal a Estorn), formulat, amb data 1.ª d'abril, per l'Enginyer D. Joaquim Camón, el pressupost de contracte del qual és de 70,548'34 pessetes.

(Sessió del dia 18 d'abril de 1916.)

ANEXE NÚM. 2

REAL ORDRE AUTORITZANT LA SUBSTITUCIÓ DEL CAMÍ VEÏNAL DE CANEJÀN A LA CARRETERA DE BALAGUER A LA FRONTERA, DEL CONTRACTE AMB L'ESTAT PEL DE SALARDÚ A MONTGARRI (TROS SEGÓN) I EL DE MALÀ A LA CARRETERA DE BESALÚ A ROSES, TAMBÉ DEL CONTRACTE PEL D'OIX A CASTELLFULLIT DE LA ROCA.

«Habiendo renunciado el pueblo de Caneján a la construcción del camino vecinal de Caneján a la carretera de Balaguer a la frontera francesa, provincia de Lérida, y pasado el de Mayá a la carretera de Besalú a Rosas, de la de Gerona, al plan de libre Concurso, habiéndose solicitado por la Mancomunidad de Cataluña a cuyo plan pertenecían ambos, que en armonía con lo que preceptúa el art.º 1.º del Contrato existente entre el Estado y dicha Entidad sean substituídos los citados caminos por los dos denominados DE SALARDÚ A MONTGARRI, TROZO 2.º y de OIX A CASTELLFULLIT DE LA ROCA que figuran entre las proposiciones de la Mancomunidad en las provincias citadas, con los números 111 y 48 respectivamente, S. M. el Rey (q. D. g.) ha tenido a bien resolver de acuerdo con lo solicitado, quedando en su consecuencia formando parte del plan de Caminos Vecinales de la Mancomunidad de Cataluña los de Salardú a Montgarri, en su trozo segundo, perteneciente a la provincia de Lérida,

y el de Oix a Castellfullit de la Roca, de la de Gerona, y excluidos los de Caneján a la frontera francesa y el de Mayá a Besalú. — De R. O. lo digo a V. I. para su conocimiento y demás efectos.»

El Director General

J. M. ZORITA

ANEXE NÚM. 3

OBRES DE LES QUE FIGURIEN EN LA RELACIÓ DE LES MÉS URGENTS I NECESSARIES APROVADA PEL CONSELL

Acordà el Consell completar el pont de barques per a Vilanova de la Barca.

(Sessió del dia 17 de novembre de 1915.)

Foren aprovats els comptes i la liquidació de les obres executades per administració, en virtut de l'acord de 5 d'agost darrer, per la Secció tècnica de Carreteres i camins, per a la modificació de l'aplec de clavegueres sobre el rec Sirvent, del camí de Sant Miquel de Fluvià a Castelló d'Empuries.

Fou també aprovada la liquidació del lliurament expedit al dit objecte, de la qual resulta que les despeses motivades per les dites obres importen la quantitat de 233'50 pessetes; i, essent el referit lliurament de pessetes 538'42, hi ha un remanent de 304'92 pessetes, que s'haurà de reintegrar a la Caixa de la Mancomunitat.

(Sessió del dia 18 de novembre de 1915.)

Enterat el Consell de la interrupció del tràfec pel pont d'Ibars de Noguera, damunt el riu Noguera Ribagorçana, a causa d'haver caigut la passarel·la de fusta que hi havia; i tenint en compte que l'arranjament de la dita obra ve comprès en la relació de les més urgents i necessaries aprovada en sessió del 12 d'agost prop-passat, acordà encomanar a l'Enginyer major de la Secció tècnica de Carreteres i camins que hi envii especialment el personal tècnic necessari per a fer un càlcul aproximat del

cost de l'arranjament, amb caràcter provisional, que pugui servir de base per a concedir una subvenció als propietaris interessats en la dita construcció, els quals es podran encarregar de l'execució de l'obra.

(Sessió del dia 1.º de desembre de 1915.)

Vist l'informe de la Secció tècnica de Carreteres i camins, de data 9 de desembre, emès en virtut de l'acord pres pel Consell, en sessió del 1.º del mateix mes, referent a l'arranjament del pont d'Ibars de Noguera, damunt del riu Noguera Ribagorçana, fou acordat procedir a la reconstrucció del tram caigut darrerament, aprovant-se a l'efecte el pressupost de les obres necessàries, que importa la quantitat de 1,861'38 pessetes, i les Bases per a un contracte d'ajust a l'objecte de realitzar els dits treballs pel sistema d'administració, mitjançant que els Ajuntaments d'Ibars de Noguera i Alfarràs contribueixin a satisfer el cost d'aquells treballs amb una quantitat en metàl·lic per valor de 500 pessetes; donant-se comunicació dels dits acords al senyor Marquès d'Alfarràs, a l'objecte que s'entengui que queden salvats els drets que el dit Marquès pugui tenir amb referència a l'esmentat pont.

(Sessió del dia 16 de desembre de 1915.)

Acordà el Consell que, del camí de la Batlloria a la carretera de França, passant per Hostalrich, que figura en la relació de vies urgents aprovada pel Consell, sigui estudiat immediatament el primer tros (de la Batlloria a Hostalrich), sense perjudici d'estudiar oportunament els altres trossos.

(Sessió del dia 22 de desembre de 1915.)

Acordà el Consell anunciar la subhasta de les obres de construcció del tros primer de la carretera de Solsona a Sant Llorenç de Morunys, segons projecte i modificacions aprovats pel Consell.

(Sessió del dia 12 de gener de 1916.)

S'acordà anunciar, amb subjecció al mateix tipus i a les mateixes condicions que la primera, la segona subhasta per a la construcció del camí veïnal de Solsona a Sant Llorenç dels Morunys, per haver quedat deserta la primera.

(Sessió del dia 22 de març de 1916.)

S'aprovà el rematament i s'adjudiquen definitivament les obres per a l'eixamplament de la carretera de Cornellà a Fogàs de Tordera (trajecte segon del tros comprès entre Esplugues i Sarrià) a D. Antoni Llevat i Satorra, veí d'aquesta ciutat, per la quantitat de 81,486'35 pessetes.

(Sessió del dia 5 de gener de 1916.)

S'aprova el rematament i s'adjudiquen definitivament les obres per a la reparació del pont de Vernet sobre el Segre a D. Francesc Prats i Castells, veí de la ciutat de Lleida, per la quantitat de 11,531 pessetes.

(Sessió del dia 5 de gener de 1916.)

Vist l'acte de la subhasta de les obres d'arranjament de la carretera d'Amposta a Vinallop (tros segon), celebrada el dia 27 del prop-passat mes de desembre en el Palau de la Generalitat, la qual es declarà deserta per manca de licitadors; vist també l'acte de la subhasta celebrada simultaniament en la Diputació Provincial de Tarragona, la qual així mateix es declarà deserta per manca de licitadors; i atès el dictamen de la Secció administrativa del Departament de Foment; acordà el Consell anunciar novament la subhasta per a l'arranjament del tros segon de la carretera d'Amposta a Vinallop amb subjecció al tipus de 14,148'45 pessetes.

(Sessió del dia 5 de gener de 1916.)

Féu el Consell, com a resultat de la subhasta a l'objecte celebrada, a favor de D. Joan Antoni Martí, l'adjudicació definitiva de les obres d'arranjament de la

carretera d'Amposta a Vinallop (tros segón), per la quantitat de 14.097 pessetes.

(Sessió del dia 12 d'abril de 1916.)

Fou aprovat el plec de condicions particulars i econòmiques que han de regir en la subhasta de les obres de la carretera de Banyoles a la de Besalú a Roses (tros segón), acordant-se fer públic immediatament l'anunci de la dita subhasta.

(Sessió del dia 27 de gener de 1916.)

Prengué esment, el Consell, de la instància signada pels Alcaldes de Peralada, Figueres, Vilabertràn, Llançà, Port-Bou, Mollet, Rabós d'Empurdà, Vilamaniscle, Espolla, Garriguella, Sant Climent Sassobes, Pau, Vila-juïga, Palau i Vilanova de la Muga, demanant la construcció de dos ponts en el camí veïnal de Figueres a Garriguella per Peralada: un damunt el riu Muga i un altre damunt el Llobregat; acordant-se tenir oportunitat en compte aquesta petició en fer-se la segona relació de vies de comunicació i d'acabament d'obres públiques considerades més necessàries i urgents.

(Sessió del dia 29 de març de 1916.)

ANEXE NÚM. 4

CONSERVACIÓ DE CARRETERES I CAMINS

Havent-se presentat en el concurs per a l'adquisició de pedra partida destinada a la conservació de la carretera de Banyoles a entroncar amb la de l'Estat de Besalú a Roses, dues proposicions dels senyors D. Josep Agustí i D. Emili Colomer, per la quantitat de 1,291'50 pessetes i 1,290 pessetes respectivament, el Consell féu l'adjudicació del dit concurs a favor de D. Emili Colomer per la quantitat de 1,290 pessetes, per ésser l'autor de la proposició més aventatjosa.

(Sessió de 18 de novembre de 1915.)

Acordà el Consell el lliurament a favor de D. Alfred Aràn, Ajudant encarregat de la carretera de Borges a Bellpuig, per Artesa, a Vilanova, de la quantitat de 650 pessetes que importaran, segons pressupost, les operacions d'extensió, recebo i consolidació dels 500 metres cúbics de pedra amb destinació a l'arranjament dels primers 1,300 metres de l'esmentada carretera; la qual quantitat, a càrrec de la partida núm. 39 del Pressupost vigent, serà invertida en jornals, havent-se'n de justificar la inversió oportunament.

(Sessió de 18 de novembre de 1915.)

Havent finit, el dia 3 de l'actual, el termini d'admissió de proposicions per a l'adquisició de pedra partida amb destinació a la conservació de la carretera de Bisbal del Penadès a la d'Alcover a Santa Creu de Calafell (tros primer, quilòmetre 1, i tros segon, quilòmetres 2 i 3) sense haver-se'n presentat cap, s'acordà obrir un nou concurs per a la presentació de proposicions.

(Sessió de 18 de novembre de 1915.)

Acord fou pres, de conformitat amb l'informe i el pressupost presentat per l'Enginyer major Sr. Turell, d'executar per administració les obres necessaries per a l'arranjament de la claveguera del quilòmetre 6,300 de la carretera de Pla de Cabra a Sarreal per l'import de 211'33 pessetes, facultant-se el lliurament de la dita quantitat al pagador de la Secció tècnica per a satisfer les despeses de jornals i material; la inversió de pessetes les quals caldrà justificar oportunament mitjançant les llistes corresponents.

(Sessió del dia 22 de desembre de 1915.)

S'acordà autoritzat la Direcció de Treballs Públics provincials de Barcelona per adquirir per administració la pedra necessaria per a la perllongació de la Carretera d'Igualada a Santa Coloma, en el tros corresponent a la provincia de Tarragona i amb càrrec a la partida núm. 45 del Pressupost.

(Sessió del dia 3 de febrer de 1915.)

De conformitat amb l'informe de la Secció Administrativa de Foment, s'acordà el lliurament a favor del Pagador de la Direcció d'Obres públiques provincials de Barcelona, de la quantitat de 1,994'45 pessetes, per a la reparació del ferm del camí de Santa Coloma de Queralt (Tarragona) al límit de la provincia de Barcelona.

(Sessió del dia 10 de febrer de 1916.)

Aprovà el Consell l'acte de recepció de 395 metres cúbics de pedra partida amb destinació als quilòmetres 1 al 3 de la Carretera de Santa Coloma de Queralt al límit de la provincia de Barcelona, el pressupost de proveïment dels quals fou aprovat pel Consell el dia 10 de febrer prop-passat.

(Sessió del dia 18 d'abril de 1916.)

De conformitat amb l'informe de la Direcció d'Obres públiques provincials de Barcelona, acordà el Consell concedir-li autorització per adquirir, per un preu que no excedeixi de l'anunciat en les subhastes, la pedra

partida necessària per a la conservació de les carreteres i camins veïnals compresos en les tres demarcacions en que està dividida la província de Barcelona per al servei ordinari, per administració, tota vegada que han quedat desertes les dues subhastes convocades per atendre als esmentats serveis.

(Sessió del dia 24 de febrer de 1916.)

De conformitat amb el dictamen de la Secció administrativa de Foment, prengué el Consell els següents acords:

1.ª S'aprova el contracte de preufet convingut per l'Enginyer D. Joaquim Llausó amb D. Teodor Miralles i Soler, veí de Sarrià, per al proveïment de 600 metres cúbics de pedra partida, per a la conservació del ferm dels quilòmetres 10 al 18 de la carretera de Prats de Lluçanès a Sant Quirze de Besora.

2.ª Lliuri's, amb càrrec a la partida 45 del Pressupost vigent i a favor del Pagador de la Direcció d'Obres públiques provincials de Barcelona, la quantitat de 3.717 pessetes que figura com total del pressupost d'execució, per administració, de l'esmentat servei.

Pels mateixos motius, i en igual forma, acordà el Consell els següents lliuraments:

Per la quantitat de 4.809 pessetes per al proveïment de 650 metres cúbics de pedra partida, per a la conservació del ferm dels quilòmetres 13 i 14 de la carretera de Sant Sadurní de Noia a Sentmanat.

Per la quantitat de 4.560'93 pessetes per al proveïment de 375 metres cúbics de pedra partida, per a la conservació del ferm dels quilòmetres 1 a 3 del camí de Sabadell (Cren Alta) a Matadepera.

Per la quantitat de 4.462'50 pessetes per al proveïment de 500 metres cúbics de pedra partida, per al ferm dels quilòmetres 1 a 3 de la carretera de Sant Sadurní de Noia a Sentmanat.

Per la quantitat de 3.937'50 pessetes per al proveïment de 600 metres cúbics de pedra partida, per a la

conservació del ferm dels quilòmetres 8 a 9 de la carretera de Montesquiu, al límit de la província de Lleida, per Berga.—(Sessió del dia 16 de març de 1916.)

Foren aprovats els següents contractes de preufets, estipulats per la Direcció d'Obres públiques provincials de Barcelona a, fi d'atendre el servei de proveïment de pedra partida necessària per a la conservació de les carreteres que seguidament s'enumeren, amb expressió de preu i volum de pedra:

De 600 metres cúbics, per la quantitat de 3,150 pessetes, amb destinació al ferm dels quilòmetres 46 a 57 de la carretera de Moià a Calaf, per Suria.

De 600 metres cúbics per la quantitat de 4,173'75 pessetes, amb destinació al ferm dels quilòmetres 6 a 11 de la carretera de Sant Sadurní de Noya a Sentmanat.

De 700 metres cúbics, per la quantitat de 4,593'75 pessetes, amb destinació al ferm dels quilòmetres 10 a 14 de la carretera de Montesquiu al límit de la província de Lleida.

De 210 metres cúbics amb destinació al ferm dels quilòmetres 1 a 3 de la carretera de Sardanyola a Sant Cugat, per la quantitat de 2,656'56 pessetes.

De 400 metres cúbics amb destinació al ferm dels quilòmetres 1 a 9 de la carretera de Cornellà a Fogàs de Tordera, per la quantitat de 3,444 pessetes.

De 400 metres cúbics amb destinació al ferm dels quilòmetres 4 a 8 del camí de Sabadell a Matadepera, per la quantitat de 2,779'87 pessetes.

De 350 metres cúbics amb destinació al ferm dels quilòmetres 10 a 29 de la carretera de Gràcia a Manresa, per la quantitat de 3,123'75 pessetes.

De 880 metres cúbics amb destinació al ferm dels quilòmetres 7 a 12 de la carretera de Sant Boi de Llobregat a La Ilacuna, i dels quilòmetres 11 a 20 del camí de Martorell a Vilafranca del Penadès, per la quantitat de 4,606'35 pessetes.

De 750 metres cúbics amb destinació al ferm dels

quilòmetres 15 a 45 de la carretera de Montesquiú al límit de la província de Lleida, per la quantitat de 4,921'87 pessetes.

De 360 metres cúbics amb destinació al ferm del quilòmetres 10 a 16 de la carretera de Cornellà a Fogàs de Tordera, per la quantitat de 3,099'60 pessetes.

De 183 metres cúbics amb destinació al ferm dels quilòmetres 1 a 9 de la carretera de Gràcia a Manresa, per la quantitat de 1,729'35 pessetes.

(Sessió del dia 22 de març de 1916.)

De conformitat amb el dictamen de la Secció administrativa de Foment aprovà el Consell els següents contractes convinguts per la Direcció d'Obres públiques provincials de Barcelona per al suministre de pedra partida:

Amb D. Antoni Soler, per al proveïment de 705 metres cúbics de pedra partida amb destinació als quilòmetres 9, 13, 14 i 15 de la carretera d'Esparraguera a Manresa, i als quilòmetres 1 a 6 del camí de Manresa al Pont de Vilumara, per la quantitat de 4,067'28 pessetes.

Amb D. Antoni Soler, per al proveïment de 500 metres cúbics de pedra partida amb destinació als quilòmetres 14 a 18 de la carretera del Bruch a Manresa, i als quilòmetres 7, 8 i 9 del camí de Can Gomis a Monistrol de Montserrat, per la quantitat de 3,551'60 pessetes.

Amb D. Antoni Puig, per al proveïment de 460 metres cúbics de pedra partida amb destinació als quilòmetres 1 a 5 del camí de la carretera de Tarragona a Barcelona, per Ordal i Lavern, al Pla del Penadès; als quilòmetres 20 a 24 del de Martorell a Vilafranca, i als 1 a 10 del camí d'Olesa de Bonesvalls a Avinyonet; per la quantitat de 2,946'30 pessetes.

Amb D. Domènec Carbó, per al proveïment de 400 metres cúbics de pedra partida amb destinació als quilòmetres 13 a 19 de la carretera de Sant Boi del Llobregat a La Llacuna, i als 6 a 9 del camí de la carretera de Tarragona a Barcelona per Ordal i Lavern, al Pla del Penadès, per la quantitat de 2,730 pessetes.

Amb D. Sebastià Nogués i Tuset, per al proveïment de 505 metres cúbics de pedra partida amb destinació als quilòmetres 20 a 31 de la carretera de Vilafranca al límit de la província, en direcció a Aguiló; als 1 a 18 de la que parteix d'aquesta i entronca amb la d'Igualada a Sitges, passant per Fontrubí; i als camins de La Llacuna a la carretera de Valls a Igualada, i de Sant Joan de Mediona a Sant Pere Sacarrera; per la quantitat de 3.027'73 pessetes.

Amb D. Jaume Talló i Talló, per al proveïment de 630 metres cúbics de pedra partida amb destinació als quilòmetres 1 a 16 de la carretera d'Igualada a Santa Coloma de Queralt i als camins de Carme a Orpí, d'Odena a la carretera de Madrid a França i de Calaf a Sant Martí Sesaigües, per la quantitat de 4.114'53 pessetes.

Amb D. Josep Dari, per al proveïment de 1.015 metres cúbics de pedra partida amb destinació als quilòmetres 1 a 14 del camí de Parets a la carretera de Sant Llorenç Savall a Llinàs, per la quantitat de 4.582'73 pessetes.

Amb D. Josep Dari, per al proveïment de 160 metres cúbics de pedra partida amb destinació als quilòmetres 4 i 5 del camí de Parets a la carretera de Sant Llorenç Savall a Llinàs, per la quantitat de 722'40 pessetes.

Amb D. Joaquim Font, per al proveïment de 140 metres cúbics de pedra partida amb destinació als quilòmetres 1 a 6 del camí de Corró de Vall a la carretera de Sant Llorenç Savall a Llinàs.

Amb D. Miquel Tusell, per al proveïment de 190 metres cúbics de pedra partida amb destinació als quilòmetres 1 a 5 del camí de Cardedeu a la carretera de Sant Llorenç Savall a Llinàs, per la quantitat de 608'48 pes.

Amb D. Jaume Pedregosa, per al proveïment de 106 metres cúbics de pedra partida amb destinació als quilòmetres 12 a 16 de la carretera de Sant Llorenç Savall a Llinàs, per la quantitat de 678'93 pessetes.

Amb D. Joaquim Font, per al proveïment de 63 metres cúbics de pedra partida amb destinació als quilòmetres

3 a 5 de la carretera de l'Ametlla a Coll de la Manya, per la quantitat de 390'29 pessetes.

Amb D. Joà Pla, per al proveïment de 600 metres cúbics de pedra partida amb destinació als quilòmetres 1 a 11 de la carretera de Sant Llorenç Savall a Llinàs, per la quantitat de 4,145'40 pessetes.

Amb D. Josep Daví, per al proveïment de 485 metres cúbics de pedra partida amb destinació als quilòmetres 7 al 15 de la Carretera de Caldes de Montbui a Sant Celoni, per la quantitat de 2,317'09 pessetes.

Amb D. Miquel Tusell, per al proveïment de 235 metres cúbics de pedra partida amb destinació als quilòmetres 44 a 49 de la carretera de Sant Llorenç Savall a Llinàs, quilòmetres 1 i 2 del ramal a Sant Pere de Vilamajor, i carretera de Caldes (quilòmetre 20) per la quantitat de 1,588'91 pessetes.

Amb D. Josep Viñas, per al proveïment de 485 metres cúbics de pedra partida amb destinació als quilòmetres 4 a 20 de la carretera de Sant Feliu de Codines a Centelles, i camí de Sant Quirze, per la quantitat de pessetes 2,963'83.

Amb D. Salvador Lladó, per al proveïment de 600 metres cúbics de pedra partida amb destinació als quilòmetres 1 a 7 de la carretera de Cornellà a Fogàs de Torredra (secció quarta) per la quantitat de 4,567'50 pessetes.

Amb D. Salvador Lladó, per al proveïment de 530 metres cúbics de pedra partida amb destinació als quilòmetres 1 a 3 i ramal del camí de Sant Vicens de Llevaneres a Caldes d'Estrach, i quilòmetres 1 i 2 del camí de Sant Andreu de Llevaneres a la carretera de Madrid a França, per la quantitat de 3,719'62 pessetes.

Amb D. Jaume Fàbregas, per al proveïment de 300 metres cúbics de pedra partida amb destinació als quilòmetres 1 a 4 del camí de Sant Cebrià de Vallalta a Sant Pol, i carretera de Santa Maria de Palautordera a la de Caldes de Montbui a Sant Celoni, per la quantitat de 2,469'60 pessetes.

Amb D. Jaume Fàbregas, per al proveïment de 500 metres cúbics de pedra partida amb destinació als quilòmetres 1 a 8 del camí de Sant Celoni a Gualba i ramal a La Batlloria (quilòmetres 1 i 2) per la quantitat de 4.000'50 pessetes.

Amb D. Antoni Ríos, per al proveïment de 100 metres cúbics de pedra partida amb destinació al quilòmetre 1 i ramal del camí de Malgrat a Blanes amb ramal a Palafolls.

(Sessió del dia 29 de març de 1916.)

De conformitat amb l'informe de la Secció administrativa de Foment, aprovà el Consell els següents contractes de preufet convinguts per la Direcció d'Obres públiques provincials de Barcelona:

Amb D. Joàn Tenas, per al proveïment de 816 metres cúbics de pedra partida, per la quantitat de 4.997'71 pessetes, amb destinació a la conservació del ferm dels quilòmetres 1 i 2 de la carretera de Vich al límit amb Girona, en direcció a Sant Hilari; 1 i 2, i 5 i 6, de la carretera de Collsuspina al límit amb Girona, en direcció a Viladrau; 5 i 6 del camí de Taradell a l'estació de Balenyà, i 1 a 4 del camí de Vich a la carretera de Moià a Calaf.

Amb D. Joàn Tenas, per al proveïment de 362 metres cúbics de pedra partida, per la quantitat de 2.744'32 pessetes, amb destinació a la conservació dels fers dels quilòmetres 3 a 8 de la carretera de Vich al límit amb Girona, en direcció a Sant Hilari.

Amb D. Enric Gallego, per al proveïment de 625 metres cúbics de pedra partida, per la quantitat de 3.445'31 pessetes i amb destinació a la conservació del ferm dels quilòmetres 1 a 19 de la carretera de Vilafranca al límit de la província; en direcció a Aguiló; i per a la dels camins de Pontons a Torrelles de Foix, de Vilafranca a Guardiola i de Monjos a Castellví de la Marca.

Amb D. Joàn Tenas, per al proveïment de 643 metres cúbics de pedra partida amb destinació al camí de Sant

Boi de Lluissanès a Sant Hipòlit de Voltregà, i al de Sant Quirze de Besora a Vidrà, per la quantitat de 4.998'59 pessetes.

Amb D. Joan Tenas, per al proveïment de 833 metres cúbics amb destinació al camí de Manlleu La a Gleva, i al de Sant Quirze de Besora a Vidrà, per la quantitat de 4.999'75 pessetes.

Amb D. Joan Tenas, per al proveïment de 919 metres cúbics amb destinació a la carretera de Montesquiu al límit de la província de Lleida, i al camí de Sant Quirze de Besora a Vidrà, per la quantitat de 4.998'85 pessetes.

Amb D. Joan Tenas, per al proveïment de 501 metres cúbics de pedra partida amb destinació al camí de Sant Quirze de Besora a Vidrà, per la quantitat de 3.151'04 pessetes.

(Sessió del dia 12 d'abril de 1916.)

De conformitat amb l'informe de la Secció tècnica de Carreteres i camins, i tenint en compte que, malgrat complir puntualment i amb escreix els Ajuntaments corresponents l'obligació de fornir anualment i per quilòmetre 25 metres cúbics de pedra partida amb destinació a la conservació del camí provincial de Figueres a Llers i Tarrades, no és suficient aquell volum per a compensar el desgast del ferm, per tractar-se d'una via de trànsit general, acord fou pres de treure a concurs el proveïment de 280 metres cúbics destinats a recreïxer l'afermat dels primers 4 quilòmetres del dit camí, aprovant-se a l'efecte les Bases presentades per l'Enginyer major Sr. Turell, i el corresponent pressupost per valor de 1.100'50 pessetes.

(Sessió de 18 de novembre de 1915.)

S'acordà adjudicar definitivament el concurs per a l'adquisició de 280 metres cúbics de pedra partida amb destinació a la conservació del camí veïnal de Figueres a Llers i Terrades (quilòmetres 1 al 4), a D. Emili Colomer, veí de Girona, per la quantitat de 1.100 pessetes.

(Sessió del dia 29 de desembre de 1915.)

Fou aprovat el pressupost de 1,442'75 pessetes, i condicions, per al concurs d'adquisició de 250 metres cúbics de pedra partida destinats al camí de Sant Miquel de Fluvià a Castelló d'Empúries.

(Sessió de 18 de novembre de 1915.)

S'adjudica definitivament el concurs per al proveïment de 250 metres cúbics de pedra partida amb destinació a la conservació del ferm del camí veïnal de Sant Miquel de Fluvià a Castelló d'Empúries a D. Emili Colomer i Domènech, veí de la ciutat de Girona, per la quantitat de 1,437 pessetes.

(Sessió del dia 5 de gener de 1916.)

S'aprova el remat i s'adjudica definitivament el proveïment dels 1,615 metres cúbics de pedra partida amb destinació a la conservació de la carretera de Reus a Vilallonga, amb ramal a Morell, a D. Salvador Folch, veí de Reus, per la quantitat de 12,293 pessetes.

(Sessió del dia 5 de gener de 1916.)

S'aprova el remat i s'adjudica definitivament el proveïment de 3,600 metres cúbics de pedra partida, amb destinació a la conservació del ferm de la carretera de Vendrell a Sant Jaume dels Domenys, a D. Antoni Artés i Puig, veí de Barcelona, per la quantitat de 18,031 pessetes.

(Sessió del dia 12 de gener de 1916.)

Fou aprovat el plec de condicions particulars i econòmiques que, demés de les facultatives del projecte aprovat i de les generals de Treballs públics de 13 de març de 1903, han de regir en la subhasta per al proveïment de 6,168 metres cúbics de pedra partida amb destinació a la conservació del ferm de la carretera d'Aiguamúrcia a Sant Jaume dels Domenys, (tros segón); acordant el Consell anunciar aquesta subhasta.

(Sessió del dia 2 de desembre de 1915.)

Fou aprovat el plec de condicions per al proveïment de 4,036 metres cúbics de pedra partida amb destinació

a la conservació del ferm de la carretera d'Arbós a la del Vendrell a Sant Jaume dels Domenys; acordant el Consell anunciar aquesta subhasta.

(Sessió del dia 2 de desembre de 1915.)

De conformitat amb les subhastes celebrades, es feren les adjudicacions definitives per al proveïment de pedra de la carretera d'Aiguamúrcia a Sant Jaume dels Domenys, a D. Josep Juncosa i Ferré, per la quantitat de 26,700 pessetes; i de la carretera d'Arbós a la de Vendrell a Sant Jaume dels Domenys, a D. Josep Soler i Navarro, per la quantitat de 21,500 pessetes.

(Sessió del dia 10 de gener de 1916.)

De conformitat amb l'informe de la Secció tècnica de Carreteres i camins, aprovà el Consell:

El projecte de proveïment per a la conservació del ferm de la carretera de la de Castelló a Tarragona a Salou, (tros únic, quilòmetres 1 a 4), redactat per l'Enginyer encarregat Sr. Tarrida, i el pressupost de contracte del qual importa la quantitat de 10,710'18 pessetes; disposant que s'anunciés la corresponent subhasta.

El projecte de proveïment per a la conservació del ferm de la carretera de Reus a Almofter per Castellvell, (tros únic, quilòmetres 1 al 13), redactat per l'Enginyer Sr. Tarrida, i el pressupost de contracte del qual importa la quantitat de 7,090'43 pessetes; disposant també el Consell que s'anunciés la oportuna subhasta.

El contracte a preufet de proveïment de 300 metres cúbics de pedra pel seu import de 1,032 pessetes, (subscrit per D. Joan Granell, veí de Santa Bàrbara), a fi que, mentre es redacta el corresponent projecte de proveïment, es pugui procedir aviat a la reparació dels hectòmetres 1, 2 i 3 del quilòmetre 4 de la carretera de Santa Bàrbara a la Cenia.

(Sessió del dia 5 de gener de 1916.)

Foren aprovats els plecs de condicions particulars i econòmiques que, a més de les facultatives dels projectes respectius i de les generals per a les Obres de camins

veïnals de 22 de desembre de 1911, i en llur defecte de les generals de Treballs públics de 13 de març de 1903, han de regir en la subhasta per al proveïment de 1,500 metres cúbics de grava amb destinació a la conservació del ferm de la carretera de la de Castelló a Tarragona a Salou, pel tipus de 10,710'18 pessetes; acordant-se, respecte de subhasta, fer els anuncis que prescriu la instrucció de 24 de gener de 1905.

Així mateix foren aprovats els plec de condicions particulars i econòmiques que, a més de les facultatives dels projectes respectius i de les generals per a les Obres de camins veïnals de 22 de desembre de 1911, i en llur defecte de les generals de Treballs públics de 13 de març de 1903, han de regir en la subhasta per al proveïment de 840 metres cúbics de grava amb destinació a la conservació del ferm de la carretera de Reus a Almofter per Castellvell, pel tipus de 7,090'43 pessetes; acordant-se, respecte de dita subhasta, fer els anuncis que prescriu la instrucció de 24 de gener de 1905.

(Sessió del dia 19 de gener de 1916.)

Féu el Consell, com a resultat de les subhastes a l'objecte celebrades, a favor de D. Salvador Folch, l'adjudicació definitiva del proveïment de 560 metres cúbics de pedra partida, amb destinació al ferm de la carretera de Salou a la de Castelló a Tarragona, per la quantitat de 10,710 pessetes; a D. Josep Capdevila i Molas, l'adjudicació definitiva del proveïment de 840 metres cúbics de pedra partida, amb destinació al ferm de la carretera de Reus a Almofter per Castellvell, per la quantitat de 7,090 pessetes.

(Sessió del dia 12 d'abril de 1916.)

Foren aprovats els comptes corresponents als treballs executats per administració, mitjançant contracte a preufet amb D. Salvador Folch, per al proveïment de 108 metres cúbics de pedra partida, en la carretera de Salou a la de Castelló a Tarragona, pel seu import de 419'04 pessetes; acordant-se el lliurament d'aquesta

quantitat a favor de l'interessat Sr. Folch i a càrrec de la partida 45 del vigent Pressupost.

(Sessió de 13 d'abril de 1916.)

S'aprova l'adquisició feta per l'Enginyer major de la Secció tècnica de Carreteres i camins, de dos carros-bòtes destinats a la conservació de les vies provincials a càrrec de la Mancomunitat, per l'import total de 780 pessetes; acordant-se que sigui lliurada aquesta quantitat a favor del constructor D. Francesc Cervera.

(Sessió de 18 de novembre de 1915.)

S'autoritza l'Enginyer major de la Secció tècnica de Carreteres i camins perquè, mitjançant les condicions que assenyala en el seu informe, adquireixi un corró de tracció animal, pel seu pressupost de 1,990 pessetes, destinat a la conservació de les carreteres i camins de la Mancomunitat de Catalunya.

(Sessió del dia 12 de gener de 1916.)

Fou autoritzat l'Enginyer major de la Secció tècnica de Carreteres i camins perquè adquireixi un corró de tracció animal, pel seu import de 1,990 pessetes, destinat a la conservació de carreteres i camins de la Mancomunitat, mitjançant les mateixes condicions que assenyala en el seu informe per a l'adquisició d'un altre corró, que motivà l'autorització que li fou atorgada pel Consell del dia 12 de gener prop-passat.

(Sessió del dia 20 de gener de 1916.)

Fou comunicat al Consell l'ofici de la Diputació de Girona comunicant que, en la reunió celebrada per aquella Corporació el dia 29 darrer, fou aprovat l'acte de recepció i liquidació de les obres realitzades en el camí, del contracte amb l'Estat, de Peralada a Garriguella, i pregant al Consell que se serveixi ordenar la inspecció de les dites obres perquè, en cas d'aprovació, siguin acceptades i s'encarregui la Mancomunitat de llur conservació, i perquè, aprofitant l'avinentesa de la visita d'inspecció de les obres referides,

s'estudí a la vegada la manera que el tros comprès en el terme de Garriguella sigui posat en iguals condicions que el comprès en el terme de Peralada, car, per haver estat construït amb altres Bases de subvenció, manquen en el primer algunes obres de fàbrica de poca importància. Acord fou pres de passar la referida comunicació a la Secció tècnica de Carreteres i camins, nomenant-se una Ponència dels Consellers Srs. Bartrina, España i Riera, que estudií i informi al Consell de l'extrem referent a la conservació d'aquesta via i de totes les que puguin trobar-se en iguals circumstàncies.

(Sessió del dia 16 de desembre de 1915.)

Vist l'ofici de la Diputació Provincial de Girona comunicant al Consell que el quilòmetre 1 de la carretera de Breda a Riells està en disposició que se'n faci la recepció, acord fou pres de posar-ho en coneixement de la Secció tècnica de Carreteres i camins de la Mancomunitat perquè es procedeixi a aquell acte, previa inspecció de les obres efectuades que han d'ésser objecte de la recepció.

(Sessió del dia 12 de gener de 1916.)

Quedà enterat, el Consell, de la comunicació de la Diputació de Barcelona donant notícia del seu acord aprovant un conveni amb la Companyia ferroviària del Nord d'Espanya en virtut del qual l'esmentada Diputació s'encarrega de la conservació i reparació ordinària i extraordinària de la carretera que, partint de l'estació de Monistrol, condueix al monestir de Montserrat.

(Sessió del dia 10 de febrer de 1916.)

Foren aprovats els convenis estipulats per la Direcció d'Obres públiques provincials de Barcelona amb els horticultors D. Jaume Soler, D. Josep Campany, D. Joaquim Piera, D. Emili Sañes, D. Llorenç Serra i D. Jaume Canadell, per a procedir enguany a la plantació i reposició d'arbrat en els camins provincials.

(Sessió del dia 17 de febrer de 1916.)

Foren examinats i aprovats els següents convenis de

la Direcció d'Obres públiques provincials de Barcelona per al plantament d'arbres en les carreteres mancomunals de la dita província:

Amb l'horticultor D. Llorenç Serra, per al plantament de 500 arbres en el camí de Sant Adrià de Besòs a La Roca (quilòmetres 5 a 9). Preu: 750 pessetes.

Amb l'horticultor D. Jaume Canadell, per al plantament de 481 arbres en la carretera de Montesquiu al límit de Lleida, per Berga, i en els camins veïnals de Vilalleons a Sant Julià de Vilatorrada i de Polgaroles, a entroncar amb la carretera de Vich al límit de Girona, en direcció a Sant Hilari. Preu: 1.202'50 pessetes.

Amb l'horticultor D. Jaume Canadell, per al plantament de 719 arbres en la carretera de Manlleu al límit de Girona, per Sant Pere de Torelló, i en els camins veïnals de Manlleu a La Gleva (Masies de Sant Hipòlit), de Sant Quirze de Besora a Vidrà i de Sant Boi de Lluçanès a Sant Hipòlit de Voltregà. Preu: 1.797'50 pessetes.

(Sessió del dia 29 de març de 1916.)

De conformitat amb el dictamen de la Secció administrativa de Foment, aprovà el Consell el contracte estipulat per la Direcció d'Obres públiques provincials de Barcelona, amb l'horticultor D. Estanislau Abadal, per al plantament de 166 arbres en el camí de Sant Adrià de Besòs a La Roca (quilòmetre 9), pel preu de 1'50 pessetes cada plançó.

(Sessió del dia 12 d'abril de 1916.)

L'Enginyer major de la Secció tècnica de Carreteres i camins, Sr. Turell, donà compte de la visita d'inspecció efectuada, en virtut de l'acord del Consell pres en sessió del dia 22 del present mes, a la carretera de la Mancomunitat de Guimerà a Ciutadilla, manifestant la seva opinió, referent als efectes de les recents esllavissades del vessant pel peu del qual es desenrotlla el traçat de la dita via, en sentit que, pel que a aquesta fa referència, no caldrà executar obres de caràcter extraordinari que obliguin a formular un projecte o

pressupost especial, reduïnt-se a desmuntar la part del talús que ha sofert escorriment i amenaça caure, i a construir algún tram de mur en sec, de poca importància, per prevenir, en el possible, nous esllavissaments; podent-se executar totes aquelles obres pel personal afecte a la conservació ordinària, ajudat d'aquells altres peons eventuals els jornals dels quals podran incloure's en la llista mensual de la brigada corresponent. Ateses aquestes manifestacions de l'Enginyer major senyor Turell, acordà el Consell que s'executin en l'esmentada carretera les obres referides en la forma proposada pel tècnic, i encomanar al Dr. Faura i a l'Arquitecte provincial de la Diputació de Lleida l'oportú informe relatiu a l'estat actual de les edificacions del poble de Guimerà, solucions possibles per a evitar l'ensorrament d'altres cases en el moment present i en l'esdevenidor, a causa de la naturalesa geològica del terreny. De tot això, i del que sobre aquesta assumpte informin els referits senyors, pendrà coneixement i deliberarà el Consell.

(Sessió del dia 29 de març de 1916.)

Foren aprovades les recepcions verificades per la Secció tècnica de Carreteres i camins, de la pedra partida, corresponent a l'any 1915, proveïda pels Ajuntaments que en els respectius actes s'esmenten, amb destinació a la conservació dels camins de la Mancomunitat compresos en la província de Girona, d'acord amb el paragraf (a) de la vuitena de les Bases que la Diputació de la dita província tenia establertes per a la construcció i conservació dels referits camins.

(Sessió del dia 13 d'abril de 1916.)

ANEXE NÚM. 5

A) DICTAMEN DE LA PONENCIA ESPECIAL, DESIGNADA
PER ESTUDIAR EL PROBLEMA DE LA CONSERVACIÓ DE
LES VIES DE COMUNICACIÓ CONTRACTADES PER LES
DIPUTACIONS AMB L'ESTAT

EXCM. SR.:

Amb motiu de dues comunicacions de la Diputació Provincial de Girona donant compte d'estar acabades i haver estat rebudes pels tècnics de l'Estat i de la Diputació dues seccions de camins veïnals compreses en els de Perelada a Garriguella i de Figueres a Sant Climent Sassebes, ambdós construïts en virtut del conveni celebrat entre la Diputació i l'Estat, dit dels 200 km., i recaptant de la Mancomunitat de Catalunya que s'encarregui de llur conservació; sorgiren en el si del Consell alguns dubtes a propòsit de la forma i condicions en què la Mancomunitat s'havia de fer càrrec dels susdits camins i de llur conservació, essent això causa que els subscriptes rebessin l'honorós encàrrec de constituir-se en Ponència per estudiar la qüestió i proposar al Consell ço que jutgessin procedent.

Com a conseqüència de l'estudi realitzat, té aquesta Ponència l'honor de fer les consideracions i proposar els acords que segueixen:

N'hi ha prou amb tenir en compte el paragraf tercer de l'article 2.ª de l'Estatut de la Mancomunitat, que,

en fixar els serveis que les Diputacions traspassen a la primera a mancomunar-se, diu: «Conservació dels camins veïnals construïts o que d'aquí endavant construeixin les Diputacions, la conservació dels quals corri a càrrec de les mateixes», perquè no es pugui dubtar respecte de la facultat que la Mancomunitat té per a encarregar-se de la conservació dels camins motiu d'estudi, tota vegada que l'esmentada conservació correria a compte de la Diputació de Girona, en virtut d'una de les clàusules del conveni entre la susdita Diputació i l'Estat, que ha regit la construcció d'aquells.

Els articles 1.er i 2.º de l'acord d'incorporació del servei de Conservació de carreteres i camins en dir respectivament:

«1.er De conformitat a ço que disposa el paragraf segon de l'article 2.º de l'Estatut de la Mancomunitat, aquesta s'encarrega de la conservació de les carreteres i camins veïnals de les provincies de Barcelona, Girona, Lleida i Tarragona, que tenien a llur càrrec les respectives Diputacions Provincials.

«Aquesta incorporació es farà el primer de gener de l'any 1915, menys per a les carreteres i camins de la provincia de Barcelona, on no començarà, de conformitat amb ço que es disposa en el dit paragraf de l'article 2.º, fins que la Diputació Provincial de Barcelona comunicui a la Mancomunitat que ha arribat a l'acord necessari amb el contractista dels treballs de conservació.

«2.º Així mateix la Mancomunitat s'encarregarà, des de la indicada data, de la conservació dels camins veïnals de les esmentades provincies, que les Diputacions respectives han vingut conservant fins al dia d'avui, conjuntament amb els Municipis interessats i mitjançant l'aportació per aquests de les quantitats de grava convigudes.

«La Mancomunitat, per consegüent, substituirà tan sols les Diputacions en les obligacions que tenen, i tindrà el diet de seguir exigint als Ajuntaments el com-

pliment dels compromisos contrets.» Fan efectiva la facultat de conservació de què abans parlàvem, des de primer de gener d'aquest any, i estableix la part amb què la Mancomunitat ve a contribuir a la dita conservació, en aquells casos en què d'una manera conjunta la portaven a cap la Diputació i Municipis interessats. De l'aplicació dels dos anteriors articles, així com dels corresponents del conveni entre l'Estat i la Diputació de Girona establint que la conservació dels camins que en virtut de dit conveni es construïxin correrà a càrrec de la segona, i dels corresponents així mateix el conveni celebrat entre la Diputació de Girona i els Municipis interessats en la construcció dels camins compresos en el conveni, acordant que seria de compte dels Municipis l'aportació de 25 m.³ de grava per quilòmetre de camí construït i a càrrec de la Diputació el proveïment de personal i eines per a dita conservació; resulta, sense dubte possible, que la Mancomunitat s'ha d'encarregar dels quilòmetres de camí veïnal que formen part dels de Peralada a Garriguella i de Figueres a Sant Climent Sasseebes en la part que a la Diputació de Girona correspondria cas de no existir la Mancomunitat i no haver tingut lloc la incorporació del servei de Conservació de camins, o sigui aportant-hi el personal i eines necessaries a dita conservació, exigint als Municipis l'aportació de la grava que els pertoca.

Queden sols a fixar els mitjans de què la Mancomunitat s'ha de valer per tenir garantia que els camins de la conservació dels quals va encarregar-se reuneixin el mínimum exigible de condicions tècniques, i que són vies de comunicació d'interès general. Aquests extrems, a l'entendre d'aquesta Ponència, quedarien resolts mitjançant una detinguda inspecció dels camins per part dels tècnics que la Mancomunitat determini, abans d'encarregar-se de la conservació.

Finalment, el paragraf segon de l'article 3.º de l'Estatut de la Mancomunitat, en dir: «Les quantitats

que anyalment satisfaràn les Diputacions mancomunades, iguals a les sumes consignades per cada Diputació en els Pressupostos de l'any anterior a l'acord de traspàs amb destinació als serveis traspassats a la Mancomunitat, marca la forma en què les Diputacions mancomunades contribueixen al sosteniment dels serveis traspassats; i si bé és cert que podria sostenir-se, en tractar de l'actual cas concret, que a cada camí novament incorporat per a la seva conservació cal augmentar en la part corresponent la quantitat que les Diputacions ingressen anualment a la Mancomunitat com a compensació per la prestació del servei incorporat, és així mateix veritat que això obligaria a una constant liquidació entre la Mancomunitat i les Diputacions, cosa que, sens dubte, va tractar d'evitar-se en marcar una quantitat fixa anual a entregar les Diputacions a la Mancomunitat en incorporar-se aquesta de la prestació del servei de Dements pobres i Conservació de camins i carreteres, sense tenir per res en compte si, un cop incorporats els serveis, la Mancomunitat esmerçava en llur prestació una quantitat superior o inferior a la rebuda, per aquests conceptes, de les respectives Diputacions. Per altra part, això vindria a somoure els principis fonamentals de la Mancomunitat, mitjançant la qual, els cabals de tot Catalunya arreplegats, es distribueixen per l'esmentada Mancomunitat segons les necessitats de les comarques que la integren; resultant d'això que, en la relació amb aquestes necessitats, hi haurà comarques, i encara províncies, a les quals s'esmerçaràn quantioses sumes en determinats serveis, i ben escasses en altres.

I, per si alguna raó faltava aduir encara, pot ésser-ho, i de pes, ço que ré resolt ja la Mancomunitat a propòsit dels camins veïnals que la Diputació de Girona construirà amb les 60,000 pessetes ofertes a aquest objecte per la Mancomunitat, camins compresos en el ja citat conveni de l'Estat, dit dels 200 quilòmetres; ja que la Mancomunitat acordà, amb molt bon encert a l'entendre

d'aquesta Ponència, encarregar-se de la conservació dels dits camins, rellevant els pobles de l'obligació d'aportar-hi la grava, i sense fixar cap augment en la quantitat que la Diputació de Girona ha d'entregar a la Mancomunitat com a compensació de la Conservació de camins i carreteres.

Per totes les consideracions anteriorment fetes, creu aquesta Ponència que el Consell podria acordar:

1.ª Disposar que pels tècnics de la Secció de Treballs públics, junt amb un senyor Conseller o Diputat de la Mancomunitat que el senyor President designi, es procedeixi a una detinguda visita d'inspecció dels camins la recepció i conservació dels quals la Diputació de Girona sol·licita de la Mancomunitat.

2.ª Que si és satisfactori el resultat de la inspecció, previ acord del Consell, quedin incorporats a la Mancomunitat els susdits camins, corren a càrrec d'aquella la conservació; si bé venint obligats els Municipis interessats a contribuir a aquesta en la forma que amb la Diputació de Girona tenien establert.

3.ª Que els anteriors acords no motivin alteració en la quantitat que anualment ha d'entregar la Diputació de Girona a la Mancomunitat com a compensació de la Conservació de camins i carreteres, servei la incorporació del qual comença a ésser efectiva el primer d'aquest any.

4.ª Que dels anteriors acords, així com dels que com a conseqüència d'ells oportunament es prenguin, se'n doni coneixement a la Diputació de Girona. — El Conseller-Ponent, *Agustí Riera*.

B) ACORD DEL CONSELL.

De conformitat amb els extrems dispositius del precedent dictamen.

(Sessió del dia 23 de desembre de 1615.)

ANEXE NÚM. 6

- A) DICTAMEN SOBRE LES CAUSES QUE HAN MOTIVAT L'ENRUNAMENT D'UNA BONA PART DEL POBLE DE GUIMERÀ (PROVINCIA DE LLEIDA); PELS SENYORS D. M. FAURA I SANS, PREVERE, DOCTOR EN CIÈNCIES NATURALS I CATEDRÀTIC DE GEOLOGIA DE L'ESCOLA SUPERIOR D'AGRICULTURA, I D. IGNASI DE VILLALONGA I CASAÑES, CAP DE CONSTRUCCIONS CIVILS DE LA PROVINCIA DE LLEIDA I ARQUITECTE DE L'EXCMA. DIPUTACIÓ DE LLEIDA.

Situació geogràfica

El poble de Guimerà dista de Tàrraga uns 14 quilòmetres de la carretera que va a Vallfogona de Riucorp, passat l'embranchament amb la carretera de Montblanch.

Consta la població d'unes tres-centes cases aproximadament, les quals es troben escalonades en el vessant sud d'un turó al cim del qual hi ha les ruïnes d'un castell medieval que avui dia conté el cementiri i l'església.

Els carrers són transversals: d'aquí que la majoria de les cases en llur planta baixa donen a un carrer i comuniquen per un de llurs pisos amb el carrer immediat superior. Junt a la carretera hi ha un raval o eixamplis on s'han alçat les construccions modernes. Enfront del poble, a l'altre costat de la carretera, hi ha hortes que arriben fins al marge del Riucorp.

Formació geològica

La constitució fonamental del terreny de Guimerà i de ses rodalies pertany a una formació lacustre del període oligocènic.

L'estratificació està constituïda per unes capes d'una arenisca calcària i calissa, que els del país nomenen *pedra calà*, alternant amb altres de tapaç. Totes elles es troben clivellades: així és que, a l'emportar-se'n les aigües les capes més argiloses, llavors les rocoses formen cornises; emperò, en faltant-los la base de sustentació, són desplomades. Unes i altres tenen un gruix d'uns 5 centímetres a un metre, essent perfectament caracteritzada la correspondència en la sobreposició alternant.

Els blocs de pedra calà estimbats, amb les argiles disgregades, constitueixen uns dipòsits que cobreixen per complet l'estratificació originària; i en els planells d'ambdues parts del *talweg* del riu Corp formen les terres de conreus.

Aitals desferres són molt poroses, tant, que, essent les argiles d'elements finíssims, retenen les aigües de pluja: així és que, per efecte de la gravitació, en un pla inclinat de 45°, sense fermesa, són molt freqüents les esllavissades en les vores de la carretera.

Materials esmerçats en la construcció

La majoria dels carrers de la població estan constituïts per grans voltes de mamposteria a sardinell, assentades sobre els murs de mamposteria ordinària adjuntada amb morter de calç; murs que no descansen en terreny ferm. En quant a la cimentació de les cases, que tampoc s'assenta sobre terreny ferm, està constituïda, a l'ensem que les parets de fatxada i mitgeres, amb defectuosa mamposteria ordinària, havent-s'hi empleat unes vegades morter de calç i altres argila. Els sostres de les

cases són de guix i bigues rotllanes del país, amb coberta de teules lobulades.

Naturalesa de l'enrunament

La població de Guimerà, com ja havem dit, es troba assentada damunt de terrenys superposats, i llurs carrers més alts formen amb l'horitzontal una pendent que s'apropa a 52°. L'ésser els carrers transversals impedeix que hi hagi un franc desguàs per a les aigües de pluja, les quals s'estanquen en els carrers, i a poc a poc es filtren, amarrant tot el superosat.

En general, durant els darrers mesos de l'any passat i durant els transcorreguts d'aquest, s'ha registrat una màxima pluviomètrica molt particularment a la Segarra, originant això en el poble de Guimerà el descens dels murs en què descansen les voltes que constitueixen els carrers, i, per tant, l'enderrocament d'aquestes, deixant a la vegada al descobert la cimentació de les cases superior a dits carrers, les quals, al faltar-los llur mur de contenció, que era el carrer, s'han enderrocat.

En els carrers que sols han fet un petit descens, s'aprecien amb tota claretat els preliminars de ço que s'esmenta en el paragraf darrer: així apareixen les fatxades desplomades, algunes més d'un metre, i les mitjeres completament clivellades.

Efectes de l'enderrocament

A darrers de l'any passat, començaren a conèixer els veïns del poblat el clivellament de les mitjaneres, i el 15 de gener de l'any corrent van caure dues cases. A mitjan febrer s'enderrocaven dues cases del carrer denominat Sendra. En els primers dies de març caigueren sis cases del carrer nomenat del Nord, que és un dels més enlairats. En la nit del 24 de març es van enrunar altres dues cases d'una travessia del carrer del Nord. I, finalment,

el 5 d'abril caigueren dues cases més del carrer Sendra.

La valoració d'una casa construïda com és costum en el lloc de què es tracta es pot calcular, com a terme mig, en 2,500 a 3,000 pessetes: per tant, entre les 42 famílies que ja han abandonat llurs cases, i les 12 que dintre poc temps les hauràn d'abandonar, s'ha sofert una perdua de més de 148,000 pessetes. A més s'han de tenir en compte els perjudicis soferts en les voltes, arcs, murs, i altres esmentats, que deuen pujar unes 3,500 pessetes.

Per sort en els enrunaments no s'ha hagut de lamentar cap desgràcia personal.

Veritat és que, a més de les cases enrunades, n'hi ha un gran nombre en estat ruïnós. Per reconeixements practicats assenyalem:

Carrers	Parts iguals	Classe de ruïna	Nombre de pisos de la casa	Observacions
Font	3	Enrunades	3	L'una fa dos anys
Balsa	4	Imminent	3	
»	1	Incipient	3	
Costetes	1	Instantania	3	
»	1	Imminent	3	
Molí	1	Imminent	3	
Nord	6	Enrunades	3	
»	4	Imminent	3	
»	1	Imminent	3	L'una des de segon pis
Montseré	1	Imminent	3	
Castell	1	Incipient	2	
»	1	Incipient	3	Des de primer pis
Travessia Capella	2	Incipient	3	L'una des de planta baixa
Hospital	1	Instantania	3	

Carrers	Parts iguals	Classe de ruïna	Nombre de pisos de la casa	Observacions
Hospital	2	Imminent	3	L'una de dos pisos
"	4	Incipient	2	L'una de tres pisos
Travessia Hospital	2	Enrunades	3	
"	2	Imminent	3	
Estudi	1	Enrunada	3	Fa uns dos anys
"	1	Incipient	2	
Plaça	2	Imminent	3	
Sendra	4	Enrunades	3	
"	2	Instantania	3	
"	4	Imminent	3	L'una de dos pisos
"	2	Incipient	3	L'una de dos pisos

És a dir que, resumint, existeixen fins a aquesta data:
16 cases enrunades.

4 " ruïna instantania.

22 " " imminent.

12 " " incipient.

54 cases, en junt, afectades del moviment, apart de quatre o cinc voltes de les que constitueixen els carrers, així com un arc del carrer Balsa i un altre del carrer Estudi, un cimbori de l'església i un dels murs de l'antic castell.

Mitjans preventius

Donada la naturalesa de l'enfonsament ocorregut, en la perduració de les abundoses pluges hivernals, per originar una progressiva esllavissada, la qual no ha arribat a una estabilitat, sinó que encara amenaça en son

escorriment, calculant-se que en cauràn algunes més quan el terreny s'assequi, ja que disminuirà de volum l'argila i donarà lloc a nous abombaments i esclètxes.

En tan perilloses circumstàncies urgeix establir murs per a contenir els carrers derruïts. Per a aquests treballs el poble està disposat a esmerçar serveis personals; emperò per atendre les despeses de material l'Ajuntament s'ha dirigit a la Mancomunitat, sol·licitant la quantitat de 3.000 pessetes.

Molt principalment s'ha de procurar establir desguassos directes perquè l'aigua de les pluges no s'entretengui en els terrenys i s'escorri amb rapidesa envers el riu.

Solució definitiva

Per assenyalar amb exactitut la zona d'estabilitat del terreny, fóra convenient fer la topografia de tota la població, i assenyalar en el mapa totes les cases enrunades, així com les esquerdades. Amb aquest reconeixement detallat es podria establir l'alineació de tota l'esllavissada, al mateix temps que l'ordenació de les esclètxes solars, les quals resten amagades per l'edificació.

Demarcada la zona de menys estabilitat, s'hauria d'obligar a abandonar totes les cases esquerdades, fent, per donar definitiva solució al problema, que el poble, o almenys tota sa part més enlairada, es traslladés a les hortes que hi ha a l'altra vora del riu Corp, enfront del poble actual, al qual fi precisaria aixecar el pla topogràfic d'aquella regió i fer un estudi de carrers i places, així com de distribució de solars.

Barcelona, 17 d'abril de 1916. — Dr. M. Faura i Sans. Ignasi Villalonga, Arquitecte.

B) ACORD DEL CONSELL

Atès l'informe del Dr. D. M. Faura i Sans sobre les causes que han motivat l'enrunament d'una bona part

del poble de Guimerà, i hagut esment dels mitjans preventius que en el referit informe es detallen per a evitar noves esclavissades en aquella localitat, acordà el Consell destinar la quantitat de 1,000 pessetes per a contribuir a les obres de construcció d'un mur en sec que contingui l'enrunament de les cases.

(Sessió del dia 13 d'abril de 1916.)

[The page contains extremely faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the document. The text is arranged in several paragraphs and is centered on the page. The binding of the book is visible along the right edge.]

ANEXE NÚM. 7

PERSONAL DE TREBALLS PÚBLICS

(Secció de Carreteres i camins)

Designà el Consell els senyors D. Romà Sol, D. Joà Permanyer i D. Enric de Larratea perquè, junt amb el senyor Conseller D. Francesc d'A. Bartrina i el Secretari interí del Consell, D. Lluís Janer, constitueixin el Tribunal d'Oposicions per a la provisió del càrrec d'Oficial lletrat de la Secció administrativa de Foment de les Oficines de la Mancomunitat.

(Sessió del dia 1.ª de desembre de 1915.)

A proposta unipersonal del Tribunal d'Oposicions per a la provisió del càrrec d'Oficial lletrat de la Secció administrativa de Foment de les Oficines de la Mancomunitat, el Consell nomenà per al dit càrrec D. Carles Soldevila i Zubiburu, amb el sou de 4.000 pessetes anuals.

(Sessió del dia 13 de gener de 1916.)

Acordà el Consell passar a informe de l'Enginyer Cap de la Secció tècnica de Carreteres i camins la instància signada pels peons de camins veïnals del partit de Figueres sol·licitant un augment de sou.

(Sessió del dia 24 de febrer de 1916.)

Havent estat exposada al Consell, per la Secció administrativa de Foment la necessitat i conveniència de

designar un Auxiliar d'aquella Secció que supleixi l'absència de l'Auxiliar D. Jaume Riba, que ha estat adscrit al servei de Telèfons, el Consell designà per al dit càrrec, amb caràcter interí i amb l'assignació anual pressupostada de 2,500 pessetes, D. Baldomer Tona; tenint en compte, en fer aquesta designació, les aptituds demostrades pel susdit senyor en les oposicions per a la provisió del càrrec d'Oficial de la Secció administrativa, a judici del Tribunal que aprovà els seus exercicis, el qual l'esmentà ne primer lloc, en l'ordre de mèrit, després del proposat per al càrrec d'Oficial.

(Sessió del dia 15 de març de 1916.)

Vista la renúncia del càrrec de Delineant-escrivent presentada per D. Pere Hortal, i l'informe que ha motivat de l'Enginyer major de la Secció tècnica de Carreteres i camins, acordà el Consell donar de baixa del referit servei el susdit empleat a comptar del dia 1.º del prop-vinent mes d'abril i, donar-se-li, per tant, el sou del present mes de març.

(Sessió del dia 29 de març de 1916.)

ANEXE NÚM. 8

ALTRES ACORDS REFERENTS A TREBALLS PÚBLICS

(Secció de Carreteres i camins)

El Consell estudià la proposició presentada a la darrera Assemblea pels senyors Diputats D. Pere Lasala, D. Josep Gil Doria, D. Joàn Rovira Agelet i G. Manuel Florensa per a millorar l'estat de les carreteres de Lleida a Puigcerdà (secció d'Artesa a Tremp) i de Balaguer a la frontera francesa, actualment inútils per al trànsit rodat; i, hagut esment d'haver-se complimentat, amb data 4 de desembre, el primer extrem dels susdits acords dirigint-se el Consell al Ministre de Foment i a la Presidència del Consell de Ministres sol·licitant la immediata reparació provisional de les obres esmentades, estudià si hi havia manera de donar satisfacció al segon extrem dels referits acords, en què se l'autoritza perquè, si ho estima oportú, acudeixi a les subhastes que de nou s'anuncien per a la reparació d'aquells camins, presentant el corresponent plec mentre el preu de subhasta sigui prou remunerador per a cobrir les despeses d'una perfecta conservació de les repetides vies.

El Consell, creient de tota necessitat l'arranjament d'aquelles carreteres, i de justícia vetllar pel bon estat de les vies de comunicació de tot Catalunya, cregué, però, que no podia, donada la legislació vigent, fer ús de l'autorització que li fou concedida per l'Assemblea actuant de contractista; si bé entengué el Consell que era possi-

ble, ajuntant el seu esforç al d'altres organismes locals que són els que més s'han de beneficiar d'aquelles obres, estimular la presentació de licitadors en les subhastes.
(Sessió del dia 9 de desembre de 1915.)

Acordà el Consell dirigir-se al Ministre de Foment perquè, havent estat declarada deserta la tercera subhasta per a la reparació de la carretera de l'Estat d'Artesa a Tremp, s'anunciï immediatament nova subhasta amb elevació dels preus dels anteriors pressupostos, de conformitat amb la proposta de la *Jefatura* d'Obres públiques i a l'objecte que l'obra es pugui realitzar amb urgència, atesa la incomunicació en què es troba aquella comarca.
(Sessió del dia 23 de desembre de 1915.)

Acord fou pres, a fi de completar interinament les normes dictades per a règim dels contractes de la Mancomunitat, que, sempre que resti deserta la segona subhasta convocada per atendre qualsevol servei, s'hi proveirà, previa autorització del Consell, mitjançant concurs, el tipus de concessió del qual mai podrà ésser superior al de la darrera subhasta.
(Sessió del dia 9 de febrer de 1916.)

Fou comunicada al Consell la instància de l'Alcalde, propietaris i veïns de Biure sol·licitant la inclusió, en la relació de camins a executar en 1916, del camí, del Pla provisional, de Biure a la carretera de Santa Coloma de Queralt, per a la construcció del qual ofereixen: la cessió gratuïta de tots els terrenys necessaris, executar per llur compte els treballs d'explanació, i 500 pessetes donatiu de D. Francesc Mercadé. Acordà el Consell tenir oportunament present la petició i les ofertes esmentades.
(Sessió del dia 12 de gener de 1916.)

Acordà comunicar a la Secció tècnica de Carreteres i camins, amb acord favorable, l'ofici de la Diputació

Provincial de Girona pregant a la Mancomunitat que designi un dels seus Enginyers per a la direcció de les obres dels camins veïnals admesos al concurs acordat per la susdita Diputació el dia 6 de juliol prop-passat, els quals ja tenen el respectiu projecte aprovat.

(Sessió del dia 27 de gener de 1916.)

Fou comunicat al Consell l'ofici de l'Alcaldia de Sant Feliu de Torelló comunicant l'acord de l'Ajuntament en el qual s'ofereix des d'ara al Municipi de Sant Pere de Torelló subvencionar amb 1,250 pessetes la prolongació fins a Olot del camí veïnal de Sant Pere de la Vola, i amb altres 1,250 pessetes la construcció del ramal que, partint del referit camí, mena a Vidrà. Acord fou pres de tenir presents les referides ofertes en la deguda oportunitat.

(Sessió del dia 17 de febrer de 1916.)

De conformitat amb l'informe de la Secció tècnica de carreteres i camins, el Consell acordà:

1.º Aprovar en principi el projecte formulat per la dita Secció, del pont sobre el riu Balira en el camí d'Anserall a la carretera de La Seu d'Urgell a Andorra, pel seu pressupost de contracte de 11,939'04 pessetes.

2.º Remetre un exemplar d'aquell projecte a informe de la *Jefatura* d'Obres Públiques de Lleida als efectes de l'art. 12 de la llei i 59 del reglament d'Obres Públiques.

3.º Traslladar el primer d'aquests acords a l'Ajuntament d'Anserall, invitant-lo que cedeixi a la Mancomunitat l'import del 40 per 100 del cost de les obres que, com a subvenció, té acordat concedir-li l'Excma. Diputació Provincial de Lleida, i a l'enanses que es comprometi a contribuir directament amb una quantitat equivalent al 20 per 100 del referit cost; no podent ésser acordada pel Consell, sense aquests requisits previs, la subhasta de les esmentades obres.

La cesió a la Mancomunitat de la subvenció equivalent al 40 per 100 del cost d'execució de les obres, en cas que sigui acordada per l'Ajuntament d'Anerall, s'entendrà que no és ferma fins que l'autoritzi la Diputació Provincial de Lleida.

(Sessió del dia 27 d'abril de 1916.)

ANEXE NÚM. 9

PROVISIÓ DEL CÀRREC D'ENGINYER CAP DE LA
SECCIÓ DE TELÈFONS

Acordà el Consell crear una plaça d'Enginyer major de la Secció tècnica de Telèfons, amb el sou de 6,000 pesetes anuals (amb càrrec, durant l'any pròxim, a la partida n. 20 del Pressupost de despeses corresponent), i obrir un concurs públic, per a la provisió de la dita plaça, amb subjecció a les Bases següents:

1.ª Fins el dia 15 de febrer pròxim s'admetrà, en el Departament de Governació de les Oficines de la Mancomunitat de Catalunya, les instàncies i documents que, ajustats a les prescripcions vigents sobre paper segellat i ús de cèdules personals, presentin els que pretenguin pendre part en el concurs. No s'admetrà cap títol ni document acompanyant les dites instàncies, que no dugui adjunta una còpia estesa en paper de la classe onzena i en deguda forma. Les còpies, després de compulsades i autoritzades per la Secretaria del Consell de la Mancomunitat, s'uniràn a l'expedient, tornant-se els originals als interessats. Transcorregut el terme assenyalat, no s'admetrà cap instància ni es tindrà en compte la seva presentació.

2.ª Els aspirants hauràn d'acreditar:

a) Trobar-se lliures del servei militar o estar-lo prestant en la situació corresponent. Aquest extrem es justificarà amb el certificat del Secretari de la Comissió Mixta de Reclutament respectiva o amb els documents lliurats per les autoritats militars que correspongui, segons els casos.

b) Pertànyer als Cossos d'Enginyers civils, de Camins, militars o industrials. Aquest extrem es justificarà amb el títol o certificat d'estudis corresponents.

c) Conèixer suficientment la llengua catalana per a comprendre-la escrita i parlada.

3.ª Els aspirants hauràn de presentar a concurs els treballs que segueixen:

a) Un avantprojecte de xarxa telefònica per Catalunya, tenint en compte: a) els acords presos pel Consell sobre aquesta matèria; b) les Bases d'intel·ligència entre la Mancomunitat i la Companyia Peninsular de Telèfons per a l'establiment, a Catalunya, d'un servei Telefònic peninsular; c) el Reial decret de 9 de setembre de 1915 autoritzant l'explotació de la xarxa telefònica catalana; d) l'estat actual, de fet, de les comunicacions telefòniques i telegràfiques a Catalunya. El referit avantprojecte caldrà que vagi acompanyat de l'oportuna Memòria explicativa.

b) Un estudi d'orientació sobre tots els problemes d'ordre tècnic que pot plantejar l'establiment de l'esmentada xarxa.

c) Un estudi de tots els problemes econòmics relacionats amb ella, com són: organització, comptabilitat, personal, tarifes i altres elements d'explotació de la xarxa.

4.ª El Consell es reserva la facultat de sotmetre els concursants a altra prova que conceptui convenient per apreciar llur respectiva competència.

5.ª El nomenament es farà amb les condicions que fixa el Reglament d'Oficines de la Mancomunitat de Catalunya. El terme durant el qual, per virtut d'aquest concurs, haurà de prestar sos serveis a la Mancomunitat l'aspirant que passi a ocupar el càrrec, serà de tres anys. Aquest terme, cas de convenir a la Mancomunitat, es podrà prorrogar.

(Sessió del dia 9 de desembre de 1915.)

Havent acabat el termini per a la presentació d'instàncies al concurs obert per a la provisió del càrrec d'Enginyer major de la Secció de Telèfons de la Mancomunitat, estudià el Consell les instàncies presentades, admetent al concurs tots els concursants, que són els següents: D. Josep Oriol i Cervera, Enginyer de Camins, canals i ponts; D. Esteve Terrades i Illa, Enginyer industrial; D. Cèsar Gimeno i Suñer, Enginyer militar; D. Josep de Rivera i Juer, Enginyer militar, i D. Fidel Martínez i Marquès, Enginyer industrial, en les especialitats mecànica i química; acordant assessorar-se del mereixement dels treballs presentats a concurs i dels projectes exigits en les Bases de convocatòria a cada un dels concursants, mitjançant informe.

(Sessió del dia 16 de febrer de 1916.)

Finí el Consell l'estudi de les Memòries i treballs presentats al concurs per a la provisió del càrrec d'Enginyer Cap de la Secció de Telèfons de la Mancomunitat, adjudicant el càrrec, en mèrits del dit concurs, al concursant D. Esteve Terrades, amb la gratificació anual de 6,000 pessetes.

(Sessió del dia 2 de març de 1916.)

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page. The text is arranged in several paragraphs, but the characters are too light and blurry to transcribe accurately.

ANEXE NÚM. 10

BASES D'INTEL·LIGENCIA ENTRE LA MANCOMUNITAT DE CATALUNYA I EL CONCESSIONARI DE LA XARXA TELEFÒNICA DE CERVERA

1.ª El concessionari de la xarxa de Cervera consent que la Mancomunitat de Catalunya instal·li línies i estacions i obri abonaments en qualsevol dels pobles compresos en la zona de concessió, tret d'Anglesola i de tots aquells on actualment es trobi establert el servei.

2.ª El concessionari de la xarxa de Cervera no podrà en cap cas obrir nous abonaments en els pobles on no tingui abonats a hores d'ara.

3.ª La Mancomunitat podrà establir a Cervera una Central i lligar-la amb la xarxa de la Companyia Peninsular per prestar-hi únicament serveis interurbans.

4.ª L'enllaç de la Central de la Mancomunitat amb la del concessionari s'haurà de realitzar en la forma següent:

La Mancomunitat construirà els circuits d'enllaç que siguin necessaris, deixant-los en el pal d'entrada de la Central del concessionari, a càrrec exclusiu del qual anirà el treball de baixar-los i entroncar-los en els seus quadres de commutació dins el termini de 30 dies.

5.ª La Mancomunitat rebrà en la seva Central tot el servei de telefonemes i conferències que les estacions de la xarxa de Cervera li trametin per a qualsevol de les de la xarxa general, i harmonitzarà el seu horari amb el que regeixi en aquestes últimes.

6.ª Les Centrals de la Mancomunitat i del Concessionari es facilitaràn mutuament totes les comunicacions urbanes que necessitin els abonats de la zona, sense exigir cap remuneració per aquest servei.

7.º Per a respondre del pagament dels serveis interurbans que utilitzin els abonats a la xarxa del concessionari, la Mancomunitat podrà exigir d'aquest els dipòsits o garanties que cregui necessàries.

8.ª La Mancomunitat s'entendrà directament amb l'Estat per a solucionar totes les incidències que es suscitin en virtut de la transferència de drets que el concessionari li fa en aquest document essent les despeses, cas que n'hi hagi, a càrrec de la Mancomunitat.

9.ª Pertanyen íntegrament i respectivament a la Mancomunitat i al concessionari de la xarxa de Cervera les recaptacions que s'obtinguin en les seves estacions per serveis urbans.

10. El concessionari seguirà, com fins ara, liquidant directament amb l'Estat i abonant-li el cànon corresponent als ingressos percebuts en la seva xarxa.

(Sessió del dia 16 de març de 1916.)

ANEXE NÚM. 11

PROJECTE DE BASES PER AL SERVEI DE TELÈFONS DE LA MANCOMUNITAT DE CATALUNYA

A. GENERALITATS

1.ª El servei Telefònic de la Mancomunitat de Catalunya abraça el servei urbà i interurbà de les instal·lacions que siguin de la seva propietat. La comunicació telefònica per línies exclusivament de la Mancomunitat no rebrà nom especial. Si intervé en la comunicació alguna línia estranya a la Mancomunitat, serà nomenat *servei mixte*.

2.ª El servei urbà es considerarà dividit en grups independents. Constituiràn un grup urbà els abonats d'una sèrie de pobles veïns als quals correspongui una Central, per la qual els sigui, en tot moment, possible la comunicació entre ells.

3.ª El servei urbà mixte formarà també grups independents, però estaran enllaçats a una Central estranya a la Mancomunitat.

4.ª Serà nomenat *interurbà* el servei de comunicació entre els diferents grups.

B. SERVEI INTERURBÀ

1. *Telefonemes*. Per les quinze primeres paraules es cobraràn 1'05 pessetes. Per cada paraula més, 0'05 pessetes.

Si es tracta de comunicacions entre pobles de la mateixa província, 0'55 i 0'05 respectivament.

Per a empreses periodístiques es farà una rebaixa del 50 per 100 sobre la tarifa ordinària.

2. *Conferències.* Per cada tres minuts o fracció, a distàncies que no passin de 50 quilòmetres, 0'50 pessetes.

Per cada tres minuts o fracció, a distàncies que passin de 50 i no passin de 100, 0'75 pessetes.

Per cada tres minuts o fracció, a distàncies majors de 100 i inferiors a 200, 1'25 pessetes.

De 200 quilòmetres endavant la tarifa augmenta 0'50 pessetes per cada 100 quilòmetres o fracció.

Abans de la conferència s'haurà d'enviar el telefonema avís, que fruirà d'un 50 per 100 de rebaixa.

3. *Abonaments.* Abonaments mensuals a una sola conferència diària, per cada tres minuts:

A distàncies inferiors a 50 km.....	148'50 pessetes
Entre 50 i 100 »	216 »
» 100 i 200 »	351 »
» 200 i 300 »	486 »
» 300 i 400 »	681 »
» 400 i 500 »	756 »

Per cada 100 quilòmetres més o fracció s'augmentaran 135 pessetes per cada tres minuts.

4. *Conferències de premsa o d'agència de publicitat.*
A hora fixada, quinze minuts de duració: Abonament mensual a la següent tarifa:

Per a distàncies inferiors a 50 km.	54 pessetes
Entre 50 i 100 »	81 »
» 100 i 200 »	135 »
» 200 i 300 »	189 »
» 300 i 400 »	243 »
» 400 i 500 »	297 »

Per cada 100 quilòmetres més o fracció s'augmentaran 56 pessetes al mes.

5. Tot sol·licitant d'abonament s'haurà de dirigir a la Direcció del servei tècnic de la Mancomunitat, indicant clarament la forma i abonament que desitja, si està compresa en els quadres anteriors, o si, per no estar-hi, ha d'ésser objecte de tracte especial. Tot abonament s'entén per un mes, i es prolonga, si no es reb avís en contrari, per un altre mes successivament.

6. Les conferències d'abonament es podran prolongar sempre que el servei ho permeti. La prolongació s'entendrà per període de tres minuts, i serà a càrrec de l'abonat.

7. Si el servei no es pot realitzar, serà reintegrat l'import del servei no realitzat.

8. Les targes d'abonament contindràn el nom de les persones que podran fer ús del telefon.

9. Una conferència amb caràcter urgent paga doble taxa. L'encarregat del servei a l'estació expedidora es reserva el dret d'admetre-la com a tal.

10. Els abonats d'un grup urbà qualsevol que desitgin en tot moment poder celebrar conferències interurbanes o enviar telefonemes des de casa seva, deixaran en la Central un dipòsit a compte de les conferències que celebrin o els telefonemes que envïin. Agotat que sigui el dipòsit, s'avisarà a l'interessat. Els dipòsits seran liquidats cada mes.

11. La línia interurbana que la Mancomunitat explota serà de la seva exclusiva propietat, així com la conservació i renovació d'aquella.

C. SERVEI URBÀ

12. Tot grup urbà tindrà l'economia independent dels altres grups.

13. La instal·lació d'un grup urbà serà de compte de la Mancomunitat, que en tot moment serà propietària de la línia, de la Central i dels aparells d'abonat.

14. La determinació d'un grup urbà, així com l'ad-

missió de nous abonats, haurà d'ésser fixada pel Director de la Secció de Telèfons de la Mancomunitat i aprovada pel Consell Permanent.

15. Les tarifes mensuals d'abonament en tot grup urbà, són les que s'indiquen en el quadre següent:

	NOMBRE D'HABITANTS PER GRUP					
	De menys de	De 10,000 a 20,000	De 20,000 a 50,000	De 50,000 a 100,000	De 100,000 a 200,000	Més de 200,000
	Ptes.	Ptes.	Ptes.	Ptes.	Ptes.	Ptes.
1. Per cada estació particular per a ús exclusiu de l'abonat, en família i dependents.	7	8	9	10	12	15
2. Per cada estació particular el servei de comerciants, magatzemistes, fabricants, etc.	8	9	10	12	15	18
3. Per cada estació per a posades, paradors i finca urbana, amb el telèfon a disposició de tots els llogaters.....	9	10	12	15	18	21
4. Per cada estació en casinos, cercles, societats recreatives, podent fer ús del telèfon tots els socis.....	10	12	15	18	21	25
5. Per a fondes, hotels, etc.....	12	15	18	21	25	30
6. Per cada estació de cafès-restaurants, teatres i estacions de ferrocarril, podent fer ús del telèfon el públic.....	15	18	21	25	30	47

16. Cas que en un poble no hi hagi més que un telèfon i aquest tingui caràcter públic, essent instal·lat a

la Casa de la Vila o on l'Ajuntament indiqui, d'acord amb el Director de la Secció de Telèfons de la Mancomunitat, s'aplicarà la tarifa 6.ª de l'escala, entenent que el que es recapti en el locutori podrà quedar a benefici de l'Ajuntament.

17. Si hi ha Subcentral, per haver-hi més d'un telèfon a la localitat, i hi ha també locutori públic, el telèfon instal·lat a l'Ajuntament abonarà la tarifa 4.ª, sense perjudici de poder abonar la 6.ª quan-vulgui que el telèfon pugui ésser públic.

18. Els llogaters de la casa que tinguin un servei telefònic comú (tarifa 2) podran instal·lar un telèfon particular, relligat al comú, pagant 5 pessetes per cada un.

19. Els abonats a la tarifa 5.ª podran instal·lar per llur compte, en les dependències, estacions anexas per a comunicar amb la Central per mediació de l'estació abonada. Només hauràn de satisfer una cuota supletòria d'abonament mensual, arreglada a l'escala següent:

De 1 a 50 aparells, 2 pessetes per cada un.

De 11 a 50 aparells, 1'50 pessetes per cada un.

Per cada 50 aparells l'abonat haurà de demanar al Centre una nova estació d'abonament.

Si les comunicacions per mes excedissin de 900, també s'haurà d'establir una altra estació d'abonament.

20. Totes les despeses d'instal·lació corren a càrrec de la Mancomunitat. Com a indemnització per aquestes despeses, la Mancomunitat cobrarà, sigui dels Ajuntaments, sigui dels abonats, una sobretaxa mensual que serà evaluada amb arranjament a ço que segueix:

21. Es calcularà l'interès del capital esmerçat en la instal·lació del grup al 6 per 100, l'amortització i manteniment anual de la línia i aparells, lloguers de centrals i despeses del personal afecte al grup. Si la suma d'aquestes quantitats, repartida a prorata entre els abonats proporcionalment a la tarifa que satisfacin segons els articles 15, 16 i 17, excedeix del doble de la tarifa, l'abonat pagarà solament el doble de la tarifa, i la resta serà a

càrrec de la Mancomunitat. La quantitat màxima total a cobrar per aquesta no podrà ésser, doncs, superior al doble de la tarifa. En canvi, si aquella quantitat repartida a prorata és inferior al dit doble, serà la única cobrada, tant si és superior com si és inferior a la tarifa que marquen els articles 15, 16 i 17.

22. En virtut del que es diu en l'article anterior, la diferència entre ço que l'abonat pagarà a la Mancomunitat i la tarifa pot ésser en més o en menys. Si és en més, la dita diferència és la sobretaxa; si és en menys, l'abonat pagarà menys de la tarifa, la qual, d'aquesta manera, a mesura que el nombre d'abonats augmenti, i dins certs límits, anirà essent cada vegada més reduïda.

23. El càlcul es farà cada any segons les condicions en què es trobi la xarxa, i servirà de base per al càlcul de l'any següent. El primer any es farà partint del nombre d'abonats compresos en començar el servei.

24. Transcorreguts els anys d'amortització de material i línia, regiràn les tarifes rebaixades que resultin de descomptar les despeses d'amortització, sempre que l'estat de la línia ho permeti.

25. Un cop constituït un grup, la Mancomunitat es reserva l'admetre-hi nous abonats. Sempre que llur admissió provoqués, a judici del senyor Director de Tel·lèfons, una perturbació excessiva en l'economia del grup, no es farà efectiva sense una previa compensació.

26. La Mancomunitat es reserva també el demanar una compensació o subvenció als Ajuntaments o abonats dels grups urbans ja existents i que estàn limitats al terme de la localitat on concorren les línies del grup, vist el gran desnivell que existeixi entre les despeses d'instal·lació i explotació d'un grup reduït a un terme municipal i les despeses d'un grup integrat per diferents pobles relligats entre ells i a distàncies d'alguns quilòmetres.

27. En el servei urbà mixte regiràn en principi les mateixes condicions, atribuint al grup de la Mancomunitat

el caràcter de sub-grup independent. En cada cas, no obstant, la taxa definitiva haurà de resultar de l'acord que hi pugui haver amb el concessionari del grup corresponent.

28. En tot moment, la Central, aparell d'abonat i línia es consideren propietat exclusiva de la Mancomunitat. L'abonat respondrà de la instal·lació particular, havent d'abonar a la Mancomunitat els perjudicis i desperfectes que per la culpa seva hagi sofert el material. Tot perjudici degut a força major serà de compte de la Mancomunitat, així com la renovació del material, cas de no estar en bones condicions de funcionament.

29. En cap cas l'abonat podrà modificar la instal·lació. Cas de voler introduir modificacions, línies directes amb dependències, etc., ho haurà de comunicar a l'Oficina tècnica de la Mancomunitat, amb la qual tractarà del nou tarifatge.

30. Si l'abonat canviés de domicili, les despeses del trasllat seràn de compte de l'abonat.

31. L'abonament es farà a la bestreta, per trimestres o per anys. En el primer any de l'explotació serà forçosament per un any almenys. Es podrà cobrar per mesos o trimestres.

Si l'abonat no es dona de baixa un mes abans d'acabar l'abonament, s'entendrà que l'abonament queda renovat per igual temps que l'anterior.

32. Si un abonat no satisfà l'abonament en les condicions de l'article anterior, no rebrà comunicació, i als quinze dies podrà ésser-li desmuntada la instal·lació. Si aquesta es troba en mal estat per culpa seva, en pagarà el perjudici.

33. En els locutoris públics es podran celebrar conferències dintre de cada centre urbà, i dipositar-se telefonemes. Serà cobrat, per cada telefonema dintre de cada centre urbà i per cada una de les cinc primeres paraules, 0'02; per cada paraula més, 0'01; per cada copia en els telefonemes múltiples, 0'10.

Per cada tres minuts o fracció en una conversa, o'20. Les quantitats anteriors s'arrodoniran fins a 5 i 10 cèntims.

34. De ço que es recapti en el locutori públic se'n podrà donar una part als telefonistes de la Central.

35. Cas que sigui un abonat el que demani la transmissió d'un telefonema, se li carregarà en compte a deduir de la fiança que hagi dipositat.

36. L'abonat podrà sol·licitar que se li comuniquin determinats encàrrecs o notícies. Pagarà aleshores 3 pesetes mensuals per unitat d'encàrrec diari.

37. L'abonat en comunicació amb la Central telefònica del grup, podrà enviar telegrams, mes llur import serà dedult de la fiança. L'abonat pagarà a més, per cada servei de telegrama, o'10 pessetes al grup mentre no tingui el telegrama més de 50 paraules, i o'05 pessetes per cada 50 paraules o fracció d'elles.

D. SERVEI INTERNACIONAL

38. Regiran els articles 100 a 109 del Reglament de Telèfons. Els abonats tindran deduïdes de la fiança les despeses de llur conservació telefònica internacional. Els dits articles són els següents:

*Art. 100. Per al règim amb França es divideix la Península en tres zones: la primera comprèn les províncies de Guipúzcoa i Girona; la segona les d'Alava, Avila, Barcelona, Burgos, Castelló de la Plana, Cuenca, Guadalajara, Osca, León, Lleida, Logroño, Madrid, Navarra, Oviedo, Palencia, Salamanca, Santander, Segovia, Soria, Tarragona, Terol, Toledo, Valencia, Valladolid Bisciaia, Saragossa i Zamora; i la tercera les províncies que resten.

Art. 101. França es divideix d'una manera anàloga: a la primera zona pertanyen els departaments dels Basses-Pyrénées i Pyrenées-Orientales; a la segona Allier, Basses-Alpes i Hautes-Alpes, Alpes-Maritimes, Ardèche,

Ariège, Aude, Aveyron, Bouches-du-Rhône, Cantal, Charente, Charente-Inférieure, Cher, Corrèze, Creuse, Dordogne, Drôme, Haute-Garonne, Gard, Gers, Gironde, Hérault, Indre, Isère, Landes, Loire, Haute-Loire, Lot, Lot-et-Garonne, Lozère, Puy-de-Dôme, Deux-èèvres, Tarn, Tarn i Garonne, Var; Vaucluse, Vendée, Vienne, Aute Vienne, i a la tercera els departaments que resten.

Art. 102. Per a les conferències entre estacions de les primeres zones es pagaràn per cada nació 0'75 francs per unitat per a conferènciar entre estacions de les segones 2 francs; i per a la mateixa operació entre les de les terceres 4 francs. Aquestes taxes es sumaran convenientment per obtenir la taxa total.

Les conferències canviades entre estacions de les primeres zones que no distin més de 20 quilòmetres en línia recta, satisfaran solament 0'20 francs per cada nació.

Art. 103. El servei de nit satisfarà els tres cinquens de la taxa ordinària.

Art. 104. Per als abonaments la tarifa es redueix a la meitat de l'ordinària.

Art. 105. Els avisos de crida pagaràn la quarta part de la tarifa fixada per a la unitat de conversació.

Per al servei canviat entre estacions que no distin més de 20 quilòmetres es pagaràn per cada nació: 0'15 francs per als avisos, 0'125 francs per les conferències de nit, i igual quantitat per les d'abonament de sis minuts de duració.

Art. 106. Es reemborsarà a l'abonat, a petició seva, l'import de les sessions que no s'hagin pogut celebrar per interrupció del servei. La petició s'ha de formular dintre dels dos mesos, a comptar de la data de la conferència no celebrada.

Art. 107. La taxa dels avisos de crida es percep, segons el cas, de l'abonat des de l'oficina del qual s'ha tramés, o de l'expedidor quan es dipositen en una oficina pública.

La taxa queda devengada des del moment que s'ha te-

lefonat la crida a l'Oficina central que serveix a l'abonat, o s'ha remès a una oficina pública.

Art. 108. La taxa dels avisos es pot reemborsar, a petició dels interessats, quan, per causa del servei, no s'enviïn aquells a llur destinació dintre d'un termini de dotze hores.

La duració del tancament de les oficines destinades a establir o a rebre les comunicacions no es compta per al còmput d'aquest termini.

També es pot reemborsar quan el text remès al destinatari no està conforme amb el dipositat per l'expedidor en una oficina pública, o rebut d'una de l'abonat; però sols en el cas de que l'error comès sigui de tal naturalesa que faci inútil la transmissió de l'avís.

Es pot també autoritzar el reemborsament quan la comunicació ocasionada per l'avís no s'hagi pogut verificar; però solament si es comprova que aquesta comunicació no s'ha pogut donar a conseqüència de força major, o com a resultat de mancança del servei.

El dret de petició de reembors caduca al cap de dos mesos.

Art. 109. Les Companyies seràn responsables de les taxes de les conferències i dels avisos que procedixin de llurs abonats.*

(Sessió del dia 23 de març de 1916.)

ANEXE NÚM. 12

CONDICIONS FACULTATIVES GENERALS
DEL SERVEI DE TELÈFONS

1.ª El personal de l'Oficina tècnica de Telèfons tindrà en tot moment la vigilància i inspecció dels treballs que s'hauràn de fer d'acord amb les instruccions que s'adjunten.

2.ª Igualment tindrà el dret d'inspecció del material durant la seva preparació i fabricació, podent rebutjar el material que no estigui en les degudes condicions.

3.ª Els pals seràn de pi, secs, rectes, de fusta exempta de tot defecte, d'una resistència mínima a la tracció de 1,000 quilograms per centímetre quadrat i un coeficient de trençada a la flexió de 560 quilograms per centímetre quadrat. Es tolerarà una fixa de 2 per 100 de la largada o de dues fletxes de menys del 1 per 100 en sentit contrari.

4.ª Seràn examinats els pals en blanc abans del creosotatge.

5.ª El creosotatge es farà en calderes de buit. La creosota serà de bona qualitat, líquida a 40° amb 25 per 100 de constituents que no es volatilitzin a menys de 320°. No tindrà més de 5 per 100 d'àcids minerals, i no contindrà substància que no provingui de la destil·lació quitranosa. La creosota podrà ésser analitzada. No tindrà més d'un 30 per 100 de naftalina o grasses.

6.ª S'evaluarà la creosota injectada pel pes abans i després del creosotatge.

7.ª La quantitat de creosota es donarà segons el quadre següent:

Pals de 6 metres.....	3	quilograms per metre lineal
» » 7 »	3	» » » »
» » 8 »	3'5	» » » »
» » 9 »	3'5	» » » »
» » 10 »	4	» » » »
» » 11 »	4	» » » »
» » 12 »	4'5	» » » »
» » 13 »	4'5	» » » »
» » 14 »	4'5	» » » »
» » 15 »	5	» » » »
Tornapunts de 5 metres	3	quilograms per metre lineal
» » 6 »	3	» » » »
» » 7 »	3	» » » »
» » 8 »	3	» » » »
» » 9 »	3'5	» » » »
» » 11 »	4	» » » »
» » 12 »	4	» » » »
» » 13 »	1	» » » »
» » 14 »	4	» » » »

Les travesses creosotades (*crucetas*) pendran a raó de 3 quilograms per metre lineal.

8.ª Les circumferències extremes dels pals seràn les següents, amb tolerància d'un 7 per 100:

Pals de 6 metres.....	32 × 50
» » 7 »	34 × 55
» » 8 »	40 × 63
» » 9 »	40 × 72
» » 10 »	42 × 74
» » 11 »	43 × 75
» » 12 »	47 × 78
» » 13 »	47 × 80
» » 14 »	47 × 82
» » 15 »	47 × 85

9.^a Seràn soterrats els pals d'1 a 2 metres, segons la naturalesa del terreny. En cas necessari es cimentarà la part soterrada.

10. Els muntants seràn de melis pintat. Les travesses (*crucetas*) de l'interior podran ésser també de melis.

11. El fil serà de bronze, coure o cer. Si és de bronze, tindrà una conductibilitat igual almenys al 30 per 100 de la del coure pur, i una resistència a la tracció de 75 quilograms per mil·límetre quadrat. Si és de coure, la conductibilitat serà de 90 per 100, i la resistència 45 quilograms per mil·límetre quadrat, podent-se admetre per a les línies, amb caràcter interí, mentre el mercat no en pugui oferir d'altres, una conductibilitat de 70 per 100. Si és de cer tindrà una resistència mínima a la tracció de 100 quilograms per mil·límetre quadrat; si és de ferro, de 40.

12. El fil serà cilíndric, de superfície llisa, secció circular uniforme, sense marques, ni fractures ni esquerdes. Podrà ésser inspeccionat a la fàbrica, i hi haurà dret a examinar-ne el trefilatge, la resistència a la tracció i la conductibilitat.

13. La galvanització del ferro o cer haurà de poder resistir la prova següent: S'introduirà una certa llargada de fil en una solució saturada de sulfat de coure durant un minut. Un cop eixut, es repetirà l'operació fins a quatre vegades. Després de l'última no hi ha d'haver sobre el fil ni dipòsit de coure, ni taques, ni corrosions.

14. Hauràn de poder soportar una flexió repetida a àngle recte, a una i altra banda, sobre coixinets de 5 a 10 mil·límetres de radi de curvatura.

15. Els aïlladors seràn de doble o triple campana, de porcellana, a base de caolí pur, envernissada en tota la superfície externa i interna; insoluble en els àcids minerals, sense esquerda ni tara, amb un aïllament mínim de 2,000 megohms.

16. Els fils aniràn subjectes als aïlladors amb sor-dines.

17. Els entroncaments es faràn a base del junt de tub o a base del junt Britania cas d'haver-hi dificultats per a usar aquell.

18. Els aïlladors es subjectaràn als soports amb massilla filàstica. Podrà també, en casos a determinar, emplear-se el sofre.

19. Els canvis es faràn d'acord amb les instruccions fixades pel personal de la Secció tècnica de Telèfons.

20. Es deixaràn els fils a base de torre o pal d'en-troncament amb les Centrals o altres Companyies.

(Sessió del dia 30 de març de 1916.)

ANEXE NÚM. 13

CONVENT ADICIONAL ENTRE LA MANCOMUNITAT
I LA COMPANYIA PENINSULAR DE TELÈFONS

Con objeto de aclarar y precisar las Bases de inteligencia entre la Mancomunidad de Cataluña y la Compañía Peninsular de Teléfonos estipuladas en 20 de julio de 1915, ambas entidades han convenido en subscribir el presente Apéndice a las mencionadas Bases, que formará en lo sucesivo parte integrante de las mismas:

1.º En el grupo urbano de Las Borjas, la Mancomunidad construirá las líneas de enlace con la central de Las Borjas de los pueblos que estime convenientes y abrirá centrales en los que lo juzgue oportuno, siendo su economía completamente independiente de la que corresponde a la cabeza de partido donde está la central de la Compañía Peninsular. Las líneas que afluyan a Las Borjas se llevarán a la central de la Compañía Peninsular, la qual quedará, hasta nuevo acuerdo, limitada al intrarradio de Las Borjas.

2.º La Compañía Peninsular no construirá estaciones ni centrales interurbanas en Cataluña sin el consentimiento de la Mancomunidad, en los pueblos donde la Compañía Peninsular, en el día de la fecha de este documento, no tuviera ya establecida central.

3.º Se exceptúan de la Base anterior Port-Bou y Mollerusa. En la primera, la Compañía Peninsular podrá establecer central interurbana y admitir abonados a la

interurbana. En Mollerusa, en cambio, la Compañía Peninsular se limitará a construir una estación, sin abonados de ninguna clase ni instalaciones particulares.

4.º La Compañía Peninsular se obliga a desistir de la instalación de la central interurbana en Cervera, que tiene solicitada del Estado. Es decir, la Compañía Peninsular no construirá central interurbana en Cervera, correspondiendo esta construcción a la Mancomunidad; de acuerdo con la base segunda de este Apéndice.

5.º La Base 1.ª del convenio entre la Mancomunidad y la Compañía Peninsular se entiende que hace referencia al día de la fecha de firma de aquel Convenio con las salvedades que se señalan en este Apéndice.

Barcelona a 12 de mayo de 1916.

Por la Mancomunidad de Catalunya:

El Presidente,
E. PRAT DE LA RIBA

Por la Compañía Peninsular de Teléfonos;

El Director,
ENRIQUE PARELLADA

ANEXE NÚM. 14

PERSONAL DE TEL·LÈFONS. — ALTRES ACORDS REFERENTS
AL SERVEI TELEFÒNIC

El Consell nomenà als senyors D. Pere Vila i D. Joaquim Llorente, Auxiliars interins del servei tècnic de Tel·lèfons de la Mancomunitat de Catalunya, amb el sou anual de 3,000 pessetes.

(Sessió del dia 1.er de desembre de 1915.)

Acord fou pres que, a més del sou acordat a favor dels Auxiliars interins del servei tècnic de Tel·lèfons de la Mancomunitat, els siguin satisfetes en llurs sortides d'estudi, i amb caràcter provisional, dietes de Sobrestant i les despeses de locomoció.

(Sessió del dia 15 de desembre de 1915.)

Fou nomenat Oficial interí de la Secció de Tel·lèfons, amb el sou de 4,000 pessetes anuals, l'Enginyer industrial D. Jaume Riba, adscrit actualment a la Secció administrativa de Foment.

(Sessió del dia 8 de març de 1916.)

El Conseller Sr. España donà compte de la seva gestió practicada prop del Ministre de la Governació, senyor Alba, per exposar-li l'estranyesa i sorpresa amb què el Consell havia vist anunciada en la premsa la notícia d'haver-se atorgat a Granollers un agrupament telefònic urbà que explotará l'Estat, essent oposada a aquesta

concessió la que té la Mancomunitat en virtut del Reial decret de 9 de setembre de 1915.

Manifestà el Sr. España la bona disposició del Ministre a restablir en son dret exclusiu la Mancomunitat, mitjançant que aquesta així ho sol·liciti en una instància. El Consell, remerciant la gestió del Sr. España, acordà tramitar immediatament la instància reclamada pel Ministre de la Governació.

(Sessió del dia 9 de març de 1916.)

L'Enginyer major de Telèfons informà el Consell de l'organització de brigades per al replanteig de les grans línies interurbanes entre les províncies de Barcelona i Lleida, de Barcelona a Puigcerdà, La Seu, Sort, Tremp, Balaguer i Lleida, i igualment informà sobre l'estat de l'explotació en el grup de Lleida; acordant-se que el dit Enginyer proposi, amb la deguda oportunitat, l'adquisició d'aquell grup o el projecte de conveni amb el concessionari.

(Sessió del dia 16 de març de 1916.)

De conformitat amb l'informe del senyor Enginyer Cap de la Secció de Telèfons de la Mancomunitat, prengué el Consell els següents acords:

Dirigir-se als Ajuntaments dels pobles en els quals hi hagi Central de grup i no tinguin servei fora per obtenir-ne alguna participació en les despeses d'explotació del grup en l'extra-radi que emprengui la Mancomunitat.

Començar immediatament després del de Granollers, el replanteig de la línia en el grup de Les Borges i Tarragona.

Fixar les dietes a percebre, en les sortides de viatge, pel personal tècnic de la Secció de Telèfons, Enginyer major, Oficials i Auxiliars, segons les respectives categories d'Enginyer, Ajudants i Sobrestants de la Secció tècnica de Carreteres i camins.

(Sessió del dia 16 de març de 1916.)

Acord fou pres d'encomanar a la Secció de Telèfons el projecte de relligament amb Cervera dels pobles del radi.

(Sessió del dia 23 de març de 1916.)

De conformitat amb l'informe del senyor Enginyer Cap de la Secció de Telèfons, foren aprovades les condicions facultatives, i les particulars i econòmiques, de les subhastes per a la construcció de la línia interurbana de Barcelona a Puigcerdà, en el tros de Barcelona a Granollers; acordant-se publicar els anuncis corresponents.

(Sessió del dia 30 de març de 1916.)

S'acordà l'adquisició d'un tren de reparacions de línies telefòniques, autoritzant l'Enginyer Cap, Sr. Terrades, per a la seva compra i per a la del material urgent d'instal·lacions urbanes.

(Sessió del dia 30 de març de 1916.)

Acord fou pres d'iniciar prop dels Governes de França i Alemanya, per mitjà de llurs representants consulars i diplomàtics, les gestions necessàries per a l'obtenció de permís de trànsit de material telefònic destinat a la Mancomunitat.

(Sessió del dia 30 de març de 1916.)

S'informà el Consell del curs dels treballs de camp per a la instal·lació de les línies telefòniques de la Mancomunitat, acordant-se la construcció d'una línia interurbana que compregui les poblacions d'Igualada, Santa Coloma, Vallfogona, Cervera, Solsona i Seu d'Urgell (els treballs d'estudi de la qual començaràn immediatament), i la construcció d'un grup urbà a Mollerusa, amb relligament amb les Borges, dels pobles de Bellvis, Linyola, Puigxafaba, Bellpuig, Fontdarella, Palau, Castellnou, Sidamunt, Miralcamp, Torregrossa, etc.

(Sessió del dia 13 d'abril de 1916.)

S'autoritza l'Enginyer major de la Secció de Telèfons, D. Esteve Terrades, per a fer l'adquisició de petit material d'instal·lació i petite Central a mesura que les necessitats del servei ho exigeixin.

(Sessió del dia 13 d'abril de 1916.)

Aprovà el Consell l'acte de recepció de 395 metres cúbics de pedra partida amb destinació als quilòmetres 1 al 3 de la carretera de Santa Coloma de Queralt al límit de la província de Barcelona, el pressupost de proveïment dels quals fou aprovat pel Consell el dia 10 de febrer prop-passat.

(Sessió del dia 18 d'abril de 1916.)

Atès l'informe del senyor Enginyer Cap de la Secció de Telèfons de la Mancomunitat, acordà el Consell:

1.º Treure a subhasta la construcció de la línia telefònica interurbana d'Igualada a Santa Coloma i de Santa Coloma a Vallfogona.

2.º Construir una línia directa interurbana de Cervera a Tàrraga.

3.º Treure a subhasta el tros Granollers-Vich de la línia de Barcelona a Puigcerdà.

4.º Obrir una Central interurbana a Vich, quan hi arribi la línia.

(Sessió del dia 27 d'abril de 1916.)

Acordà el Consell dirigir-se al senyor Ministre de la Governació demanant-li que dicti una R. O. feut avinent a la Direcció General de Comunicacions que els treballs d'instal·lació telefònica que realitzi a Catalunya el Cos de Telègrafs durant els anys de la concessió atorgada a la Mancomunitat per R. D. de 9 de setembre de 1915.

(Sessió del dia 27 d'abril de 1916.)

ANEXE NÚM. 15

FOMENT D'OBRES HIDRÀULIQUES

De conformitat amb els acords de la tercera Assambla, referents a la concessió d'auxilis amb destinació al foment d'obres hidràuliques, el Consell aprovà unes Bases per a l'aplicació de dits acords, a les que donà publicitat als efectes de la presentació de peticions, el determini de la qual finí en 30 de novembre darrer.

De les instancies presentades, declarà el Consell admissibles, en principi les següents:

De D. Joàn Clausella; D. Lluís G. de Vedruna; D. Joaquim Llach i Coll; D. Ricard Trilla, en nom i representació de la Comissió per a la construcció d'una boquera en el Canal d'Urgell; de dotze propietaris d'Alfar; de D. Manel Fabregat Vilaseca; de les Autoritats i propietaris de Tiurana; de D. Vicens Ingressa i Dalmau, Gerent de la Societat Anònima «La Hidrodinàmica de l'Ebre»; i excloues per no reunir les condicions fixades per les Bases, les dels senyors D. Ramón Salse i Boldú; D. Joàn Mora Camarassa, i de D. Manel Saladrigas i Preixa, aquesta, fins que no estigui resolta la reclamació formulada contra d'ella per D. Magí Gallifa.

Les peticions considerades admissibles foren remeses a la Secció tècnica de Foment a l'objecte de que informés al Consell sobre la naturalesa, importància i cost aproximatiu de les obres necessàries i extensió de terrenys

que per virtut de les mateixes se podran regar, formulant an aquest fi, els corresponents avant-projectes, de conformitat amb la IV de les referides Bases, els quals serviràn per a la ulterior resolució del Consell.

(Sessió del dia 30 de desembre de 1915.)

ANEXE NÚM. 16

PERFORACIONS ARTESIANES

1.ª Es procedirà a les perforacions de prova, per confirmar l'amplitut suposada de les aigües artesianes ascendents de l'Alt Empordà, a les tres zones següents: zona entre el rec Sirvent i Sant Pere Pescador; zona de Castelló d'Empúries a la part dreta del riu Muga, aigües avall; i zona de la rodalia del pla de les Aiguetes, prop de Vilabertràn.

2.ª S'obra un concurs per cada una de les zones esmentades entre els Ajuntaments i propietaris de cada una, per tal que ofereixin llur cooperació en forma de compromís: a) de cessió de terrenys; b) d'abonament d'un tant per 100 o d'una quantitat fixa a aplicar a les despeses de perforament i intubació; i c) d'abonar una quantitat determinada per litre d'aigua per segon que es capti.

3.ª Les ofertes del Municipi han d'ésser ratificades per la Junta Municipal.

4.ª Les ofrenes han d'ésser presentades abans del 15 del prop-vinent mes de juny.

5.ª El Consell Permanent triarà entre les proposicions fetes, tenint en compte la importància dels ofers i les condicions dels terrenys oferts.

(Sessió del dia 11 de maig 1916.)

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

PHYSICS DEPARTMENT

PHYSICS 310

PROBLEM SET 1

1. A particle of mass m moves in a circular path of radius r with constant speed v . Find the magnitude of the centripetal force acting on the particle.

2. A particle of mass m moves in a circular path of radius r with constant speed v . Find the magnitude of the centripetal force acting on the particle.

3. A particle of mass m moves in a circular path of radius r with constant speed v . Find the magnitude of the centripetal force acting on the particle.

4. A particle of mass m moves in a circular path of radius r with constant speed v . Find the magnitude of the centripetal force acting on the particle.

CULTURA I INSTRUCCIÓ

ANEXE NÚM. 17

EN DEFENSA DE LA LLENGUA CATALANA

A) COMPLIMENTACIÓ DE L'ACORD DE L'ASSAMBLEA

Acordà el Consell redactar una Exposició al Govern de S. M. motivant la necessitat de concretar els drets i públiques atribucions de la nostra llengua, per a donar satisfacció a l'acord de l'Assamblea pres per iniciativa de la proposició dels Diputats Srs. Bastardas, Vallès i Pujals, Irla, Sol, Guarro, Bofill i Sala.

(Sessió del dia 13 de gener de 1916.)

B) AMB MOTIU DE LA COMUNICACIÓ DEL PRESIDENT DE LA R. ACADEMIA ESPANYOLA

Del·liberà el Consell l'actitut que calia pendre per contrarrestar l'efecte moral i les possibles conseqüències; vexants per a la llibertat de la llengua catalana, de la comunicació del senyor President de la Reial Academia Espanyola al Ministre d'Instrucció Pública en la qua les demana que sigui limitat l'ús de les llengües regionals en les escoles i Corporacions oficials, fent-se obligatori en

Anexes
—
Cultura
i Instrucció

unes i altres l'ús exclusiu del castellà; i, tenint en compte la voluntat de l'Assemblea de la Mancomunitat i anteriors decisions del Consell, fou pres per unanimitat l'acord de dirigir al senyor President del Consell de Ministres el següent telegrama:

«Excmo. Sr. Presidente del Consejo de Ministros. — Madrid. — Por acuerdo unánime de la última Asamblea de Mancomunidad, integrada por Diputados pertenecientes a todos los partidos políticos, el Consejo Permanente de esta Corporación tiene el honroso cargo de gestionar cerca de los Poderes Públicos el mayor respeto al derecho de usar la lengua catalana. — La reciente comunicación del Sr. Presidente de la Academia Española, que tan profunda alarma ha producido en la opinión de Cataluña, nos obliga, sin perjuicio de condensar en más extenso memorial las aspiraciones generales de los ciudadanos de esta región en cuanto al uso de su lengua propia, a dirigirnos respetuosamente a V. E. rogándole que no se altere el derecho sacratísimo a usar las lenguas de las diferentes regiones, llevando el problema, que no es de gramática ni de academia, sino de Derecho público, al seno de la representación nacional.»

(Sessió del dia 2 de febrer de 1916.)

Contestació del senyor President del Consell de Ministres a l'anterior telegrama:

«Presidente Consejo Ministros. — Aunque asunto objeto de su telegrama requiere por su índole, para toda decisión, consultar Consejo Ministros, tengo el gusto de manifestarle, a fin de corresponderle cortésmente, que hoy como Presidente Gobierno no olvido criterio sustentado como Ministro Instrucción en Real orden de 19 de diciembre de 1902, en que afirmando de modo expreso la necesidad de velar por difusión castellano, único idioma oficial, establecíanse prevenciones que bastaran para disipar recelos, dejando a salvo categóricamente cuanto se refiere al uso en las escuelas de idiomas o dialectos re-

gionales, idiomas y dialectos que contribuyen al conjunto de las manifestaciones de la vida española, formando, como declara la Academia, la grandeza de la patria.*

C) MISSATJE AL SENYOR PRESIDENT DEL CONSELL DE MINISTRES

Excmo. Sr.:

La comunicación del Presidente de la Real Academia Española, y las declaraciones a que dió motivo, son claro indicio de que los gobernantes, aun los más ilustres, se mueven casi exclusivamente en el plano de las realidades político-administrativas en que se han formado y que a su vez van creando, sin conocer, o cuando menos sin sentir, otras realidades de la vida española más esenciales y más hondas.

Es un hecho, Excmo. Sr., que la Península Ibérica está distribuida en cuatro grupos lingüísticos: el galaico-portugués, el castellano, el vasco y el catalán. En las cartas geográficas más acreditadas de Europa este hecho está proclamado no por tales o cuales poblaciones interesadas en fundar en él reivindicaciones políticas o administrativas, sino por el voto desinteresado de los hombres técnicos de diferentes naciones. En la costa del Atlántico señalan el dominio de la lengua portuguesa y llaman portugueses a los que la ocupan; en la vertiente del Mediterráneo, desde Salces (Francia) hasta Alicante y Baleares, sitúan otra lengua y califican de catalanes a los que la hablan, sin distinguir entre fronteras de Estado, de región ni de provincia; en torno al golfo de Vizcaya trazan los límites de la lengua y del pueblo vasco; y clasifican las demás regiones como pertenecientes al dominio lingüístico castellano.

. Al hecho geográfico se une, no por ficción caprichosa de un interés político actual, sino por la labor secular de las generaciones precedentes y el testimonio indes-

tructible, objetivo, de las colecciones diplomáticas y de los monumentos literarios, el hecho histórico de una cultura. Esta lengua catalana, común a todas las tierras levantinas, era hablada por los Reyes de Aragón, así como por los de Mallorca y de Sicilia, de la estirpe de Barcelona, que en catalán escribieron las ordenanzas de su casa y de su gobierno, sus crónicas, su correspondencia familiar, política y diplomática. En catalán fueron formuladas las leyes del Consulado de Mar, aplicadas en todo el Mediterráneo, así como las leyes de Tortosa y de Valencia. En catalán deliberaron las Cortes y los Parlamentos de Cataluña y de Valencia, lo propio que las Diputaciones de sus Generalidades. La filosofía, la poesía, la historia, las humanidades, las ciencias naturales, florecieron en esta lengua años antes que en ninguna de las lenguas románicas.

Al lado del hecho geográfico y del hecho histórico, surge el hecho psicológico de la esterilidad que acompaña a los períodos de desnacionalización de todos los pueblos, y de la fecundidad del trabajo intelectual cuando recobran su habla propia. Mientras Cataluña y las demás regiones de lengua catalana tuvieron por lengua de la cultura su lengua natural, su lengua propia, en todos los órdenes hubo producción intelectual más o menos valiosa y abundante. Cuando cesó en esta esfera el comercio con la lengua propia, la esterilidad más absoluta dominó en todos los campos, no solamente de las letras, sino también de las ciencias; habiendo descendido estas regiones de miembro vivo de la república intelectual a provincia muerta, receptora pasiva, inerte, de la cultura ajena. Y, en cambio, ha bastado que los hombres de esta tierra recobraran en cada uno de los órdenes de la actividad cultural el uso de la lengua, para que surgiera un renacimiento, una nueva primavera, fecunda ya en gloriosas realidades y más fecunda aún en óptimas promesas.

Al hecho geográfico, al hecho histórico y al hecho psicológico, por lo que toca al Principado de Cataluña,

que nosotros tenemos el alto honor de representar, se une fuerte, vibrante, independiente de razones de utilidad y de conveniencia, de títulos del pasado y de promesas para el porvenir, el hecho político por excelencia: la voluntad de los ciudadanos, que en el Derecho público moderno es la ley suprema. Cataluña ha proclamado su adhesión espontánea a la lengua catalana, durante cuatro siglos de presión política y cultural para que la abandonase, hablándola siempre, constantemente, en la familia (con una sola excepción, la del pequeño círculo social, en todas partes dado el exotismo, que tiene por órgano las notas de sociedad), en los negocios, en las juntas profesionales, en las reuniones científicas, en las asociaciones particulares, en las Corporaciones oficiales populares; y reconquistando en tenacísima labor, para esta lengua, el dominio escrito, hábilmente ocupado por el castellano, merced primero a la substitución insensible del lenguaje cooficial de toda Europa, del latín, y después a la imposición de la ley, de la oficina y de la escuela, con sus secuelas obligadas, la prensa y el libro; labor de reconquista coronada por el éxito, de tal modo, que hoy es ya nuevamente el catalán la lengua de la cultura, la lengua de la poesía, de la novela, del arte, de la filosofía y de la ciencia, y únicamente alcanzan la consagración de hombres representativos en la conciencia nacional catalana los que en catalán plasman sus creaciones.

Pero, además de este plebiscito popular, espontáneo e inconsciente, se ha manifestado también consciente y reflexiva la voluntad catalana reivindicando para nuestra lengua la plenitud de sus derechos, la igualdad de condición respecto de las demás lenguas españolas, y de un modo especial la oficialidad en toda la vida pública interior de Cataluña, así en los organismos locales populares como en todos los centros y dependencias del Estado situados en el territorio de Cataluña.

Esta voluntad catalana consciente y reflexiva, canalizada y autenticada por los órganos de expresión de la

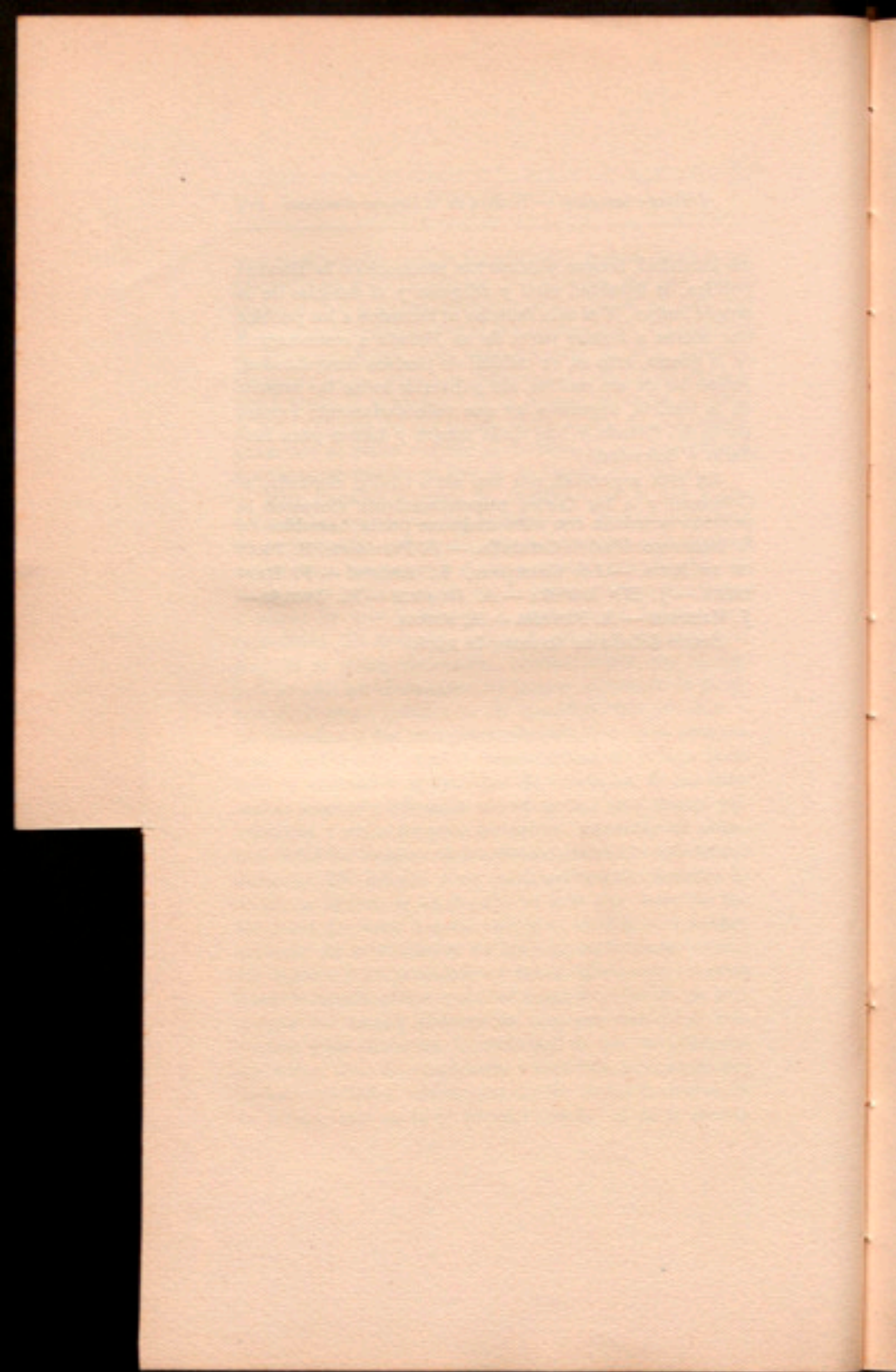
voluntad popular que la Constitución regula, por los representantes parlamentarios de Cataluña, por sus Diputaciones, por sus Corporaciones municipales, ha sido ratificada recientemente por el voto unánime de la Asamblea de Mancomunidad, y en cumplimiento de este acuerdo elevamos a las Cortes y al Gobierno la petición de que sea proclamada la oficialidad de la lengua catalana en toda la vida interior de Cataluña, único modo de que quede garantido el pleno respeto al derecho de los ciudadanos catalanes en cuanto al uso de su idioma se refiere.

Este derecho, Excmo. Sr., fundado, por lo que atañe a Cataluña, en realidades sociales, en hechos históricos de persistencia milenaria, en imperativos psicológicos inexorables, en decretos de la voluntad popular, ha entrado ya a formar parte del Derecho público moderno, y encuentra hoy en Europa el ambiente de la más viva actualidad. En todos los reinos donde hay pluralidad de lenguas se lucha vivamente, ardientemente, por la lengua propia; los ciudadanos no juzgan alcanzada la plenitud de libertad política ni de igualdad civil mientras a los derechos y las libertades proclamados en la primera etapa de los movimientos democráticos no se una también la libertad y la igualdad de condición de las diferentes lenguas nacionales, mientras hay una lengua privilegiada y otras lenguas preteridas, mientras no obtienen todas las lenguas nacionales exactamente los mismos derechos. En Bélgica y en Austria-Hungría, después de violentas luchas, se ha llegado ya a la paz entre las poblaciones que usan lenguas distintas, mediante el reconocimiento de la oficialidad de las lenguas habladas dentro del Estado; y los pensadores y las entidades que en estas horas trascendentales para el mundo civilizado se preocupan del establecimiento de una paz duradera, proclaman, para obtenerla, la necesidad de que las poblaciones todas, sean nacionalidades completas, sean secciones de nacionalidades, enclavadas dentro de las fronteras de un Estado que no es el Estado propio, el de la propia

nacionalidad, tengan plenamente reconocidos la libertad política, la igualdad civil y religiosa y el derecho de la propia lengua. Y si este derecho se reconoce a los pueblos que entran a formar parte de un Estado a consecuencia de la guerra, esto es, en calidad de pueblos conquistados, ¿cómo ha de ser posible, sin subvertir todas las normas de la justicia, negarlo a los que voluntariamente forman parte del Estado y han dado sangre y bienes para fundarlo y defenderlo?

En esta seguridad, por tan altos títulos alentada, al Gobierno y a las Cortes respetuosamente elevamos la petición acordada con voto unánime por la Asamblea de la Mancomunidad de Cataluña. — *El Presidente*, E. PRAT DE LA RIBA. — *Los Consejeros*, I. ARGEMÍ — F. BARTRINA — J. M.ª ESPAÑA — A. GUASCH — M. INGLÉS — J. MESTRES — A. PEREÑA — A. RIERA.

(Sessió del dia 22 de març de 1916.)

ANEXE NÚM. 18

EDIFICIS ESCOLARS

A) REDACCIÓ DELS PROJECTES D'ESCOLES

Acordà el Consell encomanar als senyors Arquitectes D. Antoni de Falguera, D. Adolf Florensa i D. Francisco de P. Nebot, autors respectius dels projectes d'edificis escolars adjudicats en virtut del darrer concurs, la direcció i immediata realització de les obres i la redacció dels projectes de plecs de les condicions de subhasta.

(Sessió del dia 2 de desembre de 1915.)

B) INFORME DE L'ARQUITECTE D. ADOLF FLORENSA REFERENT A L'ACORD ANTERIOR

«EXCM. SENYOR:

«Per donar compliment a un acord del Consell Permanent de la Mancomunitat de Catalunya, va començar, el que subscriu els treballs, per formular les condicions de subhasta dels projectes d'edificis escolars nombres 1 i 2, dels quals és autor.

«La naturalesa d'aquests projectes, que es van fer sense una destinació determinada dintre Catalunya, feia indispensable, per a fer-ne possible l'adaptació local una previa i detinguda visita de reconeixement als pobles on s'han de construir. Són aquests, segons la

designació feta pel Consell, Masó (Camp de Tarragona) per al projecte nombre 1, i Torms (Garrigues), per al nombre 2. Així doncs, el que subscriu, malgrat les dificultats que presentava el viatge, amb motiu de la mala estació i poques comunicacions, es traslladà immediatament als llocs esmentats. Entre les observacions recollides, creu que n'hi ha alguna prou interessant perquè el Consell en tingui esment abans de portar més endavant els treballs.

«Abans que res, ha de fer constar aquí el seu agraïment per les atencions de tota mena rebudes en ambdós pobles, tant de les Autoritats com dels particulars, al fons de les quals es veia un pregón sentiment de gratitud envers la Mancomunitat i una íntima convicció de la importància essencial del problema del modern ensenyament.

«En quant al terreny i demés ofertes, Torms, que va ésser el primer poble visitat, ofereix 600 metres quadrats d'extensió, que s'havíen acordat adquirir d'una finca de relativa extensió situada prop del poble, deixant a la decisió de l'Arquitecte l'elecció definitiva de l'emplaçament i la forma del solar. Degut a aquesta circumstància, es va poder fixar un rectangle de 20 metres per 30, donant a un carrer que l'Ajuntament, atenent a indicacions del subscrit, acordà eixamplar a 8 metres de 4'50 que en tenia, i a un camí de 5 metres. Aquest terreny, elevat, gaudint d'una extensa vista, permetrà col·locar magníficament l'edifici escolar, orientant al migdia el porxo cobert, i quasi al nord les finestres que han de donar llum a la classe.

«Els materials oferts són pedra picada i per mamposteria, bigues de fusta i teula procedents d'un molí construït fa trenta o quaranta anys. Tot aquest material és prou bo, i dintre, cada classe, serà suficient per a tot l'edifici nou. Per a poder fer aquest aprofitament, caldria modificar el projecte, respectant la seva disposició, puix s'havia suposat que es construiria pels procediments

usuals al Pla de Barcelona. Aquesta adaptació, que, naturalment, ja es va preveure al fer el projecte, no modificarà en res les seves condicions, i espera el subscrit que el Consell donarà autorització per a fer-la.

«En quan a Masó, on s'ha de construir l'edifici escolar nombre 1, el terreny ofert també té molt bones condicions, donant front a la carretera i al carrer que, per acord de l'Ajuntament, es dirà, d'aquí endavant «de la Mancomunitat». L'adaptació que s'ha de fer al projecte a causa dels materials i mètodes de construcció no el modifica en res, puix es redueix a fer les parets de mamposteria en lloc de tapia, com s'havia suposat.

«Però hi ha una circumstància sobre la qual creiem que el Consell haurà de fixar la norma a seguir. Els representants del poble van demanar que, al construir l'edifici, es fes per a 60 alumnes almenys, per ésser aquests els que hi ha al poble. Això, en primer lloc, suposa una modificació tan essencial al projecte (fet actualment per a 33 alumnes), que quasi constituiria un tipus diferent del que la Mancomunitat vol assajar. A més, en l'expedient de la sol·licitud del poble de Masó figura un certificat del cens escolar fet pel Secretari de l'Ajuntament i Junta local ensenyament primari, que fixa el nombre d'alumnes en 30. Com que és una qüestió que resulta important dintre la reduïda extensió del projecte, no havem volgut passar endavant sense que el Consell Permanent en tingués coneixement i decidís ço que més convingui.

«Aquests, són, Excm. Senyor, els resultats de l'estudi fet sobre les localitats on s'han de construir els edificis en qüestió. Així que el Consell s'hagi dignat pendre les resolucions que tenim l'honor de demanar-li, la tasca de preparar les subhastes i l'execució dels projectes seràn portades ràpidament a cap.

«Barcelona, 23 de desembre de 1915. — Adolf Florensa, Arquitecte.»

C) REALITZACIÓ DE LES OBRES

La Presidència manifestà que, pel mestre de Sentmanat, tenia informes que no són 84, sinó 200, els alumnes d'aquella localitat als quals afecta l'acord del tipus d'edifici escolar adjudicat a la població, pel qual motiu s'imposa, tant de Sentmanat com de Masó, una revisió de l'expedient per a l'adjudicació dels edificis que els foren concedits, encomanant-se el dit estudi als Consellers Srs. Argemí i Pereña, i avisant-se mentrestant els pobles esmentats perquè aclareixin la contradicció existent entre les certificacions que acompanyaren, les demandes respectives i les dades posteriorment obtingudes; o, en tot cas, si no existeix en realitat contradicció, perquè precisin el cens escolar de manera que no doni lloc a dubtes ni confusions.

(Sessió del dia 29 de desembre de 1915.)

Acord fou pres d'encomanar a l'Arquitecte senyor Florensa, autor del projecte d'edifici escolar nombre 1, concedit al poble de Masó (Tarragona) en virtut del concurs darrerament celebrat, la redacció del plec de condicions per a la immediata realització de les obres de construcció del dit edifici.

(Sessió del dia 3 de febrer de 1916.)

D) SUBHASTA DE LES OBRES PERA LA CONSTRUCCIÓ
DELS EDIFICIS ESCOLARS

Acord fou pres de procedir a la subhasta per a adjudicar la construcció dels edificis escolars, projectes nombres 1 i 2, que en son dia es van concedir als pobles de Masó (provincia de Tarragona) i Torms, (provincia de Lleida), respectivament, de conformitat amb allò que disposen els textos legals aplicables a aquests afers; aprovant-se, a aquest efecte, els plecs de condicions que hauràn de regir les esmentades subhastes.

(Sessió del dia 2 de març de 1916.)

Aprovà le Consell el plec de condicions per a la subhasta de les obres de l'edifici escolar concedit en virtut de concurs a la població de Palau-Sabardera, acordant-se anunciar immediatament la dita subhasta.

(Sessió del dia 16 de març de 1916.)

E) NOU CONCURS ENTRE ELS POBLES DE LA PROVINCIA
DE BARCELONA

Fou comunicat al Consell l'ofici de l'Alcaldia de Sentmenat renunciant la concessió de l'edifici escolar model nombre 3, que fou adjudicat a aquella població en virtut de concurs, per considerar el dit tipus insuficient per a les necessitats pedagògiques de la localitat. Acceptada pel Consell la renúncia del Municipi de Sentmenat als drets de construcció del referit tipus d'edifici escolar, acord fou pres d'anunciar un nou concurs del propi tipus entre els pobles de la província de Barcelona.

(Sessió del dia 26 de febrer de 1916.)

Havent estat presentada per l'Ajuntament de Sentmenat, i acceptada pel Consell, per falta d'adaptació del projecte a les necessitats d'aquella localitat, la renúncia de la concessió de l'edifici escolar model nombre 3, que fou adjudicat a aquella població en virtut del corresponent concurs, el Consell Permanent, en reunió celebrada el dia 26 del prop-passat gener, acordà anunciar un nou concurs per a la construcció del propi tipus nombre 3, recomanat pel Consell de Pedagogia, entre els pobles de la província de Barcelona, sempre que hi hagi sol·licitants en condicions; encarregant la pedagogia, decoració i mobiliari al referit Consell de Pedagogia, i la direcció de les obres a l'autor del projecte.

Descripció del projecte nombre 3

Arquitecte D. Antoni de Faliguera. — Escola amb planta baixa, de dues aules de 42 alumnes cada una, conforme al mètode Montessori, sala de treballs manuals, vestíbul, sala de professors, lavabos, i dos water-closets, reformant els quals podria l'edifici servir també per a escola de nenes i escola de nens. El seu preu, de pessetes 24,949'15, fa, amb el 14 per 100 adicional, un pressupost de contracta de 28,622'03 pessetes, i, afegint-li el 10 per 100 convencional de moblatge, dona un cost total de pessetes 31,484'23.

BASES DEL CONCURS

1.ª Essent l'edifici que ara es proposa construir la Mancomunitat de Catalunya per a pobles de dos metres i un cens de 42 nois i 42 noies, de sis a dotze anys, o barris on visquin 84 alumnes del mateix sexe, únicament es poden admetre a concurs els Municipis que reuneixin alguna de les dues condicions expressades, procurant cada sol·licitant indicar quina de les dues variacions, dintre el mateix model, creu més convenient a les circumstancies de la localitat.

2.ª És condició indispensable la cessió gratuïta dels terrenys, en punt ben sà, en els afores i immediat al nucli de població, lluny de femers, corrals, cementiris i llocs els aires mefítics dels quals perjudiquin la salut dels escolars, i d'una extensió mínima de 700 metres quadrats, d'un nivell pla o lleugerament pendent. Al compromís obligat de cedir el solar, les dimensions i emplaçament del qual cal descriure, cada Municipi oferirà l'altra ajuda que pugui oferir: pecuniària de quantitat fixa o de determinat tant per 100 de la construcció, materials, jornals, etc.

3.ª Els Municipis sol·licitants hauràn d'acreditar

que estan al corrent de pagament del contingent exigible per la Diputació.

4.ª Els sol·licitants descriuràn també les condicions de l'escola actual, si la posseeixen, certificant al mateix temps el cens escolar, nombre de nois i noies de sis a dotze anys, període d'ensenyament obligatori, comptant els matriculats actualment a les escoles i els que per qualsevol causa no hi assisteixin.

5.ª El Consell Permanent es reserva el dret d'acordar la construcció del model indicat d'escola, segons cregui més favorable als supremes interessos de l'ensenyament, podent al dit efecte assessorar-se de quantes circumstàncies concorrin per al major bé i profit de l'obra educativa a què l'edifici es dedica.

6.ª Les instàncies, detallades de conformitat a les Bases transcrites, hauràn d'ésser adreçades pels Alcaldes al President de la Mancomunitat de Catalunya per tot el dia 14 d'abril vinent, a vuit hores del vespre.

Barcelona, 14 de febrer de 1916.

Acordà el Consell encomanar a la Secció de Governació l'informe de les instàncies i ofertes presentades al concurs per a l'adjudicació d'un edifici escolar a la província de Barcelona, la qual, per renúncia de la població designada en el concurs anterior, quedà sense l'edifici adjudicat en el referit concurs general, que correspon al tipus nombre 3 dels quatre tipus d'escola objecte d'aquell concurs.

(Sessió del dia 18 d'abril de 1916.)

De conformitat amb el dictamen de la Secció de Governació, resolgué el Consell adjudicar al Municipi de Sant Llorens Savall, de la província de Barcelona, el projecte d'edifici escolar model n.º 3, acceptant les ofertes del referit Municipi i encarregant la Direcció de les obres a l'autor del projecte D. Antoni de Falguera, junt amb la redacció del plec de condicions que ha de regir

en la corresponent subasta, que s'acordà convocar dintre els termes legals.

(Sessió del dia 25 d'abril de 1916.)

ANEXE NÚM. 19

PARTICIPACIÓ AL CURS MONTESSORI

Acordà el Consell contribuir a l'eficàcia i fecunditat del curs internacional Montessori que, a càrrec de la doctora Maria Montessori, es celebrarà a Barcelona des del 15 de febrer al 15 de maig pròxims, oferint la matrícula al dit curs a quatre mestres oficials de cada una de les províncies catalanes, la designació dels quals serà interessada per les Corporacions professionals de les respectives capitals; i quatre matrícules més a professors particulars de Catalunya.

(Sessió del dia 12 de gener de 1916.)

Acordà el Consell concedir un termini, que finirà el dia 31 de gener, per a la petició de les quatre matrícules al Curs Montessori, ofertes, entre altres, a quatre professors particulars de Catalunya, els quals podran dirigir les sol·licituts llurs a la Secretarà del Consell Permanent, acompanyant-les de la relació de mèrits i treballs que creguin oportuns.

(Sessió del dia 19 de gener de 1916.)

Estudià el Consell les instàncies presentades al concurs per a l'adjudicació de quatre matrícules al curs Montessori ofertes a quatre mestres particulars de Catalunya. Ateses les dites instàncies, i hagut esment de les

respectives relacions de mèrits que les acompanyen, resolgué el Consell la concessió d'una matrícula a cada una de les províncies catalanes, en la següent forma: D.ª Julita Farnés, de Barcelona; D.ª Mercè Cristany i Català, de Girona; D.ª Victorina Vila de Godàs, de Lleida, i D.ª Maria Josefa Potau, de Tarragona.

De conformitat amb els informes-proposta de les Associacions provincials de mestres oficials de Girona i Barcelona, acordà el Consell la concessió de les quatre matrícules al curs Montessori ofertes, respectivament, a quatre mestres oficials de les dites províncies, en la forma següent: de la província de Girona, a D.ª Adela Trayter i Colls, de La Bisbal; D.ª Francisca Colomer i Brugué, de Girona; D.ª Maria Pérez, de Cadaqués, i D.ª Agna Rubiés i Monjonell, de Girona; i, de la província de Barcelona, a D.ª Maria Baldó, de Barcelona; D.ª Carme Ambrós, de Badalona; D.ª Josefa Vila, de Manresa, i D.ª Magdalena Rosell, de Terrassa. I disposà el Consell que fos comunicat d'aquesta guisa a la Secretaria del Curs Montessori i a les Associacions provincials de Girona i Barcelona que han fet les propostes, perquè comuniquin a les interessades llur designació.

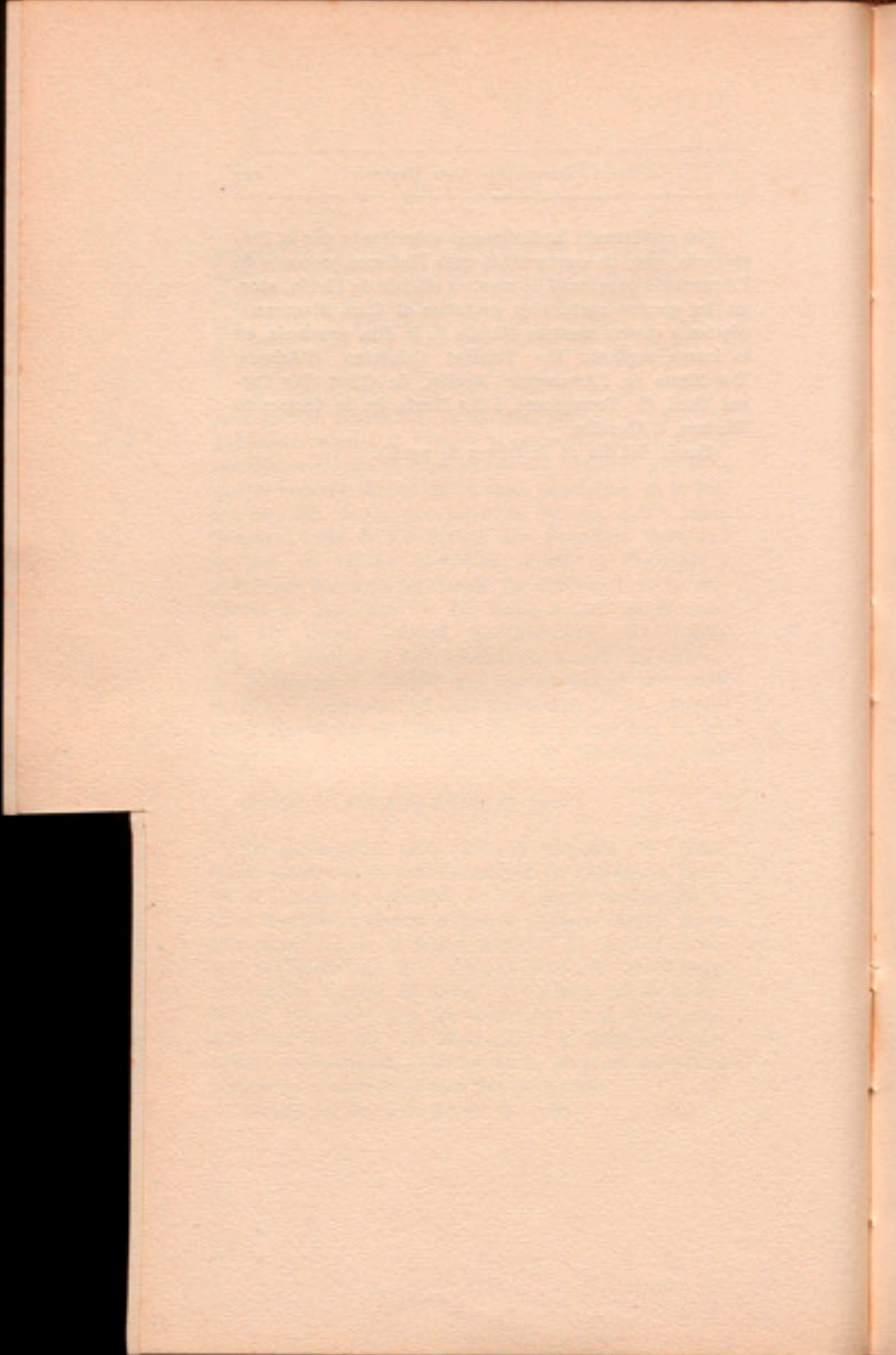
(Sessió del dia 3 de febrer de 1916.)

De conformitat amb l'informe-proposta de l'Associació provincial de mestres oficials de Tarragona, acordà el Consell la concessió de les quatre matrícules al Curs Montessori ofertes a quatre mestres oficials de la dita província, en la forma següent: D. Antoni Ardèvol, d'Ulldemolins; D.ª Agna Perona, de Masllorens; D.ª Angela Espina, de Reus, i D.ª Josefa Gil, de Montblanch, (disposant que fos comunicat d'aquesta guisa a la Secretaria del Curs Montessori i a l'Associació provincial de Tarragona, que ha fet la proposta perquè es comuniqui a les interessades llur designació.

(Sessió del dia 9 de febrer de 1916.)

Fou confirmada la designació autoritzada per la Presidència, que, de conformitat amb l'informe-proposta de l'Associació provincial de mestres oficials de Lleida, otorgà les quatre matrícules gratuïtes al Curs Montessori ofertes a quatre mestres oficials de la dita província, en la forma següent: D.ª Trinitat Colomina, d'Arbeca; D.ª Maria de l'Assumpció Rodón, de Olius; D.ª Carme Ordi, de Torregrossa, i D.ª Maria de la Concepció Mestres, d'Alguaire.

(Sessió del dia 16 de febrer de 1916.)

ANEXE NÚM. 20

BIBLIOTEQUES POPULARS

A) CONCURS PER A L'ADJUDICACIÓ DE BIBLIOTEQUES

Foren comunicades al Consell les sol·licituts presentades al concurs obert entrel ocalitats de Catalunya per a l'establiment de Biblioteques populars, acordant-se excloure, per no avenir-se amb les condicions fixades en les Bases corresponents, les peticions de Berga i Manresa, i passar les sis instancies restants, junt amb les respectives ofertes, al Consell d'Investigació Pedagògica, perquè, amb subjecció a la segona de les Bases del referit concurs, informi raonadament sobre les esmentades sol·licituts des del doble punt de vista de l'acceptació de cada una d'elles i de la gradació de llur importància. Les dites sis instancies pertanyen als Municipis d'Olot, Sitges, Sant Hilari Sacalm, Sallent, Valls i Sabadell.

(Sessió del dia 18 de novembre de 1915.)

B) ACORD D'ADJUDICACIÓ DE BIBLIOTEQUES

De conformitat amb l'informe del Consell d'Investigació Pedagògica referent a les sol·licituts presentades al concurs per a l'instauració de Biblioteques populars, i atès el parer dels Consellers Srs. Argemí, Pereña i Riera, constituïts en Ponència per a dictaminar-lo, acordà

el Consell adjudicar les Biblioteques objecte del concurs a les següents poblacions i en la forma que es detalla: a Sallent una Biblioteca de segon grau, a Sabadell una de primer grau, a Olot una de primer grau, i a Valls una altra de primer grau; dolent-se de no poder augmentar el nombre d'adjudicacions amb la repetició del segon grau a Sitges, i de no poder adjudicar el tipus de Biblioteca de tercer grau per no estar l'única població peticionaria (Sant Hilari) dintre les Bases del concurs.

(Sessió del dia 23 de desembre de 1915.)

ANEXE NÚM. 21

INFORME DEL CONSELL D'INVESTIGACIÓ PEDAGÒGICA
SOBRE LES SOL·LICITUTS PER A LA INSTAURACIÓ DE
BIBLIOTEQUES POPULARS

L'encàrrec de la Mancomunitat de Catalunya al Consell d'Investigació Pedagògica és complex. L'examen de les peticions de Biblioteques populars procedents de localitats de Catalunya ha d'ésser realitzat per aquest Consell des del doble punt de vista d'acceptació de cada sol·licitut i de la gradació de la seva importància.

Aquesta tasca, emperò, ha vingut simplificada pel fet que el Consell de la Mancomunitat ha curat ja de fer qualificar per son Servei administratiu algunes de les peticions que no s'ajustaven a les Bases del concurs oportunitament publicades. En aquest cas s'han trobat les peticions procedents dels Municipis de Manresa i Berga; havent-se, en virtut d'això, passat únicament al Consell les sol·licituts procedents de les sis localitats següents: Sant Hilari Sacalm, Olot, Valls, Sallent, Sitges i Sabadell. De cada una d'aquestes localitats la petició procedeix de la Corporació Municipal.

Amb tot, és dubtós fixar si la petició procedent de Sant Hilari Sacalm es troba dins es condicions anunciades. La setena base del concurs preceptua que, essent els ofertors els Municipis, llurs oferiments hauràn d'estar aprovats en sessió i per la Junta de Vocals

Associats. Ara bé: la comunicació que procedeix de l'Ajuntament de Sant Hilari Sacalm figura en l'expedient. Anuncia estar convocada per al 21 d'octubre la Junta de Vocals Associats que ha d'aprovar la proposició d'instauració de Biblioteca popular, ja aprovada en sessió municipal. Però en l'expedient no figura cap ulterior comunicació de l'Ajuntament de Sant Hilari, cosa que pot deixar el dubte sobre si la proposició ha rebut abans del dia 30 d'octubre la corresponent sanció exigida per la base setena del concurs.

Les restants cinc peticions es distribueixen segons el grau de Biblioteca demanat, de la següent manera:

Sol·licitud de Biblioteques de primer grau: Sabadell, Olot, Valls.

Sol·licitud de Biblioteques de segon grau: Sallent, Sitges.

Totes elles són, no únicament acceptables, sinó dignes de particular lloança, havent algunes millorat sensiblement el mínimum de condicions exigít per la Mancomunitat.

Des d'aquest punt de vista de la gradació en aquest millorament (i prescindint de moment de la consideració apuntada per acord de la Mancomunitat que en quant fos possible fóra preferida una selecció que permetés distribuir les quatre Biblioteques d'instauració acordades per a l'any pròxim entre les quatre províncies i entre els tres graus), la gradació quantitativa entre les diferents sol·licituts sembla que es pot establir així:

1.ª Sol·licitud del Municipi de Sallent. Ofereix terreny; instal·lació i servei d'aigua, llum, etc.; 500 pessetes de subvenció anual (és a dir que per una Biblioteca de segon grau ofereixen una subvenció de primer grau, resultant el mínimum millorat en un 66 per 100), a més, ofereix ingressar en la nova institució que es creí els fons procedents d'una actual Biblioteca Sallentina composta actualment de 1,338 volums.

2.ª Sol·licitud del Municipi de Sabadell. Ofereix

terreny; instal·lació i servei d'aigua, llum, etc.; 750 pessetes de subvenció anual (és a dir que el mínim és millorat en un 50 per 100).

3.ª Sol·licitud del Municipi d'Olot. Ofereix terreny; instal·lació i servei d'aigua, llum, etc.; 600 pessetes de subvenció anual (és a dir, que el mínim és millorat en un 10 per 100). El terreny ofert per aquest poble ha estat, sembla, promès per aquest objecte pel patrici Sr. Malagrida, i forma part d'un bell eixample de la població, permetent concedir a l'edifici que la Mancomunitat hi instal·li, un bon esplai, voltar-lo de jardins, etc.

4.ª Sol·licitud del Municipi de Valls. Ofereix terreny; instal·lació i servei d'aigua, llum, etc.; 600 pessetes de subvenció anual (10 per 100 de millora).

5.ª Sol·licitud del Municipi de Sitges. Ofereix el mínim de condicions exigides. A més ofereix l'exempció dels arbitris municipals sobre modificacions, entroncaments i clavegueres, i altres. (Aquesta exempció creiem que també s'ha de considerar com oferta en les sol·licituts anteriors.)

Això des del punt de vista exclusiu de la gradació quantativa. Des del punt de vista moral, creiem que cal tenir en compte principalment el bell esclat d'opinió entusiàstica que s'ha produït a la ciutat de Sabadell i a la vila d'Olot, en les quals tots els nuclis importants de vida corporativa s'han unit en un moviment unànim per demanar de llurs Municipis la correspondència a l'oferiment de la Mancomunitat. A Olot els sol·licitadors han estat totes les societats, sense excepció, de la vila; i l'interès d'informació i de gestió, abans i després de la petició oficial, s'ha manifestat molt vivísim. També s'ha manifestat molt intens a Sallent, per part, sobretot, del benemèrit Ajuntament d'aquesta localitat, el qual, apart d'haver ja demostrat un real i antic interès en la forma de tenir ja instal·lada una Biblioteca anterior, ha multiplicat després les seves gestions; personant-se repetidament a Barcelona els seus dignes Alcalde i Secre-

tari a fi de cridar l'atenció a favor del seu noble propòsit al Consell d'Investigació Pedagògica i a l'Obra de Biblioteca Popular.

En quant a la previsió del profit futur de les respectives instauracions, creiem que totes les sol·licituts compreses en la llista anterior mereixen gran interès. Totes són de localitats on hi ha forts nuclis de població, han demostrat sovint, en altres manifestacions, amor decidit a la cultura i a la lectura. Sallent, que potser, demogràficament, es menys considerable, ha subratllat en canvi la utilitat, i àdhuc la necessitat, d'una Biblioteca en el lloc, creant ja anteriorment l'orgue adequat a aquesta necessitat.

També sembla digne de tenir-se present a favor de Sitges el fet de comptar ja aquesta vila amb institucions de caràcter artístic que atrauen l'atenció d'excursionistes i turistes i han inclòs el nom d'aquesta bella vila en el llibre d'or de la cultura. La bella propietat *Marycel*, el Museu del Cau Ferrat, farien útil companyia a un alberg com la Biblioteca; i una instauració en lloc tan visitat i de bon record com la vila de Sitges indubtablement faria molt coneguda i celebrada la instauració allà d'una Biblioteca particular, contribuint així al fi útil de la difusió de la idea i de l'emulació per a col·laborar-hi.

A favor de Valls es pot al·legar que aquesta població és l'única de la província de Tarragona que ha acudit a concurs, repartint-se les demés peticions entre Barcelona i Girona.

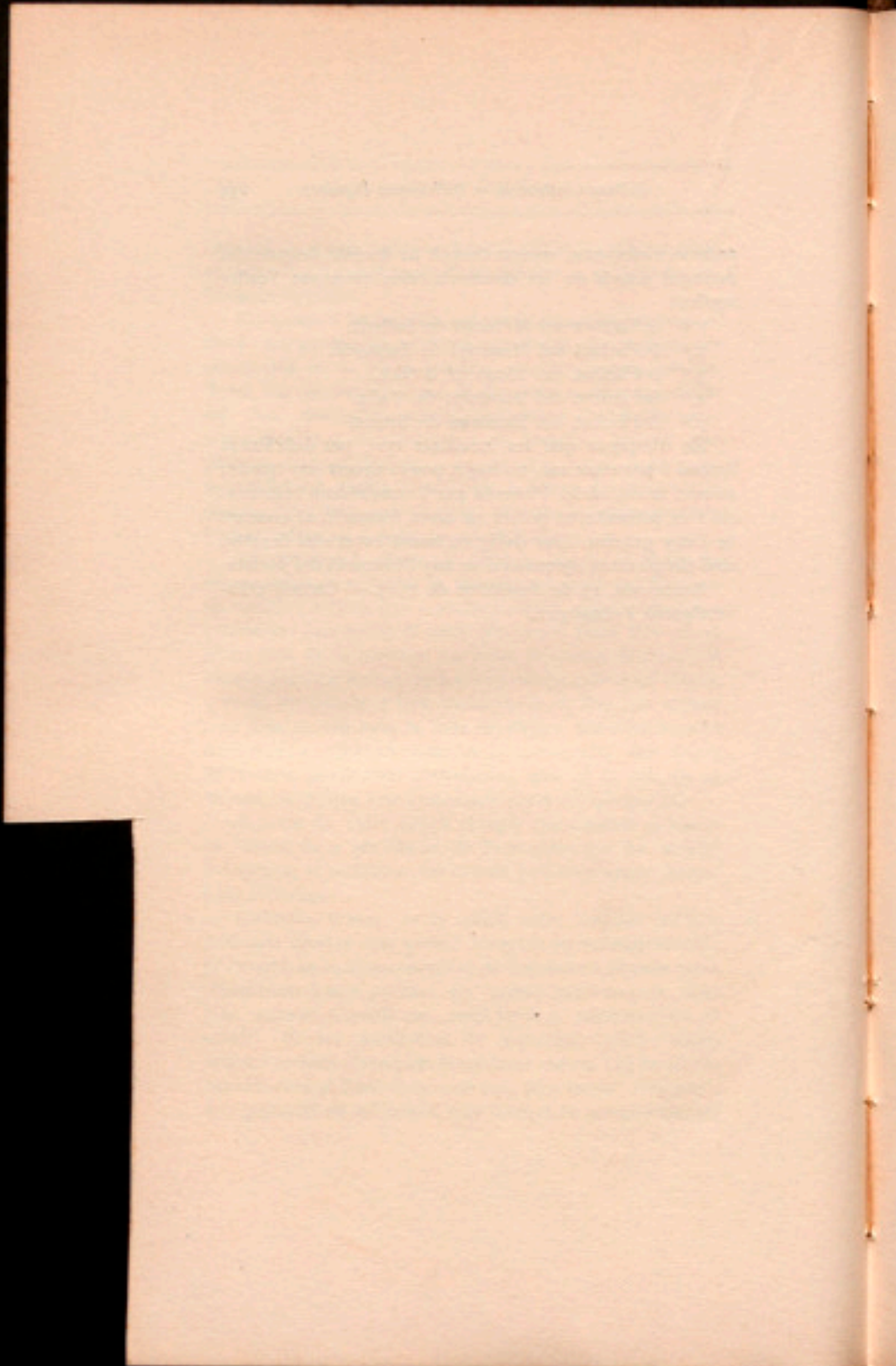
L'elecció, doncs, es fa difícil entre les cinc sol·licituts que sembla que poden acceptar-se definitivament. Si l'acord de la Mancomunitat de Catalunya hagués estat d'instaurar l'any pròxim, no quatre Biblioteques, sinó cinc, aquest Consell no vacil·laría a informar en el sentit que les sol·licituts de Sabadell, Olot, Valls, Sitges i Sallent mereixien totes ésser ateses. Col·locada la qüestió dins el límit de ço que està preceptuat, i forçats a una gradació de sol·licitut, que tingués en compte tots els

anterior elements, aquest Consell ha decidit, després del detingut estudi de les circumstàncies, proposar l'ordre següent:

- 1.ª Sol·licitud del Municipi de Sallent.
- 2.ª Sol·licitud del Municipi de Sabadell.
- 3.ª Sol·licitud del Municipi d'Olot.
- 4.ª Sol·licitud del Municipi de Valls.
- 5.ª Sol·licitud del Municipi de Sitges.

És d'esperar que les localitats que, per deficiència formal o per altra raó, no hagin pogut aquest any quedar ateses, mantindran l'interès per l'ennoblidora instauració i es presentaran potser en nova formació al concurs de l'any pròxim. L'ur desig no haurà estat així desatès, sinó simplement ajornada d'un any l'execució del mateix.

Barcelona, 15 de desembre de 1915. — Consell d'Investigació Pedagògica.

ANEXE NUM. 22

ESTUDIS AGRÍCOLES — CURSETS D'AGRICULTURA PRÀCTICA — ESTUDIS DE RAMADERIA CATALANA.

Acordà el Consell passar a informe de la Federació Agrícola Catalano-Balear i de la Unió de Vinyaters la proposició referent al foment de Cooperatives agrícoles de producció, presentada a l'Assamblea pels Diputats D. Joàn Parellada, D. Carles Jordà, D. Joàn Barata, D. Antoni Jansana i D. Feliu Pàges; designant-se una Ponència dels Consellers Srs. Mestres i Pereña perquè, vistos els referits informes, presentin al Consell l'oportú projecte d'acord.
(Sessió del dia 13 de gener de 1916.)

Acordà el Consell passar a informe de la Direcció de l'Escola Superior d'Agricultura de Barcelona la petició de l'Alcaldia de la Junquera sol·licitant una subvenció per a un curs de Viticultura i Enologia; accedint el Consell, en cas que el dit informe sigui favorable, que el personal de la referida Escola s'encarregui del dit curs i contribuint amb la quantitat de 500 pessetes a les despeses de la seva organització.

(Sessió del dia 19 de gener de 1916.)

Atès l'informe de l'Escola Superior d'Agricultura de Barcelona, acordà el Consell l'organització d'un curs de Ramaderia i Indústries derivades en el poble de Linyola, i altres cursos de Viticultura i Enologia en les pobla-

cions de Mollerusa, Barberà i La Junquera; deixant per a una altra sessió l'estudi i fixació de la subvenció als dits cursos i el nomenament de professors.

(Sessió del dia 10 de febrer de 1916.)

Es prengué grat esment del manuscrit del Sr. Rossell i Vilà en el qual es fa l'estudi de la ramaderia de la Vall d'Aràn, Conques del Noguera-Pallaresa, Noguera-Ribagorça, vora esquerra del Cinca, Cardoner i Llobregat, emprès per comanda de la Mancomunitat.

(Sessió del dia 10 de febrer de 1916.)

Encomanar al Director de l'Escola Superior d'Agricultura de Barcelona l'estudi d'un pla general d'acció de la Mancomunitat per a fomentar l'agricultura catalana, en especial per medi de l'establiment de camps d'experimentació.

(Sessió del dia 16 de febrer de 1916.)

S'acordà subvencionar amb la quantitat de 750 pessetes el curs de Ramaderia i Industries derivades que tindrà lloc a Linyola els dies 23 de març al 3 d'abril, amb igual quantitat el de Viticultura i Enologia que es verificarà amb la mateixa data a Mollerusa, i amb la quantitat de 500 pessetes els cursos de Viticultura que, a l'igual que els anteriors, s'organitzen, sota el patronatge de l'Escola Superior d'Agricultura de Barcelona, a Barberà i La Junquera.

(Sessió del dia 16 de febrer de 1916.)

S'acordà concedir una subvenció de 1,000 pessetes a la Comissió executiva del Congrés Agrícola que, organitzat per la Federació Agrícola Catalano-Balear, ha de tenir lloc a Santa Coloma de Farnés.

(Sessió del dia 9 de març de 1916.)

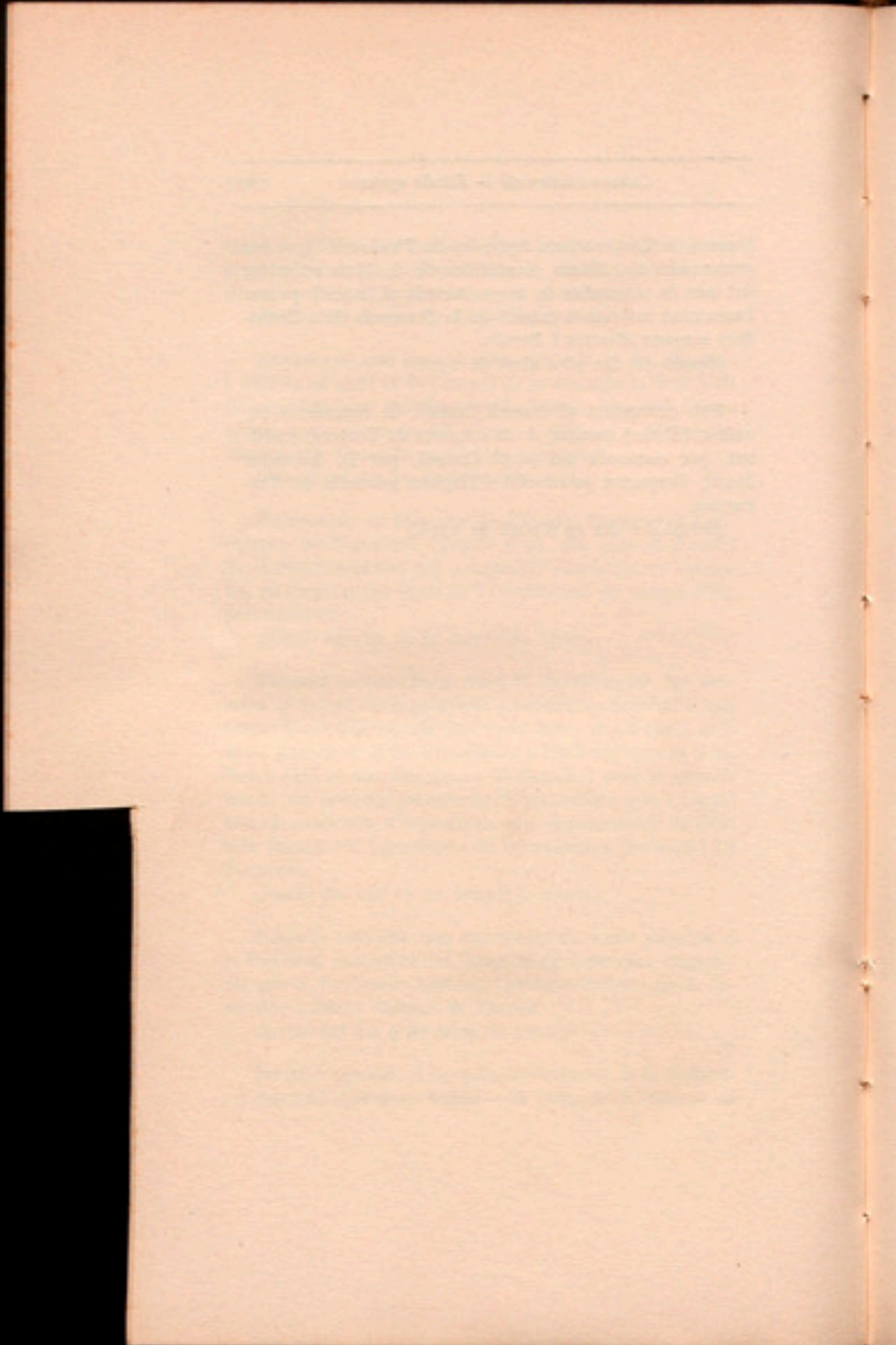
Prengué esment, el Consell, de l'informe de la Federació Agrícola Catalano-Balear a la proposició referent al

foment de Cooperatives Agrícoles de Producció que fou presentada a l'última Assamblea de la Mancomunitat del mes de novembre de 1915. Acordà el Consell passar l'esmentat informe a estudi de la Ponència dels Consellers senyors Mestres i Pereña.

(Sessió del dia 18 d'abril de 1916.)

Fou comunicat al Consell l'estudi de ramaderia cavallar, cabria i vacuna, de la comarca de Tortosa, realitzat, per comanda del propi Consell, per D. Salvador Martí, Inspector provincial d'Higiene pecuària de Tarragona.

(Sessió del dia 19 d'abril de 1916.)

ANEXE NÚM. 23

INFORME DEL SENYOR ENGINYER DIRECTOR DE L'ESCOLA SUPERIOR D'AGRICULTURA DE BARCELONA REFERENT ALS MEDIS DE MILLORAMENT DE L'AGRICULTURA DE CATALUNYA

És feixuga tasca l'honrós encàrrec fel pet Consell Permanent de la Mancomunitat de Catalunya al que subscriu, demanant-li un informe sobre *Medis de millorament de l'agricultura de Catalunya*. Feixuga tasca i difícil de fer. Espera confiadament el firmant que la bona voluntat i l'amor a la nostra agricultura li seràn tinguts en compte per a disculpar-li les deficiències que hi pugni haver en un treball de tanta importància.

No crec necessari demostrar la necessitat de millorar la nostra agricultura: a cada moment, per Espanya, se sent parlar de la nostra indústria i del nostre comerç, i poques vegades es parla de la nostra agricultura. I no serà pas per ésser de poca importància, ni perquè el desenrotllament que hagi obtingut sigui fàcil i poc costós. Lluny d'això, la nostra agricultura representa una immensa riquesa: els nostres agricultors, en una i altra part de Catalunya, escalen les muntanyes, fent-hi viure plantes sostingudes per margenades en conreus antieconòmics; tot això ben representatiu de la tenacitat i de l'amor a la terra d'un poble; treball de formigues revelador d'un immens amor al país en què viuen.

Mes en els nostres temps no n'hi ha prou amb treballar, no basta estimar la terra: avui cal fer donar a l'agricultura el seu màxim rendiment, i, per dissort, encara que més avançada que en altres regions espanyoles, la

nostra agricultura deixa molt que desitjar. Aquest és el motiu del poc valor que s'hi dóna; aquesta és la causa determinant del poc cas que se sol fer de les seves més justes peticions.

L'agricultura de Catalunya s'ha de considerar sota diversos aspectes. Si per un moment un pensa en les immenses planes lleidatanes i les compara amb l'Empordà o el Penadès; si posa en contrast les propietats de mils hectàries que formen les primeres amb les propietats d'algun centenar solament, i encara subarrendades a dotzenes d'arrendataris, es veu clara la complexitat del problema de millorar la nostra agricultura i dels diversos mitjans que s'han d'esmerçar en cada comarca.

El problema abraça des de la gran finca explotada racionalment per grans companyies fins al modest arrendatari, parcer o masover, factor importantíssim de la nostra agricultura, i que en la majoria dels casos es veu sol; sense cap element de cultura, i impossibilitat quasi sempre de perfeccionar son treball. Per dissort, existeixen gran nombre de propietaris poc aimants de la vida al camp, nombrosos terratinents a qui sentireu dir que l'agricultura no dóna més que per arrendament; agricultors que ho són de nom o de casualitat, que podrien o haurien de donar la pauta de les millores agrícoles i solen, al revés, ésser una rêmora, puix en molts casos ni fan ni deixen fer. Per aquest motiu, tota obra destinada a millorar la nostra agricultura s'ha d'adreçar a uns i altres, des del més gran propietari al més humil masover, car de tots depèn la prosperitat i la riquesa agrícola de Catalunya.

El nostre pla agafa els punts següents:

1.ª Ampliació de l'actual Escola Superior d'Agricultura, convertint-la en una veritable Facultat d'Agricultura.

2.ª Creació, dins l'Escola Superior d'Agricultura, d'una Escola semblant a l'Elemental del Treball, els estudis de la qual fossin d'uns dos anys de durada, eminent-

ment pràctics i destibats als fills de propietaris que, sense voler exercir la carrera, necessiten tenir coneixements suficients per a explotar racionalment llurs finques, i també als fills dels grans arrendataris, majordoms, etc., que cada dia són més escassos i més necessaris.

3.º Ampliació i especialització dels Cursos breus de Vulgarització agrícola, fent-los extensius a totes les comarques, i accentuant cada dia més llur caràcter eminentment pràctic.

4.º Establiment de Camps experimentals pràctics en les diferents comarques i en els diversos conreus, sempre especialitzant-los i procurant que siguin ràpida i fidel aplicació de les ensenyaments donats en els Cursos.

5.º Creació de l'ensenyament agrícola elemental, començant, com és lògic, per ensenyar als mestres i mestresses ço que després hauràn d'ensenyar a les noves generacions.

6.º Publicacions de caràcter agrícola, des de les més enlairades, que es podrien donar com una branca de la Secció de Ciències de l'Institut d'Estudis Catalans, fins a les d'aplicació i vulgarització de coneixements agrícoles, tan necessaries per al gros públic.

7.º Organització d'una sèrie de Concursos anuals sobre Maquinaria agrícola, Bestiar, Indústries agrícoles, etcètera, que s'haurien de celebrar cada any en una província diferent, i que contribuirien ràpidament i poderosament a la renovació i al perfeccionament del nostre règim agrícola.

8.º Creació d'un Servei tècnic de Millores agrícoles, així com d'un altre Servei tècnic d'Hidràulica agrícola, destinats a fomentar i ajudar totes aquelles obres que, essent d'interès particular, tenen per altra part aspectes generals d'interès públic que justifiquin un apoi. En són exemples vivents les Cooperatives de producció o transformació, els petits i grans estanys, l'endiguament de rius o rieres, l'aprofitament riberenc i de muntanya, etc.

9.º Organització i creació del Departament General

d'Agricultura de Catalunya, que tindria sota sa direcció tot el que s'acaba de dir i es detalla a continuació:

Ampliació de l'actual Escola Superior d'Agricultura de Barcelona.

No es pot pas negar la bona intenció que presidí l'organització de l'Escola Superior d'Agricultura de Barcelona; mes el temps, gran mestre, advertí i obligà ja a diverses modificacions, i avui encara n'imposa d'altres si es desitja fer-ne una veritable obra cultural agrícola.

Al meu entendre les modificacions més importants haurien d'ésser:

a) Traspàs a la Mancomunitat perquè es convertís en Escola Superior d'Agricultura de Catalunya.

b) Supressió de l'actual títol de Tècnic agrícola per haver-se vist, en la realitat, que no responia a res.

c) Modificacions en el pla actual de l'Escola en el sentit de donar una major extensió als seus ensenyaments i permetent instal·lar-hi les veritables Especialitats agrícoles, com són l'estudi dels Boscos (Enginyer de Monts); l'estudi de l'Enginyer zootècnic (actual Veterinari), etcètera, etc.

A tal fi s'hauria de substituir l'ensenyament actual d'Enginyer agrícola, que comprèn:

Un curs Preparatori; tres cursos de Facultat; un curs d'Especialitats;
pel que segueix:

Tres cursos de Facultat; dos cursos d'Especialitats; quedant suprimit el curs Preparatori, i essent necessari, en canvi, *un examen d'entrada i un concurs amb limitació del nombre de places per a l'ingrés.*

Com sigui que indubtablement ha de cridar l'atenció la inclusió dins l'Escola Superior d'Agricultura de Catalunya de la projectada Escola de Veterinària, i més encara amb el caràcter d'especialitat que se li dona, em permeto dedicar unes ratlles a demostrar la conveniència de que sigui així:

Avui, a Catalunya, per ser nostra, tots aquells oficis,

totes aquelles carreres que sols tenen nom, han fracassat, vivint ja solament de l'empenta d'altres temps. Una d'elles, indubtablement, és la Veterinària. Em els meus romiatges per Catalunya he pogut sentir pels pobles el que transmeto: en molts llocs el Veterinari és solament l'empleat oficial, foraster, i, en la majoria dels casos, odiant cordialment aquell lloc on necessitats de la vida l'han portat i sens tenir cap lligam ni relació amb la comarca; allí on el Veterinari està arrelat, sols cura animals malalts, intervé en alguna venda, i en poques, ben poques coses més.

Això és lamentable. Catalunya podria augmentar en grans quantitats la seva producció de carn: Catalunya és avui importadora de grans quantitats de productes animals que es podrien produir aquí; mes, per arribar a ésser una realitat el que avui és sols un desig, fan falta elements directors, fa falta gent que domini la tècnica zootècnica, gent que sàpiga no solament curar un animal malalt, sinó organitzar explotacions ramaderes; aprofitar, industrialitzant-los, tots llurs productes; en una paraula, es necessita gent que tingui *coneixements agrícoles* i *zootècnics* en gran quantitat. Lògicament parlant, el punt indicat per a fer aquests homes és l'Escola Superior d'Agricultura de Catalunya.

I, amb altres raons tan interessants com l'economia que resultaria de fer més de la meitat dels estudis en una altra Escola, i la no menys important d'escapar així, per tractar-se d'una Escola ja fundada, als propòsits de privar que s'en creïn de noves, acabo la breu digressió sobre l'ampliació de l'actual Escola Superior d'Agricultura de Barcelona.

Dintre d'ella quedaria subsistent el títol de Professor en Agricultura, dedicat especialment a treballs d'investigació, que farien, els alumnes que ho desitgessin, un cop acabats llurs estudis. Crec de tanta importància aquests treballs, que proposaria la creació, dins la Secció de Ciències de l'Institut d'Estudis Catalans, d'una

Subsecció especialment dedicada a les Ciències agrícoles i la publicació d'uns *Anals* d'alts estudis d'investigació agrícola.

Organització d'una Escola d'Agricultura mitjana

La necessitat de limitar el nombre de places de les Especialitats, si es vol que els alumnes d'aquestes tinguin un títol de mèrit; el llarg temps (cinc anys mínim) necessari per a obtenir-lo, temps que no es pot reduir en cap manera; obliga a pensar en aquells altres agricultors, tan importants en el nostre país, impossibilitats de seguir tan llargs i costosos estudis, l'agricultura del gran arrendatari o masover, l'agricultura del propietari que, sense aspirar a esdevenir Director, necessita posseir coneixements agrícoles suficients per a viure i treballar com ha de viure i treballar l'agricultor modern.

Aquest ensenyament, que podria ésser anàleg a l'Escola Elemental del Treball, no ha d'ésser més llarg de dos anys; ha d'ésser eminentment pràctic, i donar-se de tal manera que fins es pugui adquirir en èpoques diverses i segons una organització per Cursos intensius mensuals que el faci accessible separadament a aquelles persones a les quals solament n'interessi alguna branca.

Aprofitant alguns elements de l'Escola Superior d'Agricultura de Catalunya, i comptant amb l'organització més avall proposada dels Camps experimentals pràctics, i amb el ben entès de disposar d'una serie de finques on es pogués practicar durant el temps necessari, la creació d'aquest ensenyament mitjà seria ben econòmica i de grans resultats, ja que proporcionaria als Ajudants de l'Escola Superior brillants condicions per a obtenir una total transformació de la nostra agricultura.

L'organització d'aquest ensenyament es podria fer a base de l'actual Escola i pla d'ensenyament amb les modificacions necessàries a la nova finalitat. Així, totes aquelles persones afanyoses d'un domini de la tècnica

agrícola o d'alguna de les seves parts, podrien, en molt breu temps o amb molt poques despeses, obtenir sa finalitat.

Ampliació i especialització dels Cursos breus de Vulgarització agrícola

Solament qui hagi seguit de prop les tasques dels Cursos es pot formar completa idea de l'entusiasme que aquests han despertat. Es contenen casos que meravellen: divuit veïns d'Espolla (Empordà) es matricularen per assistir al curs de Llansà: cada dia havien de sortir de llurs cases a les cinc del matí per a trobar-se a les nou a Llansà; altres quatre hores eren menester per a retornar-hi. A Manlleu hi havia un alumne que feia deu hores de camí diàries: pagès de l'alta muntanya, sortia a migdia de la masia per arribar a les cinc al curs; marxava a les vuit i arribava força més tard de mitja nit a casa seva. ¿Pot calcular-se quin valor s'ha de donar a una tan ferma voluntat, si un dia arribava a una plena cultura tècnica?

Aquesta obra d'expandiment s'ha d'augmentar i millorar, especialitzant-la cada vegada més. Catalunya s'ha de dividir en comarques naturals, procurant-se repetir cada any l'ensenyament en cada comarca, i després ampliar-ne els punts més interessants. Dins una comarca ramadera, apart de la periòdica repetició dels Cursos generals de Ramaderia i Industries derivades en els seus diferents pobles, s'hauràn de donar Cursos d'Alimentació del bestiar, Cursos d'Industries lleteres, Cursos de Malalties, etc., etc. En un breu espai de temps hi hauria escampada un complet i intensiu ensenyament que els pobles haurien rebut sense adonar-se'n i a un preu sumament módic (4 o 5 pessetes per individu).

La base de l'èxit dels Cursos és llur caràcter pràctic, eminentment d'aplicació. Aquesta tendència s'ha d'accentuar encara, al qual fi es poden instituir alguns nous ensenyaments que completin i millorin els ja establerts.

Dins el curset de Viticultura i Enologia es poden podar ceps, es pot fabricar vi, es poden fer assaigs de *coupage* per obtenir diferents tipus, i, finalment, es podrien nomenar uns quants enòlegs que correguessin les veremes fabricant i ensenyant a fabricar racionalment el vi. En forma semblant es podrien estendre les altres branques.

Com a organització, l'actual em sembla immillorable, encara que convindria suprimir alguns tràmits que solament retarden el normal funcionament. Acordades pel Consell Permanent i per l'Assamblea de la Mancomunitat les Bases de concessió dels Cursos, s'hauria d'assenyalar el següent camí:

Tot Ajuntament, entitat agrícola o cultural, o persona, que desitgi la celebració d'un curs breu especialitzat de Vulgarització agrícola, farà la deguda sol·licitut al Director dels Cursos, fent constar els següents extrems:

a) Que es compromet a fer un dipòsit de 500 pesetes per a pagar la meitat de les despeses que ocasioni la celebració del Curs, dipòsit que s'hauria de fer en la Direcció dels Cursos breus especialitzats, o en el punt que designi aquesta, vuit dies abans de l'assenyalat per al començament del curs.

b) Que es compromet a oferir local amb les degudes condicions, a ésser possible proveït de llum elèctrica, i sempre amb bancs, taules i cadires, on es pugui celebrar el curs. El lloguer d'aquest local correrà a càrrec de l'entitat o persona que sol·liciti el curs.

c) Vista la sol·licitut, i tenint en compte la urgència i necessitat del curs, urgència i necessitat que es fonamentarà en una divisió de Catalunya en comarques naturals que tinguin dos o tres conreus característics, i en el temps més o menys llarg transcorregut des de la celebració del darrer curs en cada una, la Direcció dels Cursos aprovarà o denegarà la sol·licitut, concedint en cas afirmatiu la subvenció d'altres 500 pesetes per completar les despeses del curs sol·licitat.

Cada alumne haurà de satisfer 1 pesseta; els alumnes que en hores extraordinàries vulguin fer pràctiques, personalment, de ço que han vist en el curs, hauràn d'abonar 5 pessetes més, i el restant, fins a completar la quantitat de 500 pessetes, anirà a càrrec de l'entitat sol·licitant.

La Direcció dels Cursos, en acabar-se cada un, remetrà a la Mancomunitat de Catalunya, per a llur aprovació, una nota detallada de les despeses; enviant-se'n còpia, un cop provades, a l'entitat sol·licitant.

Per atendre a la preparació dels Cursos, així com per poder donar algunes conferències d'urgent necessitat, el Consell Permanent de la Mancomunitat votarà una quantitat (en l'actualitat basten 2.000 pessetes) que la Direcció dels Cursos ha de justificar.

Per a la celebració d'una d'aquestes conferències bastarà una senzilla sol·licitud a la Direcció dels Cursos, fent-ne constar l'objecte, així com l'entitat sol·licitant i el dia que es desitja que sigui donada. Per cada conferència o dia es pagaràn 30 pessetes i les despeses de viatge (tren en primera classe), que correràn del tot a càrrec de la Mancomunitat.

Els Cursos breus especialitzats que s'haurien de donar, en l'actualitat, a Catalunya, són:

Viticultura i Enologia.

Ramaderia i Industries derivades.

Oleicultura i Elaiotecnia.

Terra. Camps i llurs aplicacions.

Arbres fruiters. Fabricació de conserves.

Bosc: llur conservació i millora.

Conreu d'horta: conreus forçats.

Petita ramaderia i ses Industries derivades.

Conreu de flors i plantes medicinals, i Industries derivades.

Malalties de les plantes.

Química agrícola. La terra i els adobs.

Organitzacions cooperatives de producció, venda, consum i canvi. Organitzacions econòmiques.

I, dins els enunciats, es podrien fer totes aquelles subdivisions que les necessitats del temps anessin indicant.

Amb una ben muntada Facultat d'Agricultura, on es formarien els elements directors; disposant de l'Escola raonada mitjana, que formaria tècnicament la nombrosa classe agrícola, que comprèn del gran propietari al masover i arrendatari en camí d'ésser propietari; amb els Cursos breus especialitzats, que escamparien arreu les grans innovacions i els profitosos ensenyaments moderns; queda encara molt a fer; i ço que més es necessita, ço que amb menys despeses podria donar més benefici, són, indubtablement, els Camps experimentals pràctics.

Expliqueu a un agricultor clarament les grans idees de la moderna agricultura; feu-li veure els grossos rendiments que pot obtenir d'una racional aplicació d'adobs: no serà mai temps perdut, ja que, tard o d'hora, aquestes idees s'obriràn camí, mes a llur començ amb lentitud. Res tan indicat per a fer-les anar de pressa com la implantació dels Camps experimentals pràctics, on tothom pugui veure aplicats els moderns principis del conreu de la terra i llurs resultats. I aleshores, quan l'agricultor veurà obtingut el que creia *il·lusions del teòric*, aleshores serà quan aprofitarà les lliçons rebudes en els Cursos.

Sense voler inquerir el perquè, el fet cert és que a Catalunya ens manquen Camps experimentals. Llevat dels existents a Reus i Vilafranca, Gandesa, Amposta i la Selva, es pot dir que no n'hi ha cap.

Les dificultats dels Camps eperixmentals pràctics està en llur cost i en el perill de derivar cap a teories. Una i altra cosa es poden evitar amb la nostra organització.

Un Camp experimental pràctic requereix tres elements: una Direcció, que ha d'ésser general per a tots; uns treballs a fer pels mateixos propietaris, i unes despeses que, per llur caràcter general, han d'anar a càrrec de la Mancomunitat de Catalunya.

La direcció dels Camps experimentals pràctics aniria

a càrrec d'un Servei tècnic agrícola de la Mancomunitat, el qual en faria un pla complet; escolliria els més convenients, dirigiria llur implantació, i recolliria tots els resultats se n'obtinguessin, publicant-los en forma que arribessin a mans de tots aquells a qui poguessin interessar.

Els propietaris dels Camps experimentals pràctics tindrien rebudes instruccions clares i concretes del Servei tècnic Agrícola de la Mancomunitat, havent-les de portar a la pràctica amb el millor zel i en condicions anàlogues als treballs ordinaris de la comarca. Ningú pot dubtar que els resultats obtinguts en tals condicions han d'ésser eminentment pràctics; i, tenint en compte que en organitzar el pla dels Camps experimental pràctics el Servei tècnic Agrícola escoltarà la Junta de Propietaris, encara queda més confirmada la tendència de la nostra organització, que vol fer tasca ràpida i profitosa.

Mes per portar a cap aquests treballs, sobre tot per a les experiències negatives, aquelles experiències el resultat de les quals és la no confirmació o la no aplicació d'elles mateixes, es necessiten diners, i fóra injust demanar a un particular el sacrifici del seu treball per a una obra d'interès general. La cosa més probable, tar, o d'hora, fóra que els treballs del Camp experimental pràctic *es fessin no quan s'han de fer*, sinó quan es pogués, destruint-se tota l'obra i produint resultats indubtablement equivocats. Per evitar aquests mals, la Mancomunitat subvencionarà cada any el Camp experimental pràctic amb una quantitat variable segons el conreu i les experiències que s'executin, i compresa entre 150 i 250 pessetes. Aquesta quantitat no podrà ésser mai renunciada pel propietari del Camp experimental pràctic, qui, en últim cas, la podrà oferir com a subvenció a algún altre Camp veí o als fins d'utilitat agrícola que cregui convenient.

L'organització dels Camps experimentals pràctics serà la següent:

A) El Servei tècnic Agrícola de la Mancomunitat

demanarà a tots els pobles de Catalunya una relació dels Sindicats agrícoles, o d'aquelles persones amb interessos o aficions agrícoles que puguin i vulguin prestar llur concurs a la nostra obra.

B) El Servei tècnic Agrícola de la Mancomunitat estudiarà immediatament la divisió de Catalunya en comarques naturals de conreus ben determinats, i proposarà l'establiment d'un cert nombre de Camps experimentals pràctics.

C) En principi els Camps experimentals pràctics de Catalunya contindràn:

- Vinyes.
- Oliverars.
- Ametllers.
- Avellaners.
- Garrofers.
- Suredes.
- Plantes farratgeres.
- Arròs.
- Terra campa.
- Boscós.
- Prats naturals.
- Flors i plantes medicinals.
- Alfals.
- Etc.

Dintre els Camps experimentals pràctics s'hauria d'estudiar principalment:

- Selecció de les llavors i millorament de les espècies.
- Adobs.
- Podes.
- Alternatives.
- Tractament de malalties.

Així com totes aquelles experiències que el moment agrícola fes necessàries.

D) Un cop determinats el nombre i la classe dels Camps experimentals pràctics que s'haurien d'instal·lar, així com la subvenció especial a cada cas, mes sempre

dintre les fites aprovades per la Mancomunitat, el Servei tècnic Agrícola de la Mancomunitat cridarà a concurs tots aquells que estiguin en condicions i vulguin oferir un tros de terra (una hectària com a màxim) amb destinació a Camp experimental pràctic.

El concurs serà resolt pel Servei tècnic Agrícola de la Mancomunitat de Catalunya, tenint en compte les següents circumstàncies:

a) Situació geogràfica que permeti la seva visita als agricultors de la comarca.

b) Condicions naturals i culturals més apropiades a la finalitat cercada. La natural especialització dels Camps concretarà cada vegada més aquestes condicions, que en principi sols es poden determinar amb caràcter general.

c) Condicions d'igualtat de sòl, i a ésser possible sòl i subsòl, de tot el Camp.

d) Regularitat i semblança amb l'aspecte dominant en la comarca. En paisos muntanyosos el Camp haurà d'estar situat a muntanya, etc.

e) En igualtat de circumstàncies els Camps s'establiran en els llocs o comarques els Ajuntaments dels quals entreguin al Servei tècnic Agrícola de la Mancomunitat la subvenció que en concepte de Camps experimentals agrícoles la llei obliga a tenir en pressupost.

f) En igualtat d'altres circumstàncies serà tingut molt en compte l'oferiment d'aquelles persones la respectabilitat i reconegut prestigi agrícola de les quals siguin ja per ells sols garantia de bona voluntat i de constància en l'obra dels Camps, que ha d'ésser, per a poder-se donar amb fruit, de llarga duració.

En les sol·licituts s'haurà de fer constar que el sol·licitant es compromet, durant cinc anys, a fer en el Camp experimental, cas d'ésser-li concedit, tots aquells treballs en la forma i dia que li siguin ordenats pel Servei tècnic Agrícola de la Mancomunitat, haurà, així mateix, de fer constar la seva formal renúncia a qualsevol indemnitat-

zació que per qualsevol concepte pogués reclamar a la Mancomunitat de Catalunya, ja sigui per haver finit el termini assenyalat al Camp experimental pràctic, ja sigui per qualsevol altre concepte. Concediria també el seu consentiment per a fer el tancament de la finca amb pals de ferro i fil-ferro, que restaran sempre propietat de la Mancomunitat de Catalunya, que farà la instal·lació.

Si per qualsevol causa finia el Camp experimental pràctic i al propietari li convingués quedar-se la tanca, haurà d'abonar el seu import a la Mancomunitat de Catalunya; procedint-se, en cas contrari, a son arrancament, sense que el propietari s'hi pugui oposar en cap manera ni pugui demanar indemnització per cap concepte.

En cas de negar-se el propietari d'un Camp al compliment d'alguna de les ordres tècniques, o provar-se que foren executades malament amb tota intenció, el Servei tècnic Agrícola de la Mancomunitat podrà suspendre el pagament de la subvenció, que sempre es farà per anualitats vençudes.

En cap cas es podrà efectuar res en cap Camp experimental pràctic sense haver-se firmat un document on quedin especificats tots els deures i totes les obligacions d'una i altra part. Aquest document s'haurà de fer entre el propietari i el Servei tècnic Agrícola de la Mancomunitat en representació de l'entitat.

Es constituirà una Junta formada pels propietaris dels Camps experimentals pràctics, subdividida en tantes seccions com conreus hi hagi. Aquesta Junta intervindrà per a fixar, d'acord amb el Servei tècnic Agrícola de la Mancomunitat, ço que s'ha d'estudiar en cada Camp; entenent-se que tan sols intervindrà en cada Camp la Subsecció formada amb els propietaris del mateix conreu.

Aprovats els Camps experimentals pràctics que s'hauràn d'instal·lar, es procedirà a llur establiment en la forma següent:

Tancament. Col·locació dels rètols indicadors, que podrien ésser una fusta i dir per exemple:

«Mancomunitat de Catalunya. — Servei tècnic Agrícola.

Camp experimental pràctic d'Oliveres de l'Urgell.
Aixecament del pla.

Estudi geològic; hidrografia, climatologia i cultural de la comarca.

Anàlisi físic de varis punts del Camp.

Anàlisi químic del mateix.

Estudi d'acord amb la Junta de Propietaris del pla a seguir en el Camp.

Aplicació del pla, un cop aprovat pel Servei tècnic Agrícola de la Mancomunitat.

Obtenció de resultats; comparació amb els obtinguts en altres Camps i llur publicació.

Si es podien establir per Catalunya un centenar de Camps experimentals pràctics repartits en les diferents comarques i dedicats als diferents conreus, a poc a poc els agricultors comarcans, en excursions combinades amb conferències explicatives, s'anirien influïnt de les noves orientacions, i ben aviat ressaltaria la gran influència d'una racional agricultura; ben prompte succeiria el que avui passa amb els Cursets, que són molt més nombroses les sol·licituts presentades que les que es poden atendre; ben prompte cada poble voldria el seu Camp experimental pràctic. I de tot això en pervindria un veritable progrés agrícola en tot Catalunya.

Creació de l'Ensenyament agrícola elemental

Moltes de les experiències que s'hauràn de fer en els Camps experimentals pràctics necessiten una preparació per a poder ésser compreses en tota llur integritat. Indubtablement que la nostra tasca divulgadora vindria fortament ajudada si des de l'escola elemental començava l'agricultor a rebre ja orientacions; mes per a ensenyar és necessari saber, i cap mestre, cap mestressa, pot donar el que no ha rebut. Ordeni's que s'ensenyi

Fisiologia i Biologia als nois, Industries de masia a les noies; però, si qui ha d'ensenyar no en sab, què pot ensenyar?

La Mancomunitat, avui com avui, no pot ordenar que s'ensenyi en aquest ni en altre sentit. La Mancomunitat pot ensenyar i ha s'ensenyar als que voluntariament vulguin aprendre per a després ensenyar als altres; la Mancomunitat reuniria una selecció que faria tasca profitosa; i, si sab encoratjar aquesta voluntat, cal esperar un nou èxit.

L'organització proposada fóra la següent: aprofitant la setmana d'estiu dedicada als mestres i mestresses, s'hi podria incloure un cursat d'Anatomia i Fisiologia vegetal, un altre de Química agrícola i Biologia, un tercer d'Economia agrícola, i altres destinats a les dones, com Industries de la masia, Cria d'aviram, Petita ramaderia, etc.

Es podrien concedir uns petits laboratoris als mestres o mestresses que, havent cursat els ensenyaments agrícoles a l'Escola d'estiu, volguessin establir l'ensenyament agrícola elemental. Així mateix es podria cooperar a la formació de petits Museus escolars agrícoles, editar o adquirir làmines amb anàloga finalitat. I entengui's que la concessió d'unes i altres coses, com també subvencions en metàl·lic més endavant, s'hauria de fer *a posteriori*, o sigui un cop demostrat que era un ensenyament conscient i raonat el que es premiava: no, com sol succeir, que molts ensenyaments es donen sense sentir-los o amb tendències que no haurien d'ésser, no produint aleshores, com és lògic, cap resultat beneficiós.

Publicacions agrícoles. Una altra tasca eminentment necessària és la redacció de llibres agrícoles. Des dels alts estudis d'investigació, que es podrien fer d'acord amb l'Institut d'Estudis Catalans, fins a les senzilles fulles divulgadores, cartells amb màximes agrícoles, gràfics d'Economia agrícola, que avui la immensa majoria d'agricultors desconeixen; tot es pot fer i tot fa falta.

No és pas que la Mancomunitat hagi de pagar aquestes publicacions. Naturalment, si valen es poden vendre, i es solament l'organització i l'orientació ço que ha de donar la Mancomunitat, a base d'una petita subvenció.

Concursos de Maquinaria agrícola, de Bestiar, d'Indústries agrícoles, etc.

En els Camps experimentals pràctics, en les Conferències i en els Cursos, s'inicien, i fins es completen en alguns casos, gran nombre de problemes agrícoles: les cases venedores d'adobs, per interès moral i material cedeixen primeres materies per assajar; les cases productores i venedores de maquinaria agrícola envien llurs màquines i llurs mecànics. Mes existeixen altres problemes de més amplitud que no caben en el curt espai de temps d'un curs, i menys encara d'una conferència; problemes que no entren en un Camp experimental, mes són de gran importància agrícola, tant més com més endarrerit és llur estat actual.

Catalunya importa actualment per molts milions de bestiar i de productes que en deriven: Catalunya pot intensificar moltíssim la seva producció ramadera. Aquelles terres on aquesta branca ha estat treballada, en països com Suïssa i Anglaterra, on els estudis ramaders han adquirit tot un perfeccionament, alhora són els de major riquesa. I per arribar al mateix estat s'ha de començar per millorar des de les construccions i l'alimentació, fent-les higièniques i racionals, fins a l'animal, fent-ne un detingut i complet perfeccionament.

Un concurs de Bestiar cada any, en una província diferent dins de les seves comarques eminentment ramaderes, hauria de produir ben prompte profitosos resultats.

La Mancomunitat hauria de concedir una subvenció, al meu entendre, de 10,000 pessetes, que, ajuntada amb les obtingudes de la Diputació respectiva i dels Ajun-

taments, Sindicats dedicats a la ramaderia, etc., farien les 20,000 o 25,000 pessetes necessaries per a la celebració del concurs.

I en forma semblant, mes en quantitat inferior, es podrien organitzar altres concursos: de Maquinaria agrícola, d'Indústries agrícoles avui no implantades o en poca extensió, la necessitat de les quals cada dia és més clara.

Mes tot això encamina la nostra agricultura envers un nou règim; tot això transforma la nostra manera d'ésser; i lògic i natural és que els obstacles que es presentin siguin nombrosos. En aquelles nacions els Governos de les quals no van al fons de les coses, fracassen les teories més fonamentades: trobaríem al món nacions que resolgueren o pretenien resoldre el problema del regadiu amb la conducció d'aigua solament, i anys després de l'establiment dels canals o d'estanys les terres són tan ermes com abans; les aigües corren en la immensa solitud de planures sense vida, sense animals ni plantes, sense cap ésser humà que n'aprofiti res. I és que en tota gran formació de conreus, en tot canvi agrícola, van inclosos gran nombre de problemes íntimament lligats, i basta que'n fal·leixi un, per a tirar a terra tot el projecte.

Fa falta, doncs, proporcionar a l'agricultor tots aquells medis, totes aquelles facilitats que les entitats superiors poden i deuen proporcionar si volen complir llur fi. Els agricultors no han d'esperar que l'Estat, la Mancomunitat ni les Diputacions els donin els problemes resolts: tenen, en canvi, dret a exigir que els facilitin llur resolució; i com sens dubte és part importantíssima dels moderns problemes agrícoles la tècnica, podria la Mancomunitat crear un Servei tècnic Agrícola i un altre Servei tècnic d'Hidràulica agrícola per a encoratjar totes aquelles obres que, malgrat llur caràcter particular, no deixen de tenir un interès públic. En dits Serveis tècnics es trobarien un conjunt de treballs que facilitarien extraordinàriament la resolució de gran nombre de qües-

tions agrícoles, i el propietari que necessités un Tècnic podria, mitjançant la *previa declaració de tractar-se d'una obra d'interès general*, tenir-lo en molt millors condicions de coneixements i d'economia que actualment.

Dits Serveis tècnics es podrien encarregar, per exemple, de l'organització i estudi de les grans Cooperatives de producció i transformació; de la formació dels petits i grans estanyes, regularitzant els nostres rius i evitant-se les grans inundacions, causa d'immensos perjudicis; es podria així mateix estudiar i implantar l'endegament dels rius i llur aprofitament; la formació del Cadastre i les estadístiques, avui més que mai necessaries; etc., etc.

I com que aquests Serveis haurien de tenir una creixença progressiva; com que en llur principi no exigirien grans despeses; com sigui que després, quan les necessitats imposessin llur ampliació, fóra ja senyal patent que complien un fi; no crec fóra de lloc demanar llur organització immediata.

Com que totes les coses han d'obeir a unes normes i a una disciplina; com que per a esperar profitosos resultats de tot ço que s'ha exposat és necessaria una unitat d'acció i d'organització, s'hauria de crear, dins la Mancomunitat, el Departament General d'Agricultura de Catalunya, que abraçaria tot quant s'ha explicat anteriorment.

Com i quan s'hauria d'establir aquesta organització? El Consell Permanent és qui ha de resoldre; mes, per si el nostre informe pot influir en la seva resolució, faria avinent la necessitat d'anar prompte a la seva implantació, principalment dels punts de més immediata aplicació i de més ràpids resultats.

Per ordre d'importancia són:

Conferencies. Cursos. Camps experimentals pràctics. Publicacions i organització de la Direcció d'Agricultura.

Més endavant, els Concursos, l'Ensenyament agrícola elemental i la creació dels Serveis tècnics.

La organització de l'Escola Superior d'Agricultura

transformant-la en Escola Superior d'Agricultura de Catalunya, i completant-la, es pot fer ràpidament, (ja sigui dins la Diputació Provincial de Barcelona, ja sigui dins la Mancomunitat) tota vegada que no representa un gran augment de despeses (compta ja amb instal·lació i edifici prou capaços).

La darrera part, la formació d'un Pressupost on tingués cabuda tot ço que s'ha exposat, no crec que calgui de moment, per tractar-se d'una obra la completa realització de la qual és qüestió de molts anys. Així, es podria fer molt incloent en el proper Pressupost de la Mancomunitat una partida de 25,000 pessetes, repartides com segueix:

Tandes de Conferencies. Subvencions als	
Cursos breus.....	Ptes. 9,000
Establiment i sosteniment de Camps experimentals pràctics	» 9,000
Organització del Departament General d'Agricultura de Catalunya	» 7,000
En total.....	Ptes. 25,000

Si alguns dels punts que en la forma més breu possible s'han estudiat en aquest informe, o tots ells, necessiten aclaracions o ampliacions, no vacil·li el Consell Permanent de la Mancomunitat a demanar-les, que, com sempre, seràn donades amb el plaer i la satisfacció del que veu ço que pot arribar a ésser l'agricultura catalana, que fa produir les roques, i ço que pot esdevenir un agricultor que considera indigne el poc treballador i que sent fam de cultura. Si un dia, per aquells elements, com les Diputacions i la Mancomunitat, que senten la vida del poble, li donen aquesta cultura, com sembla que l'hi volen donar, el firmant creu segur un enorme creixement

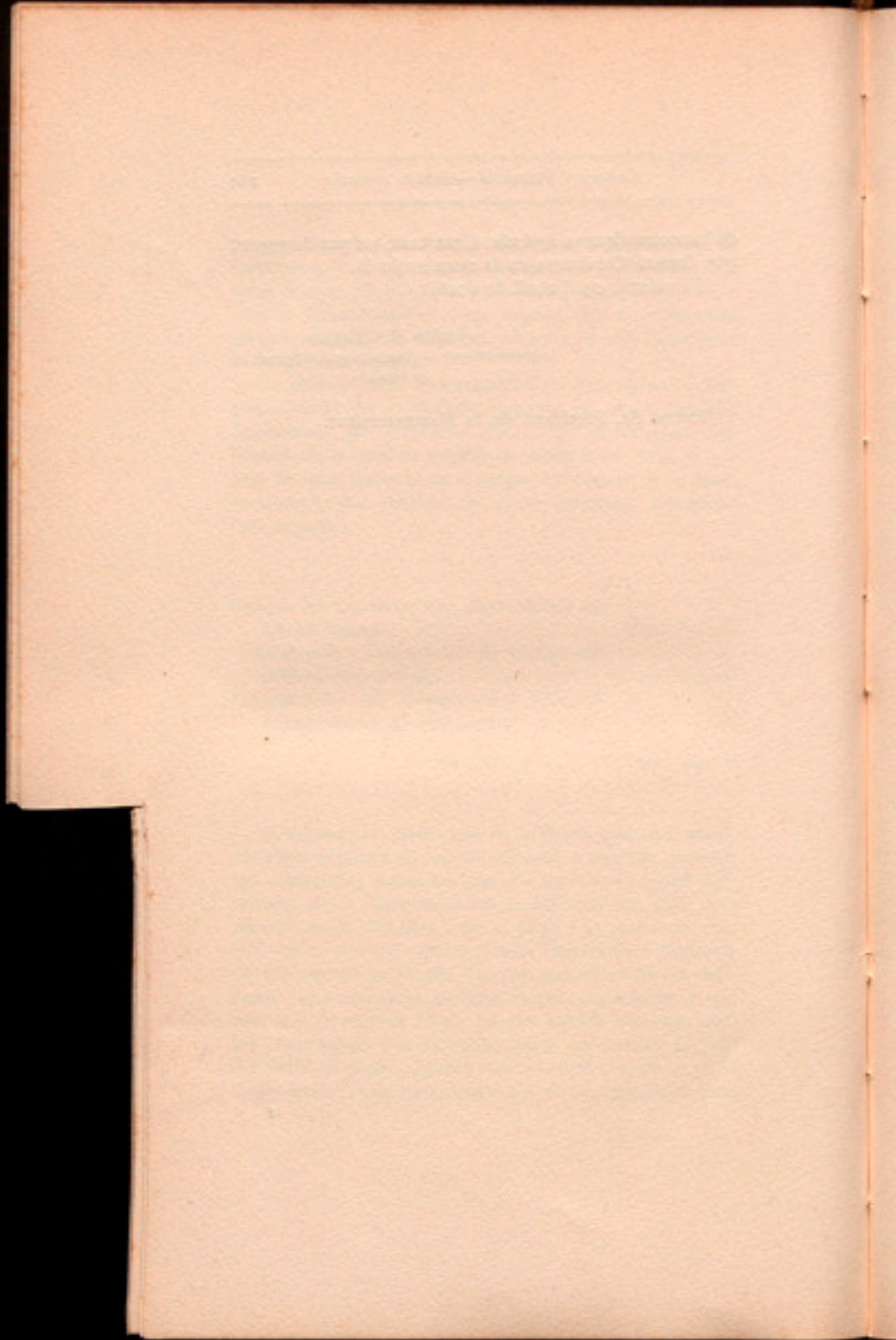
de la nostra riquesa agrícola, i, per tant, un pas de gegant que donarà Catalunya en la seva evolució.

Barcelona, 25 d'abril de 1916.

JOSEP M.ª VALLS

Enginyer-Director de l'Escola Superior d'Agricultura
de Barcelona

Excm. Sr. President de la Mancomunitat.

ANEXE NÚM. 24

A) CONSERVACIÓ DE LA EX-COL·LEGIATA DE SANTA MARIA DE LLADÓ

Fou comunicada al Consell la sol·licitud de l'Econom de la parroquia de Santa Maria de Lladó, reverend D. Josep Planells i Costa, demanant una subvenció de 200 pessetes per a la conservació d'aquella joia de l'art romànic català. Acord fou prè de passar la sol·licitud a informe tècnic de l'oficina de Conservació de Monuments de la Diputació de Barcelona.

(Sessió del dia 12 de gener de 1916.)

De conformitat amb l'informe tècnic del senyor Arquitecte de la Comissió de Conservació de Monuments de la Diputació de Barcelona, D. Jeroni Martorell, acordà el Consell la concessió de 200 pessetes per a contribuir a la bona conservació de la ex-col·legiata de Santa Maria de Lladó.

(Sessió del dia 3 de febrer de 1916.)

Fou comunicat al Consell l'ofici del reverend senyor Econom de la Parroquia de Santa Maria de Lladó, participant que han estat ja realitzades les obres de reparació del teulat d'aquella ex-col·legiata i sol·licitant que sigui feta efectiva la subvenció otorgada pel Consell per a contribuir a les dites obres.

De conformitat amb aquest prec, acordà el Consell accedir-li, fent efectiva la quantitat de 200 pessetes que fou acordada en sessió del dia 3 de febrer darrer.

(Sessió del dia 18 d'abril de 1916.)

B) INFORME DEL SENYOR ARQUITECTE DIRECTOR DE LA SECCIÓ DE CONSERVACIÓ DE MONUMENTS DE LA DIPUTACIÓ DE BARCELONA A QUÈ ES REFEREIX L'ACORD ANTERIOR.

La col·legiata de Santa Maria de Lladó, fou un dels més notables monuments, de l'Empurdà i de la Garrotxa. L'Iglesia que de la mateixa ens resta, és superba mostra de l'art romànic dels segles XII i XIII; formada de tres naus amb tres absis; les columnes de la nau central, adossades als pilars, caracteritzen el singular moment històric de la seva construcció. La portada, d'extraordinari valor decoratiu, és una de les joies artístiques més preuades de Catalunya.

Ajudar a la conservació d'aquest monument fóra obra lloable. El sotscrit, per inspecció personal, coneix la conveniència de reparar les teulades, així com els esforços ja fets pel senyor Rector i veïns, per millorar la situació del monument.

L'Estat espanyol sols cuida de conservar i restaurar algunes obres antigües extraordinàries i famoses, desentenenent-se d'innombrables construccions molt dignes d'atenció. L'esperit de protecció general i tutela, segons el que en altres països es practica per la conservació de monuments, no alena en els organismes oficials.

Si la Mancomunitat de Catalunya, que coneix perfectament l'esmentat esperit, podés iniciar la satisfacció d'aquella necessitat, practicaria una funció que, sens dubte, considerará essencial quan posseeixi la plenitud d'atribucions.

El monument que ens ocupa mereix tota sol·licitut, i la quantitat de 200 pessetes demanada, fóra, a nostre entendre, ben demanada.

Això és lo que el sotscrit considera el deure d'exposar, en resposta a la comunicació que li fou dirigida per aquest Consell Permanent amb data 20 del corrent.

Deu guardi a V. S. molts anys.

Barcelona, 29 de gener de 1916.

El Director de la Secció, JERONI MARTORELL

ANEXE NÚM. 25

A) REPARACIÓ DEL TEMPLE DE SANT PERE DE MONTGRONY

Atès el dictamen de D. Jeroni Martorell, Arquitecte de la Comissió de Conservació de Monuments de la Diputació de Barcelona, s'acordà contribuir amb la quantitat de 500 pessetes a la subscripció oberta per la Junta iniciadora de les obres de reparació del temple de Sant Pere de Montgrony.

(Sessió del dia 17 de febrer de 1916.)

B) INFORME DE L'ARQUITECTE SENYOR MARTORELL A QUÈ ES REFEREIX L'ACORD ANTERIOR

En compliment de la comanda d'aquest Consell Permanent, el qui sotscriu s'ha enterat de la instància presentada per D. Joàn Camps, delegat a Barcelona de la Junta de reparació de la iglesia de Sant Pere de Montgrony, i ha fet les averiguacions convenients per a informar-la.

El temple de Sant Pere de Montgrony, situat en el Bergadà, serres del Pirineu (provincia de Girona, bisbat de Vich) fou construït a la segona meitat del segle XI; la seva planta és d'una nau amb tres absis formant creu; davant la porta, que es troba a un costat de la nau, hi ha un porxo; l'aparell és relativament cuidat amb arcuacions i faixes lombardes. Una escriptura de consagració del 834, fa creure que altre iglesia, més antiga, havia existit en el mateix lloc.

Es tracta d'una iglesia romànica plena de caràcter que, sense ésser d'extraordinari mèrit artístic, té prou valor per aconsellar l'absoluta conveniencia de la seva

conservació, fent en favor seu els esforços necessaris. Tradicions populars atribueixen al temple, i a la regió, significació singular en la reconquesta de la patria. La Junta que s'ha emprès la tasca de reparar el monument mereix alabances.

Els desperfectes que presenta la construcció i la causa dels mateixos són els que, segons referències, exposem.

La coberta de la iglesia està formada de lloses rejuntades, apoiades damunt un macís de terra i pedres, que omplena l'espai comprès entre les voltes.

L'acció atmosfèrica ha obert, amb el temps, les juntures de les lloses, i l'aigua de les pluges, penetrant per elles, malmet murs i voltes.

Precisa, doncs, refer la coberta, corregint el defectuós sistema actualment existent.

La indicació de pressupost que es fa en la instància es refereix, indubtablement, al treball esmentat, que considerem indispensable, i a més, a altres obres de rejuntat i ornamentació interior, si bé convenients, menys necessàries.

A nostre entendre, el cost de reconstrucció de la coberta importaria unes 7,000 pessetes.

Si la Mancomunitat de Catalunya podés subvencionar aquest treball faria obra lloable. Ja que l'Estat descuida en absolut la generalitat dels monuments nacionals, fixant sols l'atenció en casos singularíssims; és d'alta conveniència que nostres organismes públics supleixin tan greu deficiència.

La Junta restauradora de Montgrony, treballant amb daler, ha reunit una regular quantitat. El qui sotscriu entén, que un donatiu de 2,000 pessetes fet per la Mancomunitat, asseguraria la conservació del monument.

Deu vos servi molts anys la vida.

Barcelona, 15 de novembre de 1915.

JERONI MARTORELL

Arquitecte-Director de la Secció de Conservació i Catalogació de Monuments.

ANEXE NÚM. 26

EXPANDIMENT DELS SERVEIS DE LA BORSA DEL TREBALL
DE BARCELONA

Acordà el Consell passar a informe facultatiu de la Borsa del Treball de la Diputació de Barcelona la proposició presentada pel Sr. Bastardas a l'Assamblea de la Mancomunitat del mes de novembre últim, en sentit que es facin extensius a tot Catalunya els serveis d'aquell organisme, a l'objecte que la Direcció de la Borsa indiqui al Consell la manera de dur a realització la proposta del Diputat Sr. Bastardas.

(Sessió del dia 5 de gener de 1916.)

S'acordà passar a dictamen del senyor Secretari interí l'informe de la Borsa del Treball de Barcelona a la moció presentada pel Diputat Sr. Bastardas a l'Assamblea, referent a la manera d'estendre per tot Catalunya els serveis que presta la dita Borsa del Treball.

(Sessió del dia 29 de març de 1916.)

De conformitat amb el dictamen del senyor Secretari interí del Consell, referent a l'informe de la Borsa del Treball de Barcelona, emès a conseqüència de la moció del Sr. Bastardas presentada a l'Assamblea demanant estudi de la manera d'estendre a tot Catalunya els ser-

veís que presta la dita Borsa del Treball, prengué el Consell els següents acords:

1.º Sol·licitar de la Borsa del Treball de Barcelona una relació dels estaments compresos en els grups de professió liberal que té establerts; i, un cop obtinguda la dita relació, que el Consell es dirigeixi als Municipis de Catalunya interessant-los que demanin a la Borsa els professionals que necessitin, amb les oportunes indicacions i condicions, indicant al mateix temps, el referit Consell, a les Acadèmies i Col·legis corresponents, la conveniència que aquells de llurs individus que ho desitgin facin la deguda inscripció a la Borsa del Treball.

2.º Que la gestió del Consell, en els termes transcrits, s'entengui feta per una sola vegada: és a dir que, després d'haver-se aconseguit aquest contacte i relació entre els diversos elements esmentats, sigui la mateixa Borsa del Treball qui curi, en anys successius, de tramitar les corresponents ofertes i demandes, d'acord amb el procediment a l'efecte establert.

3.º Recomanar a la Junta de la Borsa del Treball, de Barcelona, la conveniència d'establir una relació orgànica i permanent entre la dita Borsa i les altres del mateix caràcter que existeixen a Catalunya.

(Sessió del dia 13 d'abril de 1916.)

ANEXE NÚM. 27

ALTRES ACORDS D'ORDRE CULTURAL

ESCOLA DE COMERÇ

Acordà el Consell encomanar al Consell d'Investigació Pedagògica que estudiï i formuli un tipus d'Escola Moderna de Comerç.

(Sessió del dia 23 de desembre de 1915.)

ELS QUADERNS D'ESTUDI

Prengué esment, el Consell, de la instància del Gremi de Professors particulars de Catalunya demanant que els seus socis puguin rebre gratuïtament la revista *Quaderns d'estudi*, que es publica sota els auspicis de la Mancomunitat; i acordà fer avinent a D. Manel Sastre, Secretari de l'entitat peticionària, que fou pres l'acord de servir gratuïtament els referits *Quaderns* a tots els professors que particularment i directament ho sol·licitin.

(Sessió del dia 12 de gener de 1916.)

PER L'ENSENYANÇA CATALANA

Acollí el Consell, amb grat esment, la instància de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana sol·licitant una subvenció per a l'expansió de les seves iniciatives, acordant-se passar la dita instància a informe del Consell d'Investigació Pedagògica.

(Sessió del dia 19 de gener de 1916.)

ARXIU DE LA PARAULA

Prengué esment, el Consell, de la instància de la Lliga del Bon Mot demanant la creació d'un organisme tècnic

encarregat de l'estudi, foment, fixesa, noblesa i puresa del llenguatge parlat, creant al dit objecte una Secció encarregada de formar un veritable arxiu de la paraula i de propulsar tots aquells treballs que puguin significar l'expansió d'aquesta finalitat. El Consell, atesa l'indole de la petició i els estudis començats pel Laboratori de Fonètica experimental de la Secció Filològica de l'Institut, acordà passar la instància a informe de la dita Secció.

(Sessió del dia 23 de febrer de 1916.)

ESTUDIS QUÍMICS D'ANÀLISIS DE VINS

Fou comunicada al Consell la instància de D. Ramón Castells i Estrada, President de l'Associació de Magatzemistes de Vins de Barcelona, sol·licitant que la Mancomunitat curi d'obtenir del Govern l'establiment d'un Laboratori Químic provincial, destinat a l'anàlisi de vins, o que el Govern faculti per a expedir certificats amb l'eficàcia legal al Laboratori de la Universitat Industrial o a altres de Barcelona. El Consell acordà sol·licitar del Govern la concessió, a favor del Laboratori provincial de Barcelona, de la facultat d'expedir certificacions amb tot el valor i l'eficàcia legals i per a tots els efectes oficials en quant als anàlisis de vins, creant d'aquesta guisa un servei necessari al foment del comerç, en el qual està interessada l'Associació peticionària.

(Sessió del dia 15 de març de 1916.)

PER L'ORFEO CATALÀ

Acordà el Consell associar-se als Festivals de l'Orfeo Català amb motiu del XXV aniversari de la seva fundació, concedint-li al dit objecte la subvenció, de 500 pesetes a càrrec de la partida d'Imprevistos del vigent Pressupost.

(Sessió del dia 12 d'abril de 1916.)

BENEFICENCIA

ANEXE NÚM. 28

CONCURS DE TERRENS PER A LA EDIFICACIÓ DE LA CLÍNICA D'OBSERVACIÓ I HOSPITAL PER A EL TRACTAMENT DE MALALTIES MENTALS

En l'expedient de concurs de terrenys per a l'edificació de la Clínica d'Observació i Hospital per al tractament de malalties mentals, el Consell Permanent prengué els següents acords:

1.º Els terrenys per D. Gaspar Fàbregas, són els que reuneixen millors condicions.

2.º És indispensable, cas d'adquirir-los, que el propietari hi adjunti, tal com ha ofert, una pessa de terra quadrangular veïna, desapareguent d'aquesta manera el camí que hi porta i regularitzant-se la forma de la totalitat del lot.

3.º És molt convenient que desaparegui el camí fondo que divideix el terreny en dues parcel·les; i cas de no ésser això possible, opti el Consell entre l'adquisició solament de la parcel·la que afronta amb la carretera, o la de la totalitat del lot, recabant del propietari una millora en les condicions per la tara que constitueix el camí anteriorment indicat.

4.º Que essent el preu de 2'50 pessetes metre quadrat, darrerament exigit pel propietari, quelcom superior al que fixà l'arquitecte quan per encàrrec del Consell féu

Anexos
—
Beneficencia

la peritació, però inferior a l'indicat en l'informe de cinc Arquitectes, que aportà el propietari dels terrenys Sr. Fàbregas, cas de conformar-se amb les condicions senyalades en els nombres 2 i 3, cal ordenar una nova peritació que il·lustri definitivament al Consell.

5.⁴ En cas que per part del propietari o del Consell no s'accepti el preu que resulti de l'anterior peritació, es procedirà a la revisió de totes les ofertes aportades al concurs, anul·lant-lo i anunciant-ne un altre si no pot acceptar-se cap de les ofertes del primer.

(Sessió del dia 2 de mars de 1916.)

No podent-se adquirir la finca que en el concurs de terrenys per la construcció d'una Clínica de Observació i Hospital per al tractament de malalties mentals, havia ofert D. Gaspar Fàbregas, per haver manifestat aquest que no podia adjuntar-hi la pessa de terra que regularitzava l'ària del solar, condició que el Consell havia acordat que era indispensable perquè l'adquisició pogués dur-se a terme, el Consell procedí, en compliment de lo deliberat en la sessió de 2 de mars prop-passat, a la revisió de totes les demés ofertes presentades, i no trobant-ne cap d'acceptable, ja sigui per raó de situació, orientació, veïnat-ge, preu, etc., acordà declarar desert l'expressat concurs per falta de condicions de les finques ofertes, i anunciar per un terme de quinze dies un nou concurs de conformitat amb les mateixes bases que el primer, amb la modificació que les finques que s'ofereixin hauràn de trobar-se enclavades en els termes municipals de Barcelona, Sarrià, Esplugues, Santa Coloma de Gramanet o Sant Adrià del Besòs.

(Sessió del dia 11 de maig de 1916.)

ANEXE NÚM. 29

FORNIMENTS PER AL MANICOMI DE SALT

Fou comunicat al Consell el resultat de les subhastes verificades els dies 17 i 18 per al forniment de queviures i robes al Manicomi de Salt (Girona), fent-se, d'acord amb el plec de condicions anteriorment aprovat i publicat oficialment, les adjudicacions provisionals següents:

Carn de bè, a D. Jaume Romans, pel preu de 1'70 el quilogramo essent el tipus de subhasta de 2'50 pessetes.

Carn de bou, a D. Amós Camps, pel preu de 1'35 el quilogramo, essent el tipus de subhasta 1'90 pessetes.

Oli, a la casa Rotllens i C.^a, pel preu de 1'29 el quilogramo, essent el tipus de subhasta 1'30 pessetes.

Robes, a D. Josep Canal i Freixa, pel preu de 4,620'60 pessetes, essent el tipus de subhasta de 5,140'35 pessetes.

Havent quedat desertes les subhastes per a forniment de farina superfina núm. 1, farina superfina núm. 2, farina extraforça núm. 3, vi, carn de porc, arròs, patates, llet devaca i carbó mineral (antracita), acord fou pres d'anunciar segona subhasta amb augment de preus per als dies 10 i 11 de gener, designant-se per a presidir-les els mateixos delegats que han representat el Consell en les subhastes celebrades.

Els preus de les noves subhastes que s'han d'anunciar són els següents:

Farina superfina núm. 1, els 100 kg. . . .	pessetes 49'50
Farina superfina núm. 2, els 100 kg. . . .	• 50'50
Farina extraforça núm. 3, els 100 kg. . . .	• 53

Vi, els 60 litres.....	pessetes	29
Carn de porch, el quilogram	*	2'25
Arròs, els 100 kg.....	*	50
Patates, els 100 kg.....	*	15
Llet de vaca, el litre.....	*	0'40
Carbó mineral (antracita), els 100 kg...	*	11

(Sessió del dia 22 de desembre de 1915.)

Féu el Consell l'adjudicació definitiva de les subhastes verificades els dies 17 i 18 dels corrents per al forniment de queviures i robes al Manicomi de Salt (Girona), l'adjudicació provisional dels quals es verificà amb data 22 de desembre. En conseqüència quedà adjudicat el forniment de carn de bè a D. Jaume Romans, pel preu de 1'70 pessetes el quilogram; de carn de bou, a Don Amós Camps, pel preu de 1'35 pessetes el quilogram; d'oli, a la casa Rotllens i C.^a pel preu de 1'29 pessetes el litre; i el forniment de robes a D. Josep Canal i Freixa, pel preu de 4,620'60 pessetes.

(Sessió del dia 29 de desembre de 1915.)

El Consell quedà enterat de l'ofici del senyor Administrador interí del Manicomi de Salt comunicant les següents adjudicacions, fetes en virtut de l'autorització concedida pel Consell a aquella Administració en sessió del dia 1.^r de desembre, per al forniment de queviures i combustibles del Manicomi de Salt que pel llur import no exigien el tràmit de subhasta, i que es consideren necessaris durant el pròxim any 1916:

Mongetes, a 61'99 pessetes els 100 quilograms, a D. Domènec Boisca.

Fesols, a 61 pessetes els 100 quilograms, a D. Domènec Boisca.

Çigrons, a 53'25 pessetes els 100 quilograms, a D. Enric Vila.

Xocolata, a 1'99 pessetes el quilogram, a D. Esteve Cases.

Bacallà, a 1'68 pessetes el quilogram, a D. Joaquim Bosch.

Sucre, a 1'22 pessetes el quilogram, a D. Enric Vila.

Fideus comuns, a 0'58 pessetes el quilogram, a D. Antoni Pous.

Pastes de sèmola, a 0'66 pessetes el quilogram, a D. Antoni Pous.

Sabó, a 64 pessetes els 100 quilograms, a la casa Viuda d'E. Bachs.

Llenya d'alsina, a 4'15 pessetes els 100 kilos, a D. Vicens Alzina.

Carbó d'alsina, a 18 pessetes els 100 quilogram, a D. Enric Vila.

L'oberta de plecs tingué lloc el dia 20 de desembre, presidida pel Conseller delegat Sr. Riera; no havent-se adjudicat el carbó de coc a l'únic licitador, D. Enric Vila, per no estimar-se acceptable la seva proposició de 12'50 pessetes els 100 quilograms; quedant l'Administració del Manicomi encarregada de procurar el dit combustible a millor preu per contractació directa.

(Sessió del dia 29 de desembre de 1915.)

Acord fou pres d'aprovar la cessió de l'adjudicació del servei per al forniment de carn de bou al Manicomi de Salt, durant el primer semestre d'enguany, feta pel rematant D. Amós Camps a favor de D. Joaquim Mir, accedint a ço que sol·licità el dit D. Amós Camps durant la celebració de la subhasta que per a l'adjudicació d'aquell servei tingué lloc el dia 17 de desembre passat.

(Sessió del dia 5 de gener de 1916.)

Fou també acord del Consell, atenent que havien quedat desertes en segona subhasta i amb preus augmentats les subhastes per al forniment de llet de vaca, patates, vi, carbó mineral (antracita) arròs, farina extraforça núm. 3, farina superfina núm. 2 i farina superfina núm. 1, autoritzar l'Administrador interí del Manicomi perquè, d'acord amb el senyor Conseller-delegat,

adquireixi els queviures esmentats directament per administració o bé mitjançant concurs, de la manera que ho creguin més convenient.

(Sessió del dia 13 de gener de 1916.)

El Consell, tenint en compte que havien transcorregut els 5 dies que assenyala l'art. 29 de la Instrucció de 24 de gener de 1905, després de l'adjudicació provisional de la subhasta per al forniment de cansalada que es considera necessaria per al servei del Manicomi de Salt (Girona) durant el primer semestre d'enguany, acordà adjudicar definitivament el dit servei a D. Joaquim Vila i Puig, pel preu de 2'24 pessetes el quilogram, d'igual manera com fou adjudicat provisionalment al dit senyor en la reunió celebrada el dia 13 de gener, i d'acord amb la corresponent proposició presentada en la subhasta de referencia.

(Sessió del dia 19 de gener de 1916.)

ANEXE NÚM. 50

PROVEIMENT DEL CÀRREG DE DIRECTOR
FACULTATIU DEL MANICOMI DE SALT

A) ACORDS DEL CONSELL

Enterat el Consell que havia estat nomenat Director del Manicomi de la Santa Creu de Barcelona D. Joan Alzina i Melis, el qual, havia ja pres possessió del nou càrrec el dia 1.er del corrent mes de novembre, acordà que, de conformitat amb el Reglament de dit Manicomi, passés a exercir les funcions de Director el metge auxiliar de l'esmentat Establiment, amb el sou que correspon al càrrec que passa a ocupar interinament fins a tant que es proveeixi en propietat la plaça.

(Sessió del dia 18 de novembre de 1915.)

El Consell prengué esment de la comunicació del Dr. Alzina i Melis participant la seva designació per la Il·ltre. Junta Administrativa de l'Hospital de la Santa Creu, en concurs lliure, per a Director del Manicomi del mateix nom; i pregant la concessió d'excedència en el càrrec de Director del Manicomi de Salt que fins a la data ha exercit. Acordà el Consell concedir a l'esmentat Dr. Alzina i Melis l'excedència sense sou per un any, amb el dret d'ocupar la Direcció del Manicomi de Salt si dins l'any de l'excedència no s'ha proveït la vacant.

(Sessió del dia 23 de novembre de 1915.)

S'acordà proveir per oposició el càrrec vacant de Director facultatiu del Manicomi de Salt (Girona), convocant-se al dit efecte les oposicions i designant-se el Tribunal que haurà de redactar el programa dels exercicis, de conformitat amb les Bases que formuli el Consell.

(Sessió del dia 10 de desembre de 1915.)

Foren designats els senyors D. Domènec Martí i Julià, D. Odón Moles, D. Josep Pascual, Degà dels metges de la Diputació provincial de Girona, i D. Tomàs Burquet, per a constituir, junt amb el Conseller D. Agustí Riera, el Tribunal d'oposicions al càrrec de Metge-Director del Manicomi de Salt i perquè formulin el programa i fixin la data de les dites oposicions.

(Sessió del dia 23 de desembre de 1915.)

B) BASES DE LA CONVOCATORIA DE LES OPOSICIONS

A proposta del Tribunal d'oposicions que fou designat en son dia per a la provisió de la plaça de Metge-Director del Manicomi de Salt (Girona), aprovà el Consell les següents Bases de convocatòria a les dites oposicions:

I. Fins el dia 30 d'abril inclusiu, s'admetran en el Departament de Governació de les Oficines de la Mancomunitat de Catalunya (Barcelona) les instàncies i documents que, ajustats a les prescripcions vigents sobre paper segellat i ús de cèdules personals, presentin els que pretenguin pendre part en els exercicis.

II. Els aspirants hauràn d'acreditar:

1.º Trobar-se lliures del servei militar, o estar-lo prestant en la situació corresponent. Aquest extrem es justificarà amb el certificat del Secretari de la Comissió Mixta de Reclutament respectiva, o amb els documents lliurats per les Autoritats militars que correspongui, segons els casos.

2.ª Esser Doctors o Llicenciats en Medicina i Cirurgia, o bé tenir aprovada la Llicenciatura i fet el corresponent dipòsit. Aquest extrem es justificarà amb el títol o certificat d'estudis corresponents.

3.ª Conèixer suficientment la llengua catalana i parlar-la.

Als requisits esmentats es poden addicionar tots aquells altres justificants que convinguin a l'aspirant, acreditatius dels seus mèrits i serveis. No s'admetrà títol ni document que es produeixi amb les instàncies si no va acompanyat d'una còpia d'ells, estesa en paper segellat de la classe onzena. Les còpies, després de compulsades i autoritzades, s'uniràn a l'expedient, tornant-se els originals als interessats.

III. Acabat el termini que es fixa en la primera d'aquestes regles, la Secretaria del Consell presentarà els expedients dels opositors al referit Consell, el qual, en vista de tots ells, farà declaració expressa dels que siguin admissibles, guardant silenci sobre els altres.

IV. Els exercicis d'oposició seràn públics, i es celebraran a Barcelona davant del Tribunal designat pel Consell i en la data que aquell assenyali, un cop transcorregut el termini concedit per a presentar sol·licituts. Consistiràn aquests exercicis:

1.ª En redactar una Memòria sobre un dels temes del qüestionari nombre 1 format pel Tribunal, i determinat per la sort. El tema serà comú per a tots els opositors, els quals disposaran de dotze hores contínues per a redactar llur treball i podran consultar els llibres i tractadistes que cada aspirant individualment es proporcioni. Aquest exercici serà practicat tots els opositors, incomunicats en un sol local i en presència d'un dels Vocals que constitueixen el Tribunal. En acabar el seu treball, cada opositor l'entregarà al Vocal del Tribunal que estigui de torn, en plec tancat i firmat. Aquestes Memòries seràn llegides en sessió pública per llurs respectius autors, i, acabada la lectura, es donarà mitja hora de temps a cada

un dels altres opositors perquè puguin fer, sobre elles les objeccions que se'ls acudeixin; disposant els autors dels treballs, d'una hora per a contestar les dites objeccions.

2.ª En contestar a cinc dels punts compresos en el qüestionari nombre 2, format pel mateix Tribunal, determinats per sort per a cada un dels opositors. Tant aquest qüestionari com l'anterior, es trobarà a disposició dels aspirants en la Secretaria del Consell Permanent i en l'Administració del Manicomi de Salt.

3.ª En l'exposició oral d'un cas clínic, tret a la sort d'entre els malalts elegits previament pel Tribunal. Per a aquest exercici cada opositor disposarà d'una hora per al reconeixement del malalt, de mitja hora per a preparació, i d'una hora per a l'exposició de la seva opinió mèdica. Aquest exercici serà de controversia entre els opositors. A l'efecte, el Tribunal, per sorteig, els dividirà en binques o trinques segons els nombre dels mateixos, havent, l'opositor que actüi, de procedir a l'examen i interrogatori del malalt en presència dels seus contrincants, els quals, a llur torn i així que hagi acabat l'actuant, podran practicar iguals operacions per espai de trenta minuts a fi de poder fer les observacions al dissertant pel temps màxim de vint minuts, tenint deu minuts l'actuant per a replicar a cada un dels objectants.

4.ª En emetre un informe mèdico-legal sobre un tema de psiquiatria, proposat en l'acte, que serà comú a tots els opositors, disposant aquests de quatre hores per a redactar-lo i dels llibres que tinguin per convenient proporcionar-se. Aquest exercici el practicaràn els opositors en la mateixa forma que la determinada per al primer exercici, a excepció de ço que fa referència a objeccions, que no té aplicació en el present cas.

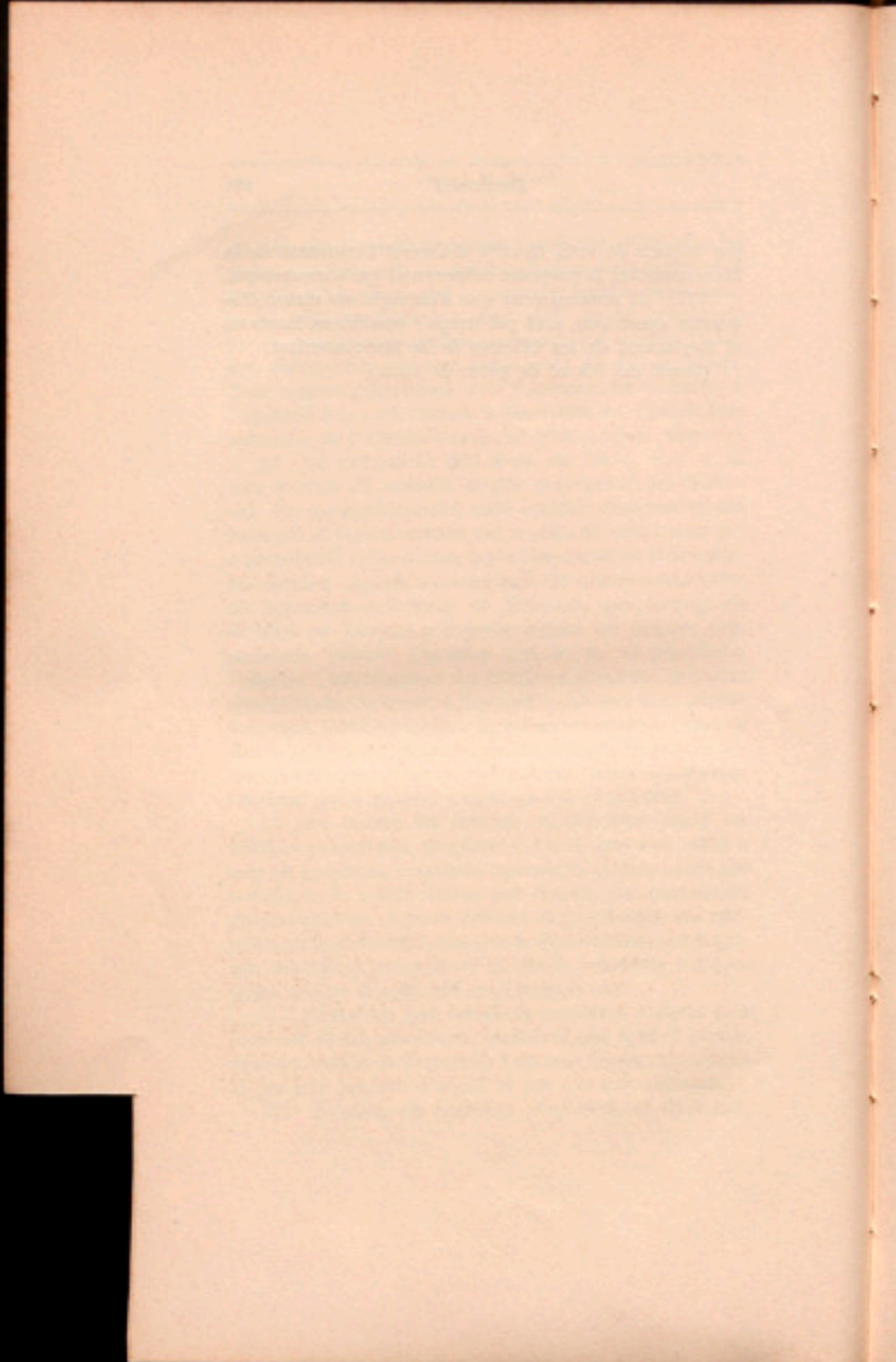
V. L'opositor que deixés de concórrer a algún dels exercicis el dia assenyalat, qualsevol que sigui el motiu, quedarà exclòs de l'oposició, i no serà tingut en compte ni per a la pràctica d'aquell ni per a la dels següents.

VI. Acabats els exercicis d'oposició, el Tribunal,

per majoria de vots, elevarà al Consell Permanent de la Mancomunitat la proposta unipersonal que correspongui.

VII. El nomenament que s'obtingui en virtut d'aquestes oposicions, serà pel temps i condicions fixats en el Reglament de les Oficines de la Mancomunitat.

(Sessió del dia 26 de gener de 1916.)

ANEXE NÚM. 31

PROVISIÓ DE LA PLASSA D'AUXILIAR ADMINISTRATIU DEL MANICOMI DE SALT

A) ACORD DEL CONSELL

Fou aprovat el programa d'oposicions per a la provisió del càrrec d'auxiliar administratiu del Manicomi de Salt (Girona), designant-se els senyors D. Lluís Noguera, Secretari de la Casa Provincial de Caritat de Barcelona, i el Diputat D. Magí Isern, junt amb el Conseller D. Agustí Riera, per a constituir el Tribunal de les oposicions que tindran lloc previ concurs entre els empleats de les Diputacions catalanes que vulguin optar al referit càrrec.
(Sessió del dia 9 de febrer de 1916.)

B) BASES DE CONVOCATORIA DE LES OPOSICIONS

Aprovà el Consell les següents Bases per a la provisió, mitjançant oposicions públiques, de la plaça d'Auxiliar Administratiu del Manicomi de Salt (Girona):

I. Durant el terme mínim de 30 dies des de l'aparició de la convocatòria en els *Bulletins Oficials* de les quatre províncies mancomunades, s'admetran, en la Secretaria del Consell Permanent, les instàncies i documents que, ajustats a les prescripcions vigents sobre paper segellat i ús de cèdules personals, presentin els qui pretenguin prendre part en els exercicis.

II. Per a pendre part en aquests exercicis serà indispensable acreditar, per part dels que no siguin o hagin estat empleats d'alguna de les quatre Diputacions mancomunades, els estudis de Procurador, Secretari municipal, Batxiller, Mestre o qualsevol altre títol similar, i trobar-se lliures, elsas pirants, del servei militar, o estar-lo prestant en la situació que correspongui. Aquest extrem es justificarà amb el certificat del Secretari de la Comissió Mixta de Reclutament respectiva, o amb els documents lliurats per les Autoritats militars que correspongui, segons els casos. No s'admetrà títol ni document de cap mena que es produeixi amb les instancies, si no va acompanyat d'una còpia per a cada un d'ells estesa, en paper del segell que correspongui i en deguda forma. Les còpies, després de compulsades i autoritzades pel senyor Secretari del Consell, s'uniràn a l'expedient, tornant-se els originals als interessats dintre el tercer dia de llur presentació.

III. Acabat el termini que es fixa en la primera d'aquestes Bases, la Secretaria del Consell presentarà els expedients dels opositors al referit Consell, el qual, en vista de tots ells, farà declaració expressa dels que siguin admissibles, guardant silenci sobre els altres.

IV. Feta la declaració de què tracta la Base precedent, es reunirà el Tribunal d'oposicions, al qual entregará la Secretaria del Consell els expedients dels opositors declarats admissibles, i determinarà el dia que hagin de començar els exercicis.

V. El Tribunal aixecará acte de totes ses reunions, fent-li constar sempre ço que deliberi i acordi, i anunciarà, per mitjà dels *Butlletins Oficials* de les quatre províncies mancomunades, les resolucions que convingui fer públiques. Els acords es pendràn per pluralitat de vots, i els actes seràn firmats per qui hagi presidit la reunió i pel Vocal-Secretari, a excepció de la primera i l'última que subscriuràn tots els membres del Tribunal, inclòs aquells que potser no estiguin conformes amb al-

gún acord; les dissidències dels quals, però, es faràn constar en el cos del document.

VI. La Secretaria del Consell curarà de proporcionar al Tribunal tots els mitjans que reclami per al més fàcil i puntual compliment de son important comès.

VII. Constituiràn el Tribunal d'oposicions aquelles persones designades pel Consell Permanent de la Mancomunitat.

VIII. Els exercicis d'oposició seràn públics i de dues classes, a saber:

1.ª Exercici pràctic, que consistirà en la redacció d'un expedient o document administratiu referent al servei de dements, podent disposar, a l'efecte, d'un termini màxim de quatre hores, amb facultat de consultar llibres.

2.ª Exercici oral, que consistirà en la contestació a tres preguntes tretes a la sort d'entre les compreses en el programa, previament format pel Consell.

IX. La pràctica dels exercicis s'ajustarà a les regles que segueixen:

Primera. Abans de començar cada un dels dos exercicis en què es divideix l'oposició, el Tribunal sortejarà en públic les trinques o binques en les quals hagin de quedar agrupats els opositors per a cada un dels exercicis. Aquest sorteig s'executarà extraient un dels Vocals, de l'urna preparada a l'efecte, d'una a una, dues o tres boles, segons sigui binca o trinca la que se sorteja. Les boles que contingui l'urna seràn tantes com opositors admesos, i llur numeració correspondrà exactament a la dels expedients dels referits opositors. Els nombres es publicaran a mesura que vagin sortint, com també el nom de l'opositor a qui correspongui cada un d'aquests nombres, i seràn anotats pel Secretari. L'ordre en què vagin sortint les boles de l'urna determinarà quins seràn els opositors agrupats.

Segona. Format previament pel Tribunal el qüestionari que haurà de regir l'exercici pràctic, i fet el sorteig de trinques o binques per al primer exercici, s'assenyalarà el

dia i hora en què per cada una d'elles s'hagi de verificar. Feta l'extracció del tema davant el Vocal-Secretari, seràn comunicats els opositors per a la pràctica d'aquest primer exercici pel temps i amb les condicions determinats en la vuitena base. Acabats els treballs, els entregaran, els opositors, en carpetes firmades i segellades, al Secretari del Tribunal, el qual estendrà les diligències de la pràctica d'aquest exercici, obrint-se els plec en la immediata sessió pública, i llegint-se per llurs autors els treballs que continguin. Els temes extrets seràn eliminats de les extraccions successives.

Tercera. Practicat per tots els opositors el primer exercici, el Tribunal deliberarà a porta tancada i decidirà, en votació secreta, per boles, sobre l'aptitud, en absolut, que hagi demostrat cada opositor per aprovar-lo, seguint l'ordre numèric de llurs respectius expedients, i entenent-se eliminats de la pràctica del segon exercici aquells opositors que no hagin obtingut majoria de vots.

Quarta. Practicades les eliminacions corresponents, i fet el sorteig de binques o trinques per al segon exercici, a tenor de ço que es disposa en la regla primera, s'incomunicaràn els dos últims opositors de la primera trinca; i si no n'hi hagués, s'incomunicarà el segon de la primera binca, sense llibres, papers ni comunicació de cap classe. Acte seguit, son company de trinca o binca extraurà tres nombres, corresponents als temes del programa, de l'urna disposada a l'efecte. Publicats els nombres extrets pel primer opositor, aquest procedirà immediatament a contestar, per l'ordre de llur extracció, les preguntes a les quals es refereixin, que llegirà en alta veu abans de començar l'explicació de cada una, sense que en cap cas es dirigeixin a l'opositor observacions o advertències. Acabat aquest exercici el primer opositor, serà cridat el segon, i en son cas el tercer, perquè contestin a les mateixes preguntes, procedint en tot amb iguals prevencions.

Quinta. Provada la primera binca o trinca, es retiraran, per aquell dia, les tres preguntes que li hagin

correspost per sort, es verificarà la mateixa prova en igual forma i pels mateixos procediments amb la segona, i així successivament durant els dies que fos necessari i el Tribunal designi.

• *Sisena.* L'opositor que deixés de concórrer a algú dels exercicis el dia assenyalat, sigui quin vulgui el motiu, quedarà excòs de l'oposició, i no serà tingut en compte ni per a la pràctica d'aquell ni per a la de l'exercici successiu.

X. Finides les oposicions amb el segon exercici, el Tribunal deliberarà (subjectant-se al mateix procediment que s'assenyala en la regla tercera de la base anterior), sobre l'aptitud, en absolut, de cada opositor per al compliment del càrrec a què aspiri. I, una vegada determinat el mèrit absolut dels opositors, decidirà el Tribunal, en votació secreta per paperetes, del mèrit relatiu dels que en la votació anterior hagin obtingut declaració favorable, fins, un nombre triple, si hi hagués lloc, del de la plaça que s'hagi de proveir; formulant la proposta unipersonal que correspongui per ordre de mèrit relatiu, de major a menor, en la qual no hi podrà incloure ningú que no estigui declarat amb mèrit absolut, ni en el cas que no quedés coberta la plaça per a la qual l'oposició es convoca.

XI. Acabades les tasques del Tribunal, aquest remetrà al Consell Permanent la proposta acordada si hi hagués hagut lloc a fer-la, o manifestació negativa en son cas, acompanyant els actes i comprovants de ses operacions, i fent menció individual dels opositors que potser, sense venir inclosos en la proposta, hagin estat declarats amb mèrit absolut, però guardant silenci sobre els que no es trobin en aquest cas.

XII. El dit nomenament serà per terme i les condicions assenyalades en el Reglament de les Oficines de la Mancomunitat de Catalunya.

(Sessió del dia 29 de març de 1916.)

S'acordà la publicació, en els *Butlletins Oficials* de

les quatre províncies mancomunades, de la convocatori-
ria d'oposicions per a la provisió d'una plaça d'auxiliar
d'administració del Manicomi de Salt (Girona), de con-
formitat amb les Bases aprovades en sessió del dia 29
de març prop-passat i amb l'acord de provisió pres en re-
unió del Consell del dia 9 de febrer darrer.

(Sessió del dia 12 d'abril de 1916.)

ANEXE NÚM. 32

ACORDS DEL CONSELL REFERENTS AL SERVEI DE DEMENTS

Fou comunicada al Consell la instància del Director del Manicomi d'Homages de Sant Boi de Llobregat, Fr. Carles Frederic Rubio i Alvarez, sol·licitant que, ateses les actuals circumstàncies, s'augmenti en 20 cèntims el preu de cost de cada estança dels dementos asilats en aquell Manicomi amb càrrec a la Mancomunitat, i que aquest augment comenci a córrer des del dia 1.º del mes actual. El Consell acordà contestar que, tenint precisament en estudi el propòsit de sol·licitar del Director del Manicomi una rebaixa en els preus d'estada, que en l'actualitat queda a bastament compensada pel nombre més crescut dels asilats, entén atendre l'objecte de la petició transcrita deixant sense efecte aquests propòsits, i en conseqüència el cost de les estades en l'estat actual.

(Sessió del dia 23 de febrer de 1916.)

Escollat el parer dels senyors Consellers-visitadors dels Manicomis de Salt i Sant Boi i de l'Institut Pere Mata, de Reus, i atesos els interessos de la Mancomunitat i la conveniència dels reclosos, acordà el Consell autoritzar els Directors d'aquells Establiments benèfics, encarregats del servei d'assistència de dementos pobres incorporat a la Mancomunitat, perquè, dins la comoditat i utilitat del sistema curatiu, paguin concedir llicències de sortida als malalts que a llur juí estiguin en condicions

d'utilitzar-les per haver desaparegut definitivament o transitoriament l'estat perillós d'excitació justificatiu de llur reclusió, sempre que les famílies respectives es trobin en circumstàncies d'atendre al malalt, essent sempre temporals les dites llicències, i exigint-se en tot cas, per al reingrés en el Manicomi, una instància dirigida al Director del Manicomi, per la persona més immediatament interessada, acompanyada de certificació facultativa, acreditativa d'haver esdevingut algún fet que aconselli la necessitat o conveniència de continuar la reclusió del malalt en el Manicomi.

(Sessió del dia 8 de març de 1916.)

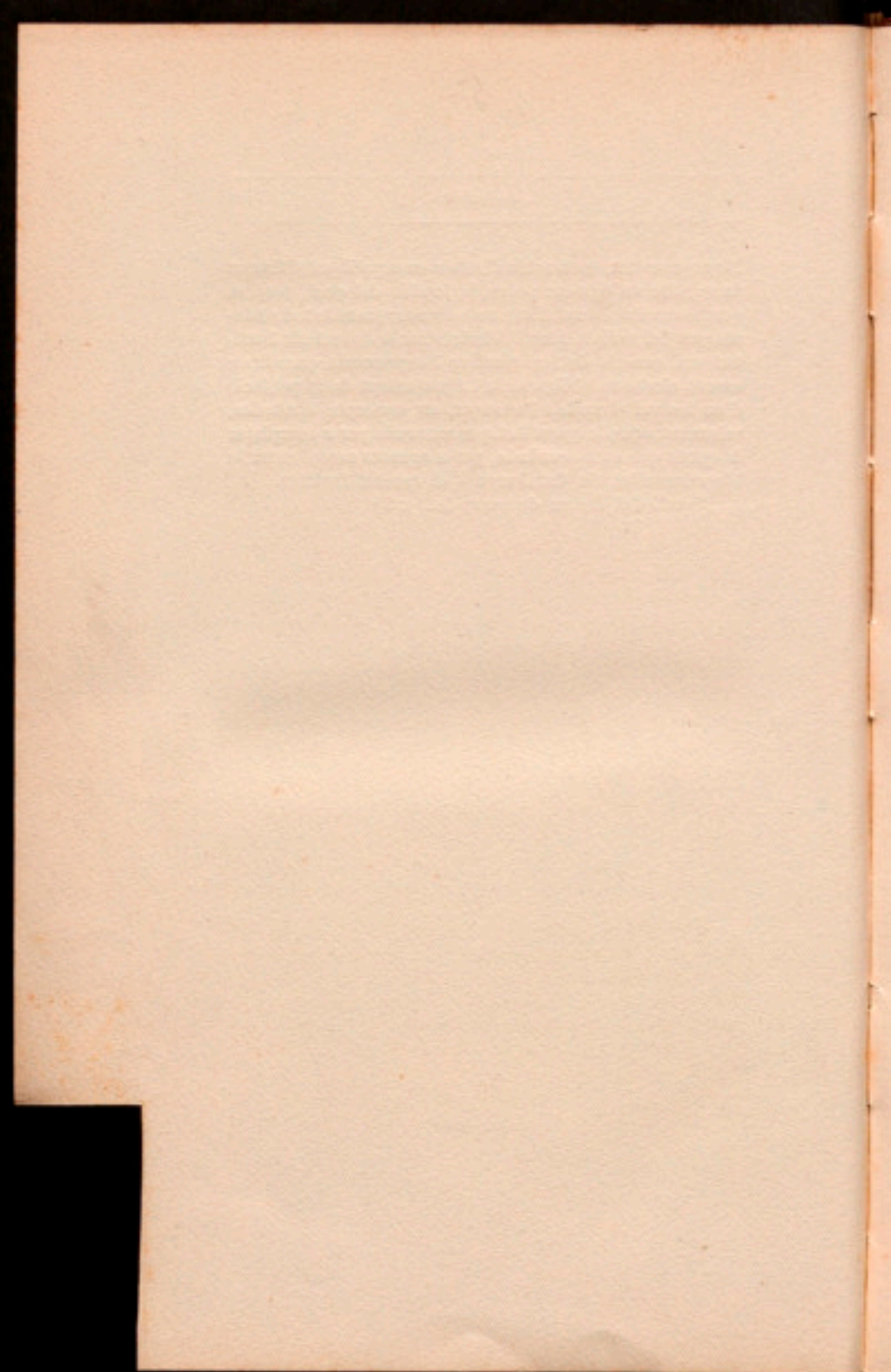
Vist l'ofici de la Diputació Provincial de Girona, de data 3 de desembre del prop-passat any 1915, per mitjà del qual es rectificà l'error comès al fixar la quantitat que per al servei de sosteniment de dementes pobres ha d'abonar la dita Diputació de Girona a la Mancomunitat de Catalunya, i atès el dictamen de la Secció de Governació, acordà el Consell acceptar ço que es proposa per mitjà de l'indicat ofici, fixant-se, en conseqüència, en 106,561'31 pessetes la quantitat a entregar a la Mancomunitat de Catalunya per l'esmentat servei de sosteniment de dementes pobres, de les quals, i fins a tant que la Mancomunitat no es faci càrrec de les dementes asilades en l'actualitat en l'Hospital, s'ha de deduir, en concepte de despeses d'aquestes dementes, la quantitat de 9,864'12 pessetes, essent, per tant, la quantitat a consignar després de feta la dita deducció, la xifra de 96,697'19 pessetes: havent-se de comunicar aquest acord a la dita Diputació de Girona i a la Secció d'Investigació de la Mancomunitat per a sos efectes oportuns.

(Sessió del dia 15 de març de 1916.)

El Conseller-visitador D. Josep Mestres donà compte al Consell d'haver convingut, amb la Direcció de l'Institut Pere Mata, de Reus, que sempre que, amb càrrec a la

Mancomunitat, es tractés d'asilar en aquell establiment frenopàtic un dement pobre, la família del qual, però, es comprometés a contribuir amb alguna quantitat al sosteniment del malalt, fóra l'Administració del referit Institut qui curaria de fer efectiva l'expressada quantitat; essent aleshores obligació de l'Ajuntament de la població d'on fos veí el malalt l'avançar, en concepte d'estades, solament aquella quantitat que manqués per a completar la quota que està acordada, per a aquests casos, entre la Mancomunitat de Catalunya i el repetit Institut.

(Sessió del dia 22 de març de 1916.)

5

ECONOMIA, FINANCES I ALTRES ACORDS

ANEXE NÚM. 53

CAIXA DE CRÈDIT COMUNAL

REGLAMENTACIÓ PROVISIONAL, DE LES CONDICIONS AMB
QUÈ ES PODRÀN FER LES CONCESSIONS DE PRÉSTECES ALS
AJUNTAMENTS DE CATALUNYA, I DELS REQUISITS QUE
HAURÀN DE REUNIR LLURS SOL·LICITUTS FORMULADES
PELS COMITÈS DIRECTIU I ADMINISTRATIU DE LA CAIXA
I APROVADA PEL CONSELL PERMANENT.

I

Es podran fer préstecs als Ajuntaments de Catalunya que a jut dels Comitès de la Caixa siguin solvents i estiguin ben administrats i no es trobin en descobert amb l'Estat, la Diputació respectiva i la Mancomunitat, sempre i quan el préstec es destini a serveis de caràcter municipal compresos en l'article 72 de la llei d'Ajuntaments vigent. Aquests préstecs no es podran mai estipular sense una garantia de l'annualitat, suficient en cada cas a judici dels Comitès.

II

No es concediran préstecs per a serveis que, encara que estiguin compresos en l'article 72 de la llei Municipal, siguin dels que, amb caràcter permanent, desempenyin la Mancomunitat o la Diputació respectiva, com són carreteres, camins veïnals, ponts, telèfons, etc. (1)

III

Mentre no es reformi la present reglamentació, no es podrà concedir cap préstec el capital del qual excedeixi de 200,000 pessetes.

IV

Cap préstec podrà excedir de l'import dels ingressos del Pressupost liquidat del respectiu Ajuntament peticionari, prenent per base de càlcul el promedi de l'últim quinquenni.

Però si el préstec es destina a obres reproductives, es podrà arribar, si el rendiment de l'obra o servei ho permet, al doble del màxim fixat en el paràgraf que precedeix.

V

La quota anual que per interessos i amortització del préstec s'haurà d'obligar a pagar els Ajuntaments pres-

---

(1) En aquesta prohibició no s'han de considerar compreses les Escoles, segons acord dels Comitès Administratiu i Directiu de la Caixa, preses en la sessió de 18 de novembre de 1915.

tataris no podrà excedir del 12 per 100 del promedi del Pressupost liquidat d'ingressos de l'últim quinqueni. En el cas de tractar-se de préstecs per a obres o serveis reproductius, l'esmentada quota podrà arribar al 25 per 100 del dit promedi si els rendiments de l'obra o servei ho permeten, a judici dels Comitès.

VI

Els primers contractes de préstec es pactaran en principi a l'interès anual del 6 per 100; mes aquest interès s'augmentarà o disminuirà, en el contracte definitiu, en la diferència que resulti entre aquest tipus i l'interès efectiu que hagi de pagar la Caixa pels títols que posi en circulació per a cobrir els préstecs convinguts, tenint en compte el preu real de col·locació, pagats drets i comissions i la prima d'amortització de les obligacions.

VII

A més de la quota per interessos i amortització, s'obligaran els Ajuntaments prestataris a abonar una comissió anual inalterable, durant tota la vigència del respectiu contracte, de mig per 100 del capital prestat. L'import d'aquesta comissió es destinarà a les despeses generals de sosteniment de la Caixa, i els sobrants que puguin resultar augmentaran el capital de reserva.

VIII

Els Ajuntaments de Catalunya compresos en la regla I que desitgin un préstec en les condicions fixades en la mateixa regla, dirigiràn la corresponent sol·licitut al Comitè administratiu, acompanyant:

a) Certificació de l'acord del propi Ajuntament, pres per la majoria absoluta dels Regidors que deguin formar-lo, acordant demanar el préstec en les condicions fixades en les presents regles i que determinaran concretament en cada cas, especialment en ço que fa referència a la garantia i termini de reemborsament, expressant la finalitat o servei a què es destini, fent constar minuciosament i clarament l'estat de la seva Hisenda, i sotmetent-se a més, per al cas d'incompliment del contracte i a firmar en son dia, al procediment administratiu vigent d'apremi que podrà instar o portar a terme el Consell Permanent de la Mancomunitat.

b) Certificació de l'acord de la Junta de Vocals associats, pres per la majoria absoluta dels que la formin, ratificant en totes ses parts l'acord abans esmentat de l'Ajuntament.

c) Certificació que l'acord de l'Ajuntament ratificat per la Junta municipal ha estat anunciat al públic per espai de trenta dies per mitjà d'edictes fixats en els llocs de costum i publicats en el *Butlletí Oficial* de la província respectiva als fins dels recursos procedents, i que el dit acord és ferm per no haver-se interposat cap recurs o per haver estat desestimades definitivament les reclamacions interposades.

d) Certificació d'haver-se remès al Govern Civil de la província respectiva certificació de l'acord municipal resolent demanar el préstec, a fi que pel dit Centre superior s'apreci si existeix en l'acord alguna infracció legal a corregir; expresant la data de la remissió.

e) Certificació del compte de Pressupostos de l'any anterior i de la relació de deutors i acreedors del dit any.

f) Còpia certificada dels Pressupostos municipals de l'any en curs i dels quatre anteriors.

g) Report explicatiu de l'estat de la Hisenda del respectiu Municipi.

h) Projecte de l'obra o servei a què es destini el

présteo (quan es tracti d'aquest cas), consistent en pla pressupost i Memòria explicativa de l'obra o servei, degudament aprovat per qui correspongui.

IX

Aquestes sol·licituts i documentació passaràn a la Oficina del Comitè administratiu; i quan aquesta informi que l'expedient es troba complet en la forma externa, caldrà perquè el dit expedient pugui passar a l'estudi de fons per part del Comitè administratiu, que l'Ajuntament peticionari acrediti haver fet entrega a la Caixa de Crèdit de la quantitat fixada en la següent escala i que es destinarà al pagament de les despeses d'estudi de la petició, passant el sobrant, si en queda, al concepte d'ingressos generals de la Caixa:

Fins a 25,000 pessetes.....	2	per 100
De 25,001 a 30,000.....	1'78	» »
De 30,001 a 35,000.....	1'61	» »
De 35,001 a 40,000.....	1'50	» »
De 40,001 a 45,000.....	1'405	» »
De 45,001 a 50,000.....	1'33	» »
De 50,001 a 55,000.....	1'27	» »
De 55,001 a 60,000.....	1'22	» »
De 60,001 a 65,000.....	1'18	» »
De 65,001 a 70,000.....	1'14	» »
De 70,001 a 75,000.....	1'11	» »
De 75,001 a 80,000.....	1'08	» »
De 80,001 a 85,000.....	1'055	» »
De 85,001 a 90,000.....	1'035	» »
De 90,001 a 95,000.....	1'015	» »
De 95,001 a 100,000.....	1'006	» »
De més de 100,000 pessetes.....	1	» »

X

Si després de l'estudi tècnic, jurídic i econòmic que en son cas faci de la petició el Comitè administratiu dins ses atribucions, amb els assessoraments que cregui necessaris, proposa l'operació al Comitè Directiu per haver arribat a un acord amb l'Ajuntament peticionari respecte de totes les estipulacions del contracte que estimi aquell convenients, i òs aprovada pel dit Comitè Directiu, es reunirà l'Ajuntament per a l'aprovació de la minuta de contracte i per a delegar a l'Alcalde i al Síndic perquè en sa representació procedeixin a la firma de la corresponent escriptura. Aquest acord d'aprovació de la minuta de contracte haurà d'ésser ratificat per la Junta de Vocals Associats.

(Sessió del dia 17 de novembre de 1915.)

ANEXE NÚM. 34

ACCIÓ DEL CONSELL PER REMEDIAR LA MANCANÇA DE
SULFAT DE COURE

Fou comunicada al Consell la següent moció del senyor Conseller D. Agustí Riera:

«Excm. Sr.: — L'Excm. Sr. Marquès de Camps, en una de les darreres sessions celebrades pel Congrés, ha cridat l'atenció del Govern sobre la disminució, al mercat, de sulfat de coure, i, com a conseqüència, son preu elevadíssim posant de manifest el greu perjudici que, de seguir així les coses, esdevindria per a l'agricultura. El Govern ha contestat manifestat al Diputat per Barcelona, que gestionaria del Govern anglès el permís per a l'exportació del dit producte.

«A més de les dificultats amb què, al meu entendre, toparà l'obtenció del permís d'exportació, donada la tendència clara dels països bel·ligerants que els neutrals es decantin a l'un cantó o a l'altre no donant-los cap mena de facilitats mentre no hagin pres llur partit, crec que el poder importar sulfat d'Anglaterra no resoldria el problema, tota vegada que, dedicada la indústria anglesa, en proporció cada dia creixent, a la producció de municions de guerra, disminueix d'una manera progressiva la de tota altra mena de productes, entre altres la del sulfat, fent això que el preu d'aquest augmenti al lloc de la seva producció. Si a això s'afegeix

l'encariment dels nòlits, especialment a Anglaterra, és de témer que, com indicava, l'agricultor obtindria el sulfat importat a un preu molt superior al que en pot pagar, si no vol que els cultius a què el dedica li resultin ruinosos.

«Plantejant aquest estat de coses un problema de gravetat suma, per les quantitats immenses de sulfat que al nostre país es consumeixen, de les quals no es pot prescindir, i que l'any vinent seràn tant més necessaries en quant el mildiu i altres criptògames deixaren diferents cultius, i especialment la vinya, en pèssimes condicions, crec que el Consell de la Mancomunitat ha d'estudiar amb tot deteniment la qüestió, per a substituir-se, si així fos possible, al Govern Central, dat cas que aquest no se'n preocupés (com en tantes ocasions i en assumptes prou importants ha fet), o contribuir a la resolució del conflicte si les mides que el Govern prengués resultessin insuficients.

«No té altre objecte, aquesta moció, que cridar l'atenció del Consell per si creu que pot i deu preocupar-se d'assumpte de tanta transcendència per a Catalunya.

«Sense tenir la pretensió de marcar camins a la tasca del Consell, donada la meua incompetència, crec, no obstant, que, si jutja aquest que, donada la naturalesa i la importància de la qüestió, hauria de preocupar-se'n, de posar tot seguit en relació amb les entitats consumidores i productores del sulfat perquè l'il·lustrin respecte de la magnitud i condicions del conflicte, i veure la manera de posar-hi remei; que, si així fos possible, la Mancomunitat hauria fet un favor immens a l'agricultura de la nostra terra; i no sols això, sinó que tal volta contribuiria a que s'aprofitessin les actuals circumstàncies perquè es nacionalitzés indústria de tanta importància, deixant per aquest concepte d'ésser tributaris de l'estranger.

«Prego, doncs, al Consell, que faci seva aquesta moció si creu que ho mereix l'assumpte que n'és objecte.»

El Consell, vist el sentit sumament beneficiós de l'an-

terior moció, i atesa la finalitat pràctica que s'hi raona, acordà:

1.ª Cooperar prop del Govern a l'acció dels Diputats catalans perquè es gestioni del Govern anglès el permís per a l'exportació del sulfat de coure.

2.ª Estudiar tots els aspectes d'aquest important problema, tant per prevenir els danys immediats que la mancança del sulfat de coure plantejarà ben aviat com per preparar la nacionalització de la referida indústria.

3.ª Designar els Consellers senyors D. Francesc d'A. Bartrina, D. Agustí Riera i D. Josep Mestres per a constituir una Ponència especial d'estudi d'aquesta important qüestió, assessorant-se dels elements tècnics necessaris i recollint totes les dades que puguin aclarir el jut del Consell.

(Sessió del dia 2 de desembre de 1915.)

El Conseller Sr. Riera comunicà al Consell la gestió de la Ponència especial designada per a estudiar el problema de la mancança del sulfat de coure i les possibles solucions per a remeiar-la i nacionalitzar el dit producte. Manifestà que els Consellers ponents havien adjuntat llurs treballs els senyors D. Ignasi Girona, President de l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre; D. Josep Vidal i Barraquer, President de la Federació Agrícola Catalana Balear, i D. Francesc Santacana, President de la Unió de Vinyaters, i els enginyers senyors Marquès de Camps, D. Ramón Oliveras i D. Tomàs Plaquer; i que, tenint en compte les gestions iniciades prop del Govern pels organismes interessats en la resolució del problema que motivà l'atenció del Consell, entengué la Ponència que havia d'anar a Madrid una Comissió dels Presidents de la Unió de Vinyaters, de l'Institut Agrícola de Sant Isidre i de la Federació Agrícola Catalana Balear, per compenetrar-se del curs d'aquelles gestions i de tots els aspectes del problema, sol·licitant del Con-

sell la designació d'un Conseller que representi la Mancomunitat en el sí d'aquella Comissió. El Consell designà D. Francesc d'A. Bartrina.

(Sessió del dia 16 de desembre de 1915.)

ANEXE NÚM. 35

GESTIONS DEL CONSELL PER LA REGULARITZACIÓ DELS
PREUS DEL SUCRE

Acord fou pres, atesa la moció del Diputat senyor Bastardas dirigida a la Presidència, de sol·licitar l'informe de la Cambra Industrial, Cambra de Comerç i Institut Agrícola Català de Sant Isidre, referent a la conveniència i oportunitat de gestionar del Govern que sigui prohibida l'exportació del sucre i en siguin rebaixats els preus en el nostre mercat.

(Sessió del dia 15 de desembre de 1915).

Estudià el Consell els informes de la Cambra Industrial, Institut Agrícola Català de Sant Isidre i Cambra de Comerç de Barcelona, sol·licitats, per acord de la sessió del dia 15 de desembre, amb motiu de la moció del Diputat Sr. Bastardas referent a la conveniència i oportunitat de gestionar del Govern que sigui prohibida l'exportació del sucre i en siguin rebaixats els preus en el nostre mercat. Ateses les dades apuntades a judici del Consell pels referits informes, i les manifestacions exposades en la deliberació pels senyors Consellers, acord fou pres de sol·licitar del Govern que, sense perjudici dels acords que en aquest respecte estimi oportuns, apliqui al sucre mesures semblants a les aplicades a altres articles, su

primint la devolució de l'impost del sucre exportat i rebaixant els aranzels; dirigint-se aquestes peticions al senyor Ministre d'Hisenda i acompanyant-li instancia i una còpia dels informes que han servit d'orientació al Consell per al seu acord.

(Sessió del dia 26 de gener de 1916.)

ANEXE NÚM. 36

ALTRES ACORDS GENERALS

REPOBLACIÓ DE RIUS I ESTANYS

El Consell, fent-se ressò de les manifestacions del Diputat Sr. Lloret a l'Assamblea i prenent esment de la instància de D. Enric de Cereceda i González interessant la protecció de la Mancomunitat a favor de les iniciatives particulars per a la repoblació de rius i estanys i foment de la pesca fluvial, i demanant una subvenció de 1,500 pessetes anuals per a l'espandiment dels seus treballs en aquest sentit en l'estació piscícola de La Riba, acordà realitzar una visita a totes les estacions piscícoles existents a Catalunya, a fi d'estudiar la possible protecció de la pesca fluvial catalana.

(Sessió del dia 1.er de desembre de 1915.)

AUXILIAR D'INTERVENCIÓ

Admesa pel Consell la renúncia del càrrec d'Auxiliar interí de l'Oficina d'Intervenció de la Mancomunitat presentada per D. Emili García, acord fou pres de confiar-lo, en iguals condicions i amb la mateixa temporalitat, a D. Josep Ribelles, Auxiliar de Comptaduria de la Diputació de Barcelona.

(Sessió del dia 22 de desembre de 1915.)

INSPECTOR I CELADOR D'ARBITRIS

El Consell acordà, per a desempenyar interinament el càrrec d'Inspector d'arbitris, amb el sou anual de 2,500 pessetes, i el de Celador d'arbitris, amb el sou de 1,800 pessetes anuals, designar respectivament D. Josep Blanquer i Muxart i D. Jaume Cortada, que han exercit fins al 31 de desembre darrer aquestes funcions traspassades ara a la Mancomunitat, al servei de la Diputació de Barcelona.

(Sessió del dia 5 de gener de 1916.)

INDEMNITZACIONS D'ESTADA

Acordà el Consell, amb caràcter general, que sempre que algún senyor Diputat, amb residència fóra de Barcelona, hagi de venir a la capital, amb comanda del Consell, per algún servei de la Mancomunitat, li siguin satisfetes les despeses de viatge i les indemnitzacions d'estada en la mateixa proporcionalitat que per a l'assistència a l'Assamblea.

De conformitat amb aquest acord, disposà el Consell que siguin satisfetes al senyor Diputat D. Romà Sol les despeses de viatge i estades motivades per la seva assistència i participació a les tasques del Tribunal d'Oposicions per a la provisió del càrrec d'Oficial lletrat de la Secció Administrativa del Departament de Foment.

(Sessió del dia 20 de gener de 1916.)

PROJECTE DE LLEI D'HISENDES LOCALS

El Consell, continuant anteriors deliberacions i tenint en compte la recomanació de l'Assamblea motivada per una proposició dels Srs. Frígola, Bastardas, Micó i altres firmants, acordà sol·licitar de l'Escola de Funcionaris d'Administració Local que concreti i formulí l'articulat d'un projecte de llei desenrotllant i

aplicant l'informe respecte a Hisendes locals que li fou encarregat, en son dia, pel propi Consell.

(Sessió del dia 13 de gener de 1916.)

PER ELS EMPLEATS

La Presidència comunicà al Consell la moció del Diputat Sr. Sala perquè, tenint en compte el problema de les subsistències, s'estudiï la manera d'augmentar en un 10 per 100 el sou dels empleats de la Mancomunitat que no excedeixi de 5 pessetes diàries, i que s'interessï dels contractistes de treballs públics un augment d'iguals proporcions a favor de llurs treballadors. Acordà el Consell que aquesta moció passi a informe dels respectius Caps de secció de les Oficines de la Mancomunitat i a dictamen del senyor Secretari interí del Consell.

(Sessió del dia 3 de febrer de 1916.)

SUBVIENCIÓ

Reiterada al Consell la petició de la Comandancia General dels Sometents de Catalunya sol·licitant un a subvenció de la Mancomunitat per atendre les despeses d'organització del primer concurs anual de tir entre individus de tot Catalunya pertanyents al dit Còs, acordà el Consell contribuir a l'objecte esmentat amb la quantitat de 750 pessetes a càrrec del capítol d'Imprevistos.

(Sessió del dia 24 de febrer de 1916.)

NIVELLACIÓ

Hagut esment, pel Consell, de dues comunicacions de la Depositària de la Mancomunitat, indicant que s'han efectuat diverses vendes d'obligacions del Deute de la província de Barcelona, i que en efectuar-se les esmentades

operacions s'han sofert perdues per un valor de 3,963'55 pessetes per ço que es refereix a les Obligacions venudes de l'Emprèstit de 5.000,000 de pessetes de la província de Barcelona, i per un valor de 9,621'53 pessetes per ço que es refereix a les obligacions corresponents a l'Emprèstit de 9.000,000 de pessetes; el Consell acordà que s'expedeixi un lliurament per la quantitat total de la perdua soferta, o sigui per la quantitat de 13,585'08 pessetes, amb càrrec al capítol d'Imprevistos del Pressupost vigent de la Mancomunitat de Catalunya.

(Sessió del dia 15 de març de 1916.)

CAIXA DE CRÈDIT COMUNAL

De conformitat amb les facultats conferides al Consell per l'Assamblea, en sessió del dia 27 de novembre darrer foren designats per a formar part del Comitè Directiu de la Caixa de Crèdit Comunal els Diputats Srs. D. Pere Lloret i D. Frederic Frígola, essent definitiva aquesta designació, sense necessitat de posterior ratificació de l'Assamblea.

ÍNDIX

Planes

REPORT DEL CONSELL PERMANENT

§ I. Servei de conservació de Carreteres i camins	11
§ II. Estudi i construcció de Carreteres, camins i ponts	15
§ III. Telèfons	19
§ IV. Cultura i instrucció	25

ANEXES AL REPORT

TREBALLS PÚBLICS

ANEXE NÚM. 1. Camins veïnals convinguts amb l'Estat en el segon concurs	51
ANEXE NÚM. 2. Reial ordre autoritzant la substitució del camí veïnal de Canejàn a la carretera de Balaguer a la frontera, del contracte amb l'Estat, pel de Salardú a Montgarri (tros segon) i el de Maià a la carretera de Besalú a Roses, també del contracte, pel d'Oix a Castellfullit de la Roca.	57
ANEXE NÚM. 5. Obres de les que figuren en la relació de les més urgents i necessàries aprovada pel Consell	59

	<u>Planes</u>
ANEXE NÚM. 4. Conservació de Carreteres i camins.	45
ANEXE NÚM. 5. A) Dictamen de la ponència especial designada per estudiar el problema de la conservació de les vies de comunicació contractades per les Diputacions amb l'Estat.	59
B) Acord del Consell.	64
ANEXE NÚM. 6. A) Dictamen sobre les causes que han motivat l'enrunament d'una bona part del poble de Guimerà (província de Lleida); pels senyors D. M. Faura i Sans, Prevere, Doctor en Ciències naturals i Catedràtic de Geologia de l'Escola Superior d'Agricultura, i D. Ignasi de Villalonga i Casañes, Cap de Construccions civils de la província de Lleida i Arquitecte de l'Excel·lentíssima Diputació de Lleida.	65
B) Acord del Consell.	70
ANEXE NÚM. 7. Personal de Treballs Públics.	75
ANEXE NÚM. 8. Altres acords referents a Treballs Públics.	75
ANEXE NÚM. 9. Provisió del càrrec d'Enginyer Cap de la Secció de Telèfons.	79
ANEXE NÚM. 10. Bases d'intel·ligència entre la Mancomunitat de Catalunya i el concessionari de la xarxa telefònica de Cervera.	85
ANEXE NÚM. 11. Projecte de Bases per al servei de telèfons de la Mancomunitat de Catalunya.	85
A) Generalitats.	85
B) Servei interurbà.	85
C) Servei urbà.	87
D) Servei internacional.	92
ANEXE NÚM. 12. Condicions facultatives generals del servei de telèfons.	95

	<u>Planes</u>
ANEXE NÚM. 15. Conveni adicional entre la Man- comunitat i la Companyia Peninsular de Telèfons	99
ANEXE NÚM. 14. Personal de telèfons.—Altres acords referents al servei telefònic.	101
ANEXE NÚM. 15. Foment d'obres hidràuliques.	105
ANEXE NÚM. 16. Perforacions artesianes.	107

CULTURA I INSTRUCCIÓ

ANEXE NÚM. 17. En defensa de la llengua cata- lana.	109
A) Complimentació de l'acord de l'Assamblea	109
B) Amb motiu de la comunicació del Presi- dent de la R. Acadèmia Espanyola.	109
C) Missatge al senyor President del Consell de Ministres.	111
ANEXE NÚM. 18. Edificis escolars.	117
A) Redacció dels projectes d'escoles.	117
B) Informe de l'Arquitecte D. Adolf Floren- sa referent a l'acord anterior	117
C) Realització de les obres	120
D) Subhasta de les obres per a la construc- ció dels edificis escolars	120
E) Nou concurs entre els pobles de la pro- vincia de Barcelona	121
ANEXE NÚM. 19. Participació al Curs Montessori	125
ANEXE NÚM. 20. Biblioteques populars.	129
A) Concurs per a l'adjudicació de Bibliote- ques.	129
B) Acord d'adjudicació de Biblioteques.	129
ANEXE NÚM. 21. Informe del Consell d'Investi- gació Pedagògica sobre les sol·licitats per a la instauració de Biblioteques popu- lars.	151

	<u>Planes</u>
ANEXE NÚM. 22. Estudis agrícoles. — Cursets d'agricultura pràctica. — Estudis de ramaderia catalana	157
ANEXE NÚM. 25. Informe del senyor Enginyer Director de l'Escola Superior d'Agricultura de Barcelona referent als medis de millorament de l'agricultura de Catalunya.	141
ANEXE NÚM. 24. A) Conservació de la Ex-Collegiata de Sta. Maria de Lladó.	163
B) Informe del senyor Arquitecte Director de la Secció de Conservació de Monuments de la Diputació de Barcelona a què es refereix l'acord anterior.	164
ANEXE NÚM. 25. A) Reparació del Temple de Sant Pere de Montgrony.	165
B) Informe de l'Arquitecte seyor Martorell a què es refereix l'acord anterior.	165
ANEXE NÚM. 26. Expandiment dels serveis de la Borsa del Treball de Barcelona.	167
ANEXE NÚM. 27. Altres acords d'ordre cultural.	169

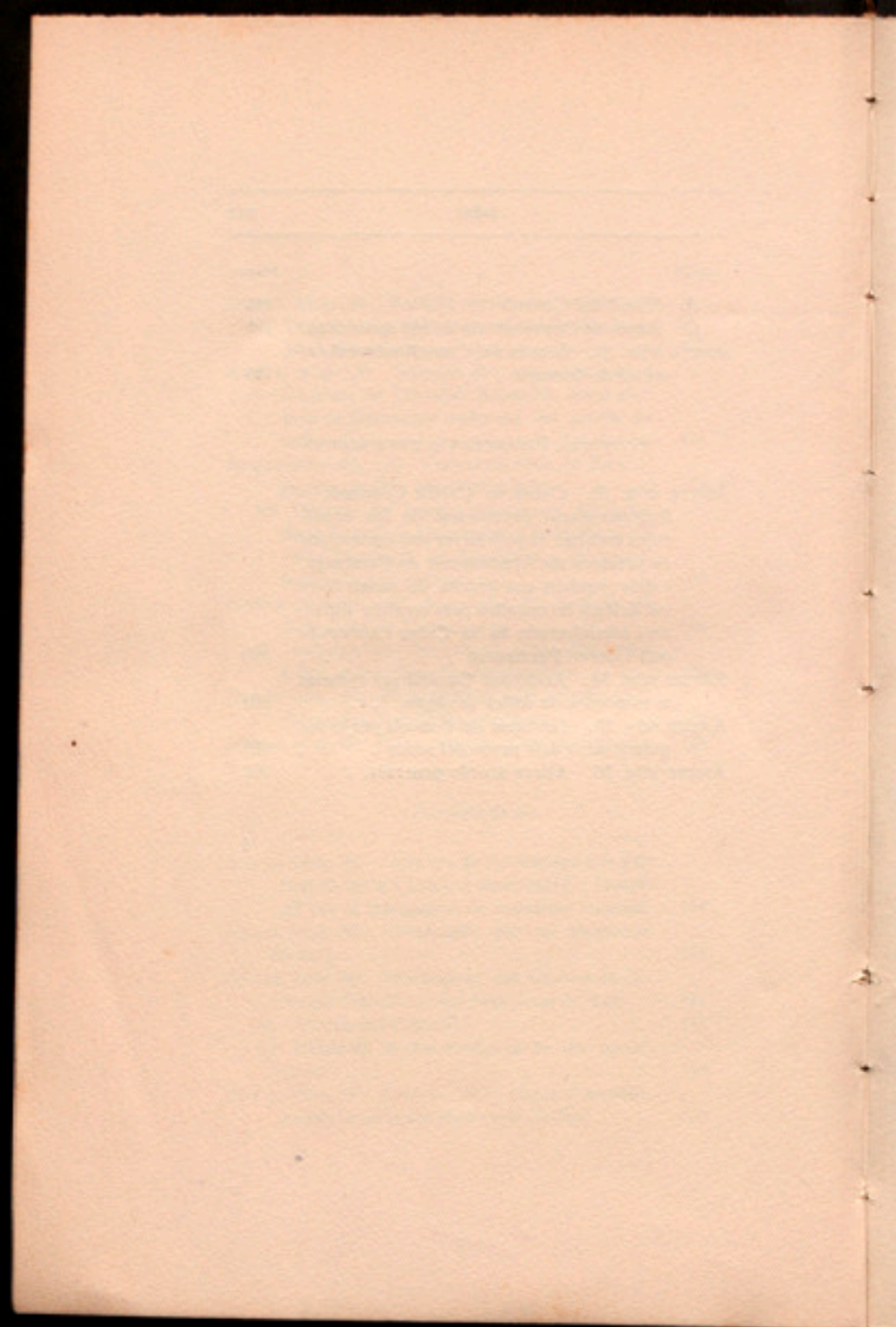
BENEFICENCIA

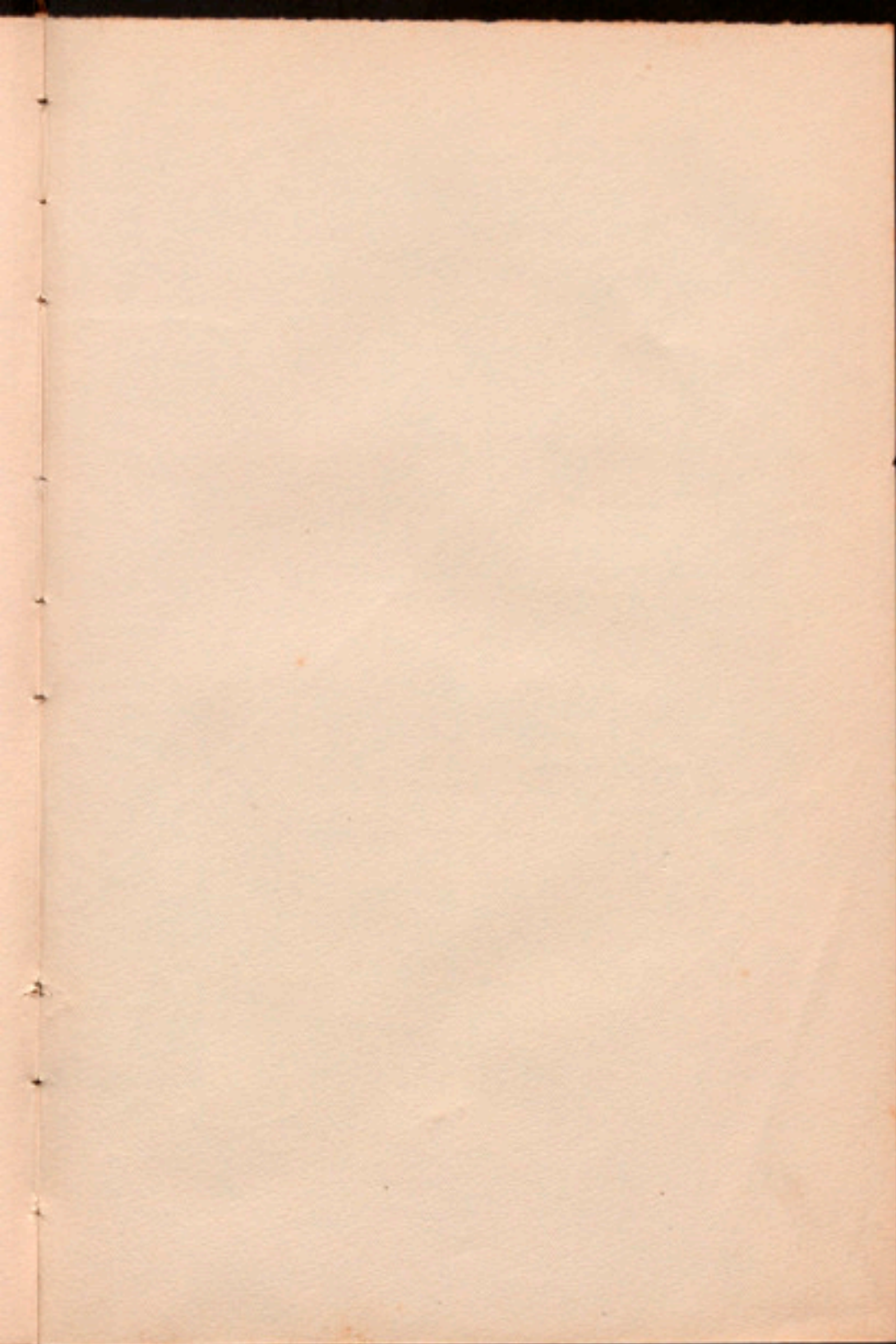
ANEXE NÚM. 28. Concurs de terrenys per a la edificació de la Clínica d'observació i Hospital per al tractament de malalties mentals.	171
ANEXE NÚM. 29. Forniments per al Manicomi de Salt	173
ANEXE NÚM. 30. Proveïment del Càrreg de Director Facultatiu del Manicomi de Salt.	177
A) Acords del Consell.	177
B) Bases de la convocatòria de les oposicions.	178
ANEXE NÚM. 31. Provisió de la plassa d'Auxiliar Administratiu del Manicomi de Salt	185

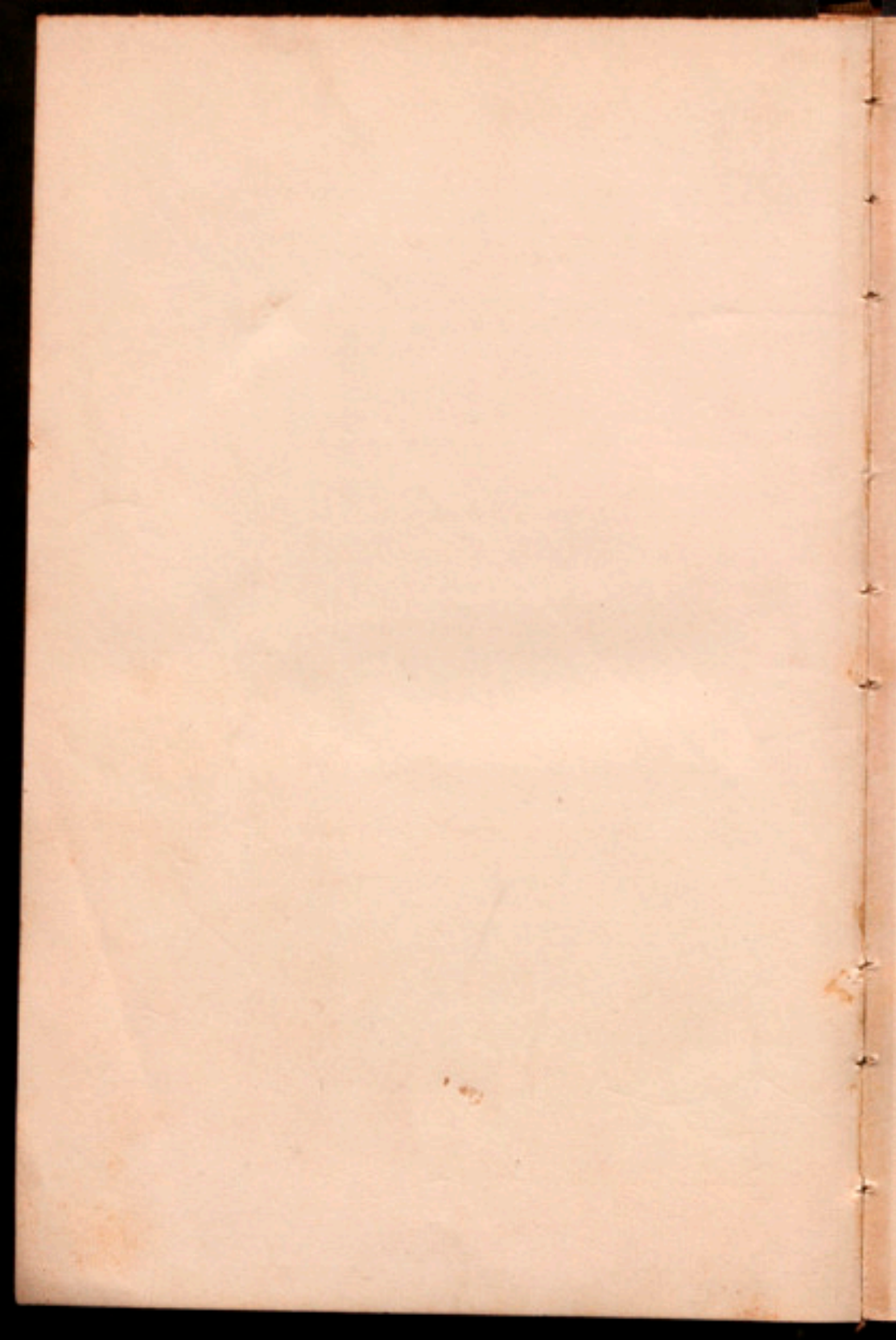
	<u>Planes</u>
A) Acord del Consell	185
B) Bases de Convocatoria de les oposicions.	185
ANEXE NÚM. 32. Acords del Consell referents al servel de dements	189

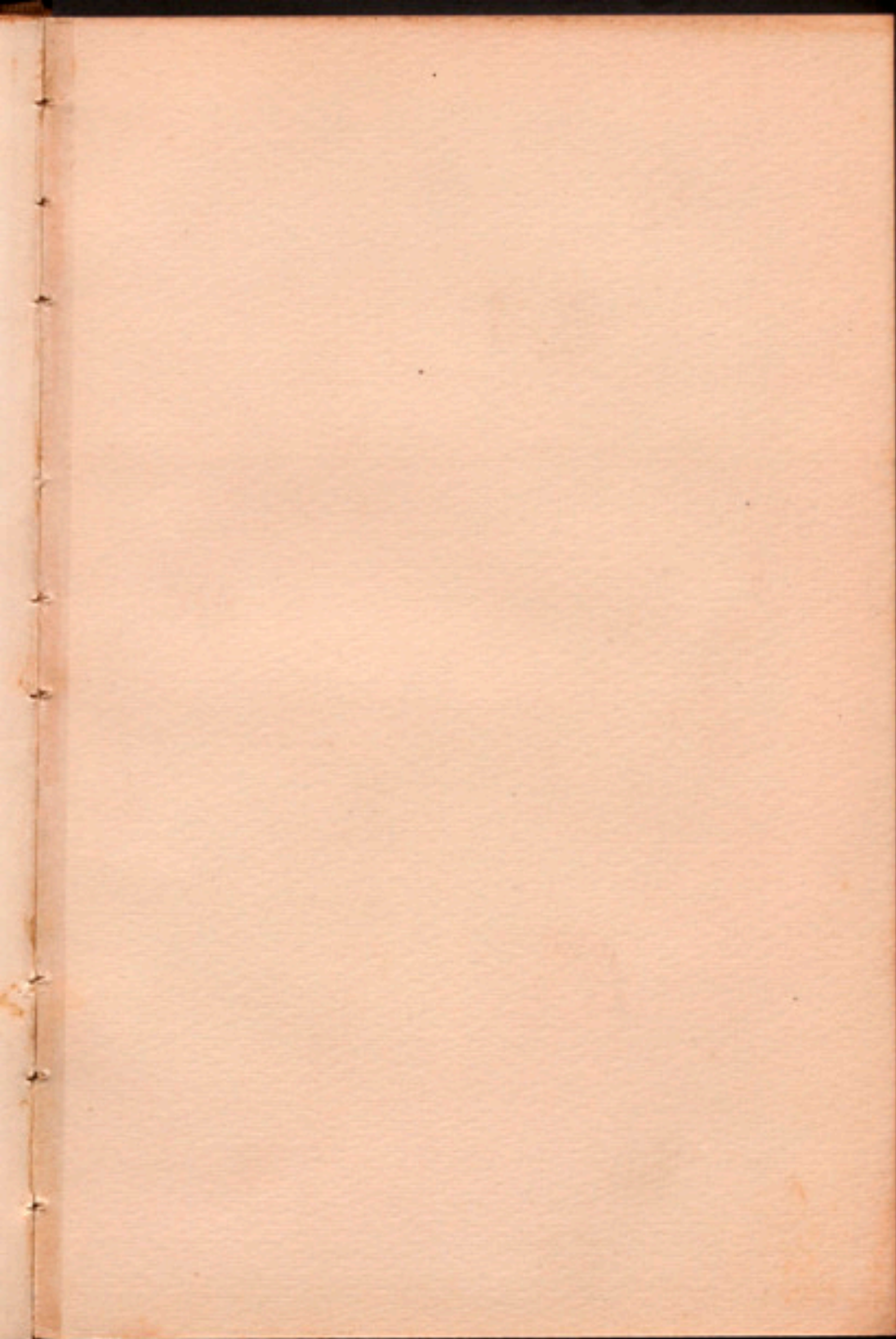
ECONOMÍA, FINANCES I ALTRES ACORDS

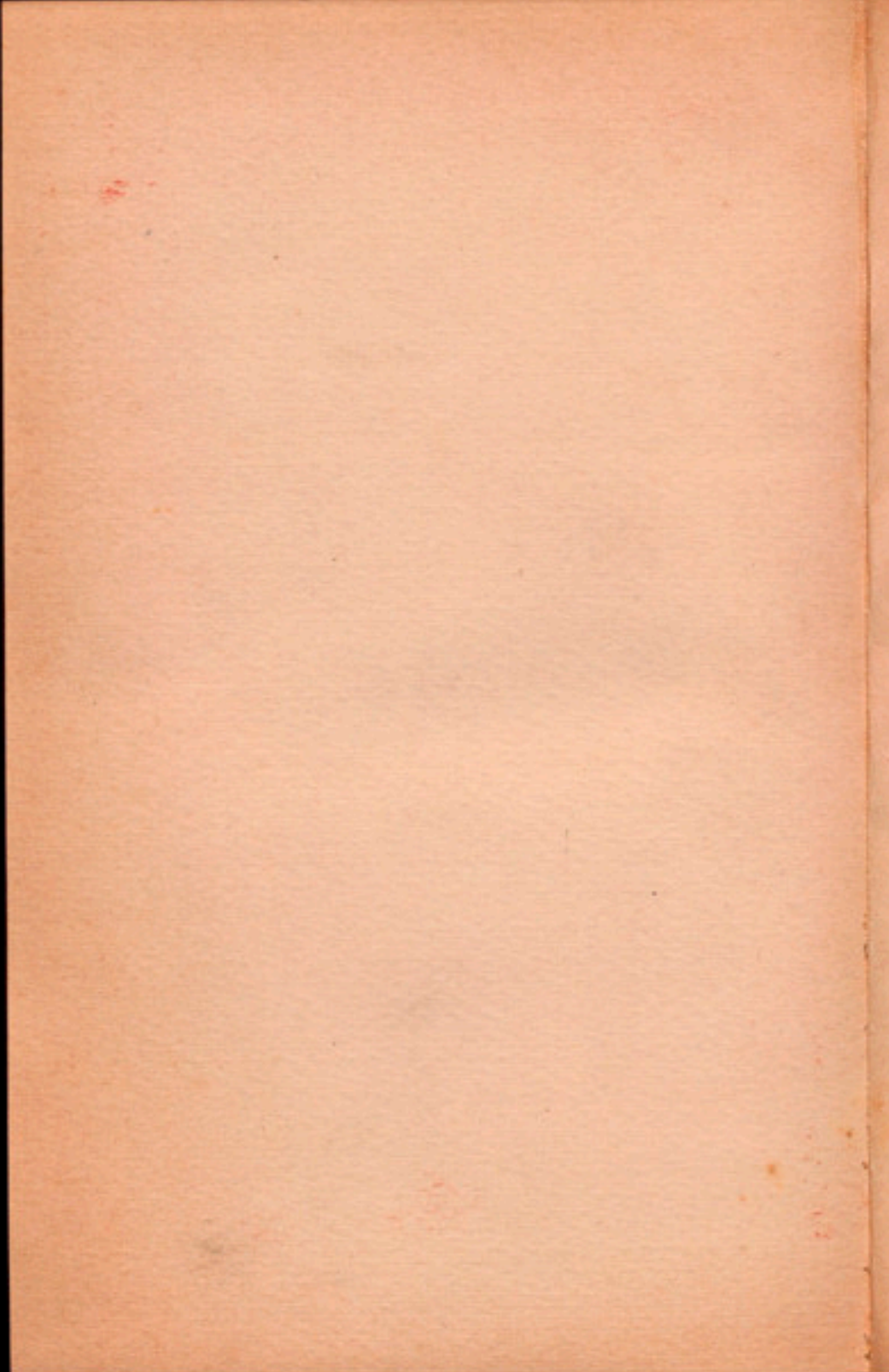
ANEXE NÚM. 33. Caixa de Crèdit Comunal. — Reglamentació provisional de les condi- cions amb què es podran fer les concessions de préstecs als Ajuntaments de Catalunya, i dels requisits que hauràn de reunir llurs sol·licituts formulades pels comitès direc- tiu i administratiu de la Caixa i aprovada pell Consell Permanent	195
ANEXE NÚM. 34. Acció del Consell per remeiar la mancança de sulfat de coure.	199
ANEXE NÚM. 35. Gestions del Consell per la re- gularització dels preus del sucre	205
ANEXE NÚM. 36. Altres acords generals.	205

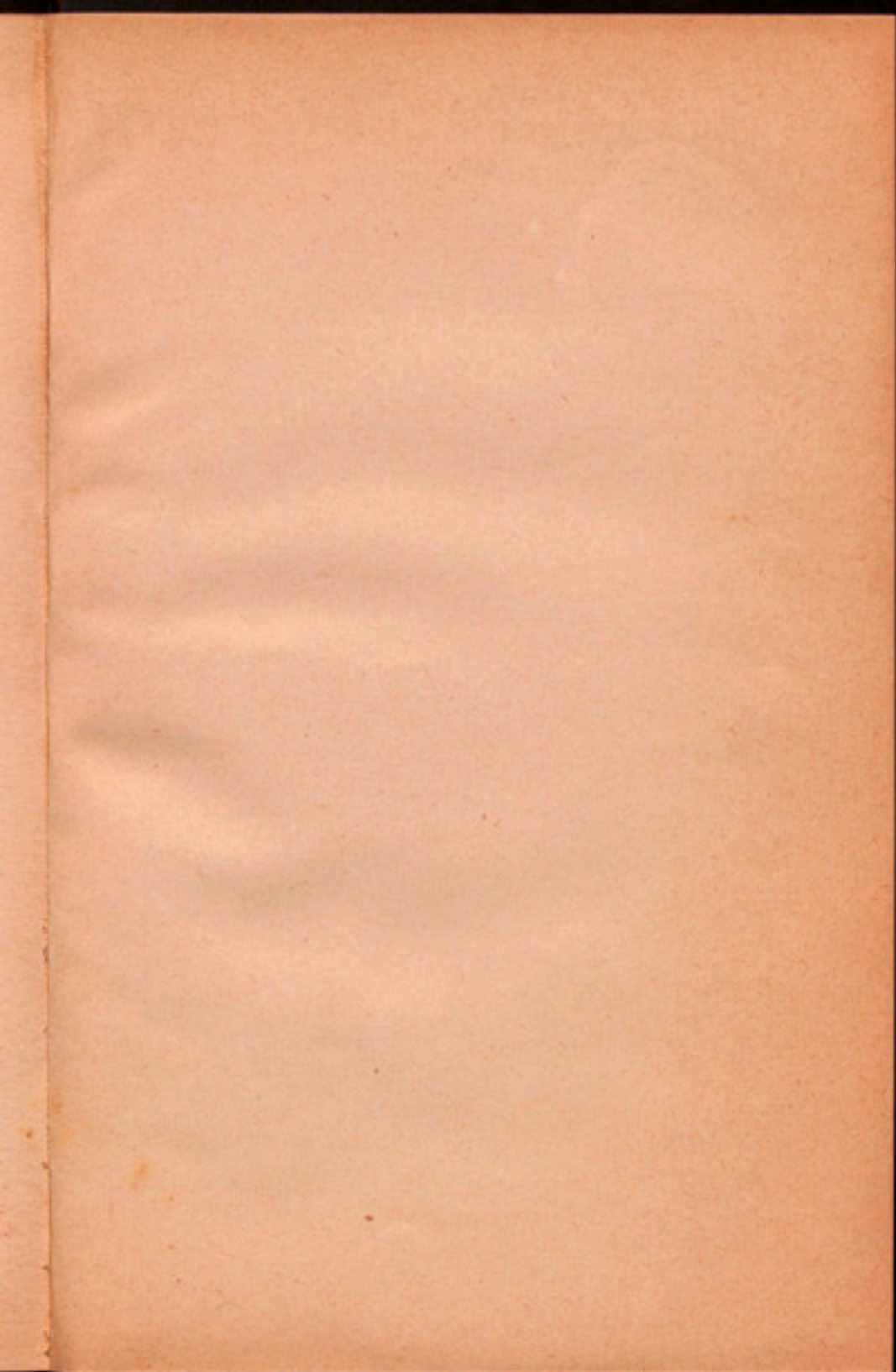

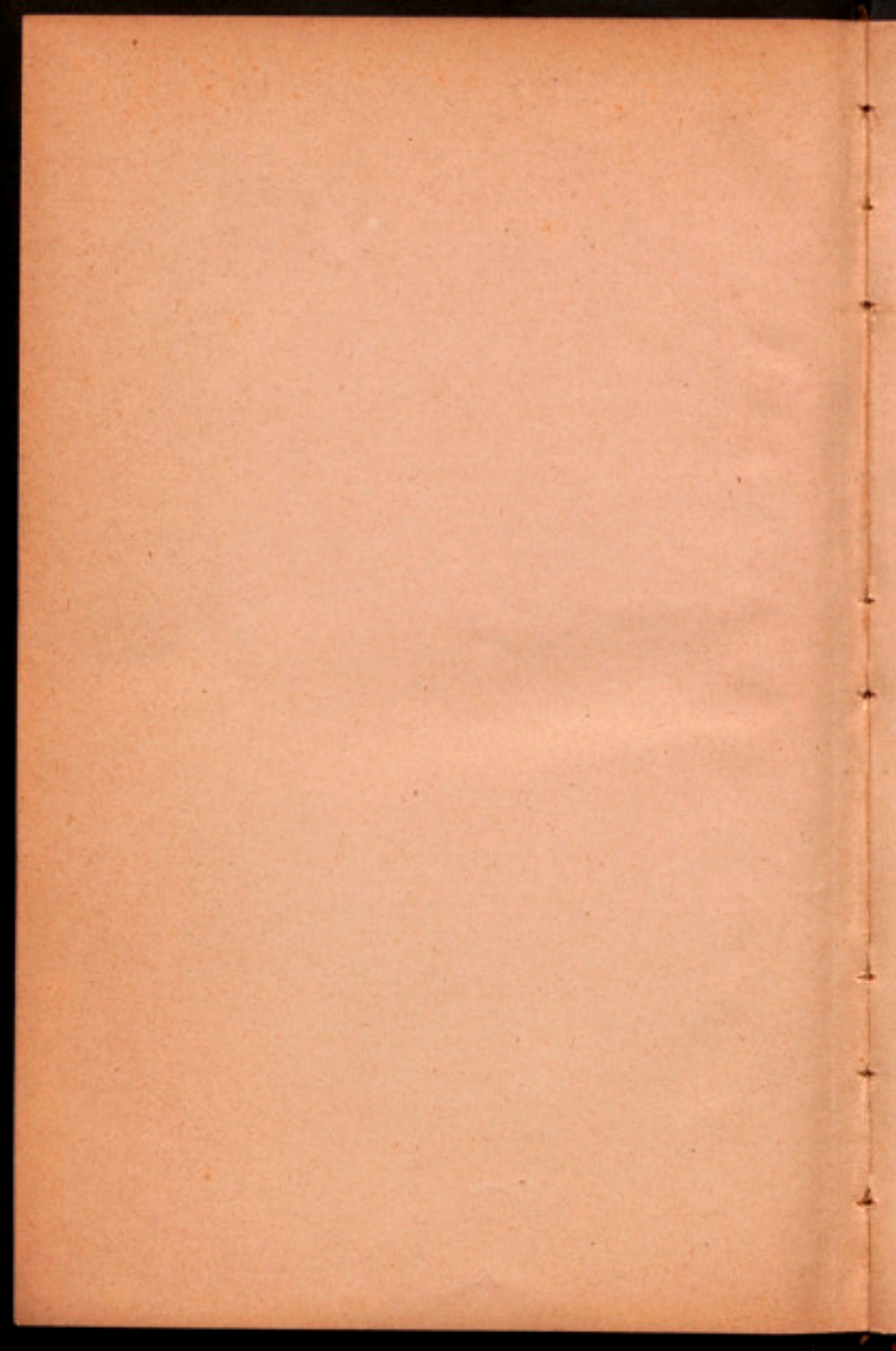

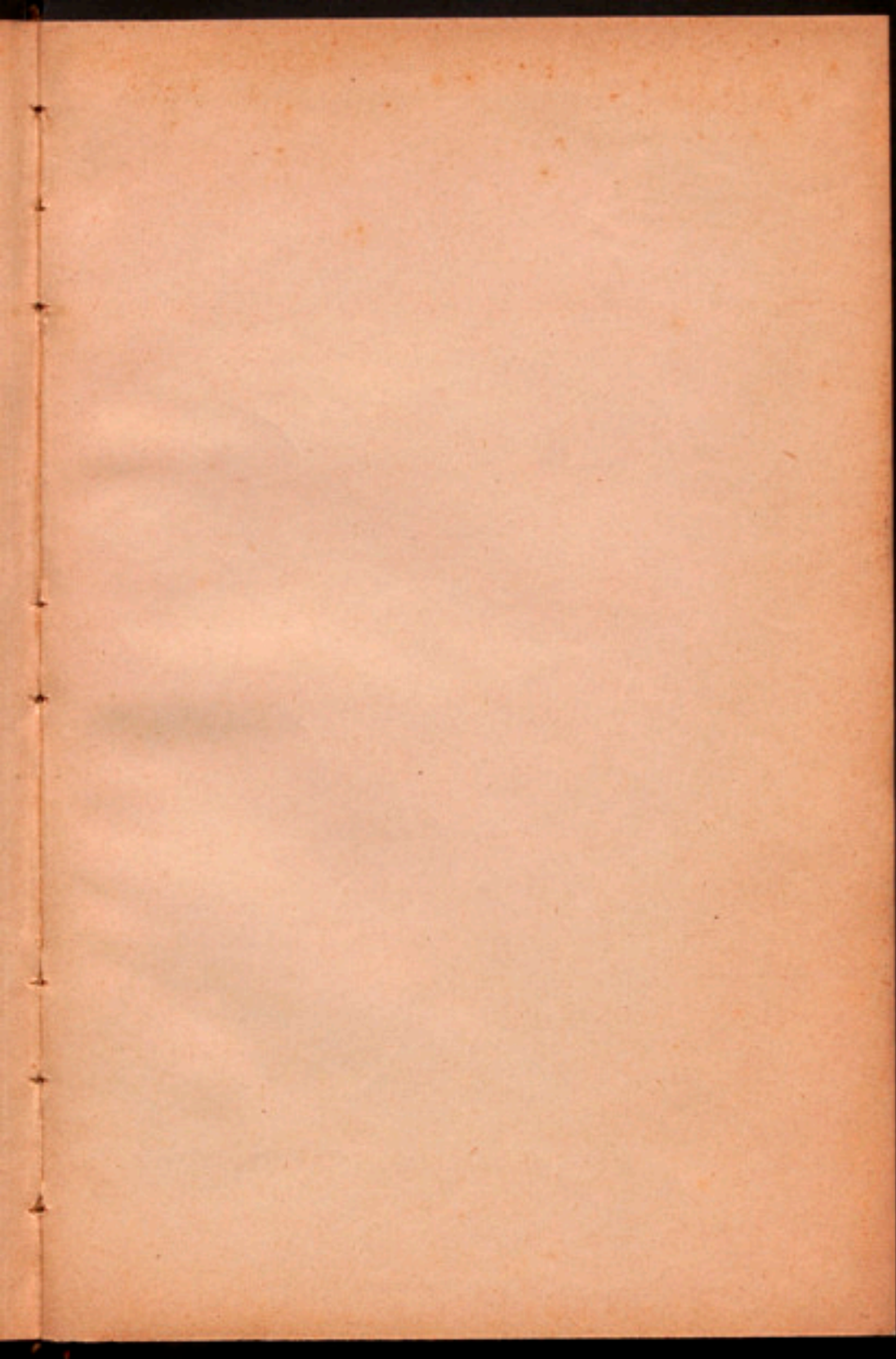

REPORT
3
REUNIÓ

COMUNITAT DE CATALUNYA

M
3
125

MAI 19

1916